

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

**ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΜΒΑ)**

Διπλωματική Εργασία

**ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ
ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΣΤΟΝ
ΚΛΑΔΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

Κων/νος Γ. Μαραμένος

Πειραιάς, 2008

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Κων/νος Γ. Μαραμένος

Σημαντικοί Όροι: Χρηματοοικονομική ανάλυση, ανάλυση οικονομίας και κλάδου, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, αριθμοδείκτης, λογιστικές – χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Περίληψη

Μόλις λίγα χρόνια πριν, η εναρμόνιση των διεθνών προτύπων φαινόταν στους περισσότερους ως ένας αξιοθαύμαστος, αλλά άπιαστος στόχος. Καθώς οι κεφαλαιαγορές διεθνοποιούνται όλο και περισσότερο, υπάρχει μια αυξανόμενη ανάγκη για χρηματοοικονομική πληροφορία, η οποία θα είναι κατανοητή στους επενδυτές διαφορετικών χωρών. Η τάση προς την εναρμόνιση των λογιστικών προτύπων θα πρέπει να συνεχιστεί με την ενίσχυση της διεθνούς οικονομικής δραστηριότητας, καθώς υπάρχει η γενική παραδοχή ότι οι παγκοσμιοποιημένες κεφαλαιαγορές θέλουν χρηματοοικονομικές εκθέσεις που να συμμορφώνονται με ένα υψηλής ποιότητας σύνολο «παγκόσμιων λογιστικών προτύπων», τα οποία θα εφαρμόζονται με συνέπεια από τις διεθνείς και μεγάλες εθνικές επιχειρήσεις με εισηγμένες μετοχές.

Η Ελλάδα, ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαίτησε την υιοθέτηση των Δ.Λ.Π. από τις εισηγμένες εταιρείες, από την 1^η Ιανουαρίου 2005 (άρθρο 1 του Ν.2992/2002). Για τις επιχειρήσεις, αυτή η υιοθέτηση αποτέλεσε μια πρόκληση, αφού κλήθηκαν να μετρήσουν τις δυνάμεις τους στο διεθνές περιβάλλον.

Η παρούσα διπλωματική εργασία αποσκοπεί στην διερεύνηση των επιπτώσεων που είχε η εφαρμογή των Δ.Λ.Π. – Δ.Π.Χ.Π. στον κλάδο της Ιδιωτικής Ασφάλισης στην Ελλάδα. Ο κλάδος της Ιδιωτικής Ασφάλισης είναι ένας από τους πιο δυναμικά αναπτυσσόμενους κλάδους του τομέα των υπηρεσιών στη χώρα μας. Η αναπτυξιακή του πορεία που ξεκίνησε με πολύ έντονους ρυθμούς στα μέσα της δεκαετίας του 1980, ιδίως στις ασφαλίσειες ζωής, συνεχίζεται μέχρι και σήμερα. Ο κλάδος θα χρειαστεί να αποδείξει την ευελιξία και την ικανότητα προσαρμογής του στις νέες συνθήκες ενός παγκοσμιοποιημένου και πολύπλοκου οικονομικού και κοινωνικού περιβάλλοντος που διαμορφώνονται σήμερα.

Οι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών ασφαλιστικές επιχειρήσεις οι οποίες αναλύονται είναι:

- ✓ Αγροτική Ασφαλιστική Α.Ε.
- ✓ Ασπίς Πρόνοια Α.Ε.Γ.Α.
- ✓ Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.
- ✓ Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α.

Η μεθοδολογία της ανάλυσης έχει επαγωγικό χαρακτήρα. Αρχικά, εξετάζεται το γενικό οικονομικό περιβάλλον με ανάλυση της διεθνούς και της εγχώριας οικονομίας. Έπειτα, αναλύεται ο κλάδος της Ιδιωτικής Ασφάλισης, όπου ανήκουν οι εταιρείες και ακολουθεί ανάλυση των λογιστικών – χρηματοοικονομικών τους καταστάσεων με παρακολούθηση των εγγραφών αναπροσαρμογής που έγιναν με βάση τα Δ.Λ.Π. Με την ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων επιτυγχάνεται η μελέτη ορισμένων βασικών μεταβλητών των εταιρειών, χρησιμοποιώντας τους αριθμοδείκτες, που είναι μαθηματικές εκφράσεις της σχέσης ενός στοιχείου προς κάποιο άλλο.

Τα αποτελέσματα της διπλωματικής εργασίας παρουσιάζουν συμφωνία των επιπτώσεων από την εφαρμογή των Δ.Λ.Π. με τον αρχικό τους στόχο. Ειδικότερα παρατηρείται μείωση του συνολικού ποσού των Ιδίων Κεφαλαίων στο σύνολο των τεσσάρων εταιρειών, κάτι που ωθεί θετικά το συνολικό δείκτη αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων. Σημαντική ήταν η αναπροσαρμογή στις ενσώματες ακινητοποιήσεις λόγω διαχωρισμού των παγίων κάθε εταιρείας σε πάγια προς ίδια χρήση και σε πάγια προς επένδυση για είσπραξη μισθωμάτων ή για κεφαλαιακή ενίσχυση. Περαιτέρω σημαντικές επιπτώσεις είχε η αποτίμηση των μετοχών στα χαρτοφυλάκια χρεογράφων των εταιρειών, οι οποίες αποτιμώνται πλέον στην εύλογη αξία τους, όπως αυτή προσδιορίζεται κατά την ημερομηνία κλεισίματος της χρήσης σε αντίθεση με τις προηγούμενες Λογιστικές Αρχές, όπου η αποτίμηση γινόταν στην εύλογη αξία υπολογιζόμενη με βάση την μέση τιμή του τελευταίου μήνα της ημερομηνίας κλεισίματος. Με βάση τα Δ.Λ.Π. γίνεται υπολογισμός απαιτήσεων ή υποχρεώσεων από αναβαλλόμενους φόρους εισοδήματος, κάτι που πριν δεν γινόταν, ενώ τέλος ιδιαίτερη βαρύτητα είχε το γεγονός της αναγνώρισης βάσει αναλογιστικής μελέτης σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π., της υποχρέωσης για συνταξιοδότηση και παρεπόμενων παροχών σε ομαδικό πρόγραμμα ασφάλισης των υπαλλήλων (DAF), το οποίο αύξησε σημαντικά το λογαριασμό υποχρεώσεων των εταιρειών.

Τα Δ.Λ.Π. δεν αποτελούν μια υποχρέωση, αλλά ανάγκη για την αποτελεσματικότερη διοικητική λειτουργία της επιχείρησης και ταυτόχρονα ένα εργαλείο, το οποίο αν χρησιμοποιηθεί σωστά, μπορεί να αποτελέσει εκείνο το συγκριτικό πλεονέκτημα που θα διαφοροποιήσει και θα καθιερώσει μια επιχείρηση στις συνθήκες ανταγωνισμού που επικρατούν στις διεθνείς αγορές.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελίδα
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	i
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΙΝΑΚΩΝ	ii
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	iv
Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή	1
1.1 Αντικειμενικός σκοπός	1
1.2 Μεθοδολογία	2
1.3 Διάρθρωση Εργασίας	3
Κεφάλαιο 2: Λογιστικές - Χρηματοοικονομικές καταστάσεις και Δ.Λ.Π.	5
2.1 Οικονομικές καταστάσεις	5
2.2 Ισολογισμός εκκίνησης εφαρμογής Δ.Λ.Π. - Μετατροπή	8
2.3 Ποιες εταιρείες είναι υποχρεωμένες να εφαρμόσουν τα Δ.Λ.Π.	9
2.4 Αρχές με τις οποίες καταρτίζονται οι οικονομικές καταστάσεις	9
2.5 Τα σπουδαιότερα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα που αφορούν την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων και οι διαφορές που υπάρχουν με την Ελληνική νομοθεσία.	12
2.6 Διαδικασίες προσαρμογής κατά την πρώτη εφαρμογή των Δ.Λ.Π.	28
Κεφάλαιο 3: Ανάλυση λογιστικών – χρηματοοικονομικών καταστάσεων	31
3.1 Γενικά	31
3.1.1 Οι επενδυτές – μέτοχοι	31
3.1.2 Οι δανειστές της επιχειρήσεως	32
3.1.3 Οι διοικούντες την επιχείρηση	33
3.1.4 Οι ελεγκτές λογιστικών καταστάσεων	34
3.2 Κριτική Διερεύνηση Δεικτών	35
3.2.1 Αποδοτικότητα συνόλου απασχολούμενων κεφαλαίων (συνολική αποδοτικότητα)	35
3.2.2 Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων	35
3.2.3 Περιθώριο κέρδους	36
3.2.4 Αποδοτικότητα επενδύσεων	36
3.2.5 Συνολική κυκλοφοριακή ταχύτητα	36

3.2.6 Γενική ρευστότητα	36
3.2.7 Δείκτης άυλων στοιχείων	36
3.2.8 Φερεγγυότητα	37
3.2.9 Δείκτης ασφαλιστικών προβλέψεων	37
3.2.10 Δανειακή επιβάρυνση	37
3.2.11 Παγιοποίηση περιουσίας	37
3.2.12 Χρηματοδότηση πάγιου ενεργητικού	38
Κεφάλαιο 4: Ανάλυση Παγκόσμιας Οικονομίας	39
4.1 Γενικά	39
4.2 ΑΕΠ	40
4.3 Ανεργία - Απασχόληση	43
4.4 Πληθωρισμός	44
4.5 Δημοσιονομική Πολιτική	47
4.6 Νομισματική Πολιτική	49
Βιβλιογραφία	52
Κεφάλαιο 5: Ανάλυση Ελληνικής Οικονομίας	54
5.1 Γενικά	54
5.2 ΑΕΠ	55
5.3 Ανεργία - Απασχόληση	58
5.4 Πληθωρισμός	60
5.5 Δημοσιονομική πολιτική	63
5.6 Νομισματική πολιτική	65
Βιβλιογραφία	68
Κεφάλαιο 6: Ανάλυση Κλάδου Ιδιωτικής Ασφάλισης	70
6.1 Ζήτηση για Ασφαλιστικές Υπηρεσίες	70
6.2 Βασικά Μεγέθη της Ελληνικής Ασφαλιστικής Αγοράς το 2006	71
6.2.1 Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις	71
6.2.2 Παραγωγή Ασφαλίστρων	72
6.2.3. Ανάλυση Παραγωγής κατά Κλάδο Ασφάλισης	75
6.2.4 Ανάλυση Παραγωγής Ασφαλίστρων 2006	76
6.2.5 Ανάλυση Αντασφαλίστρων (εκχωρήσεων)	79
6.2.6 Ασφαλιστικές Αποζημιώσεις	79
6.3 Παραγωγή Ασφαλίστρων ανά Εταιρεία και Μερίδια Αγοράς	80
6.4 Συμμετοχή της Ιδιωτικής Ασφάλισης στην Ελληνική Οικονομία	82
6.4.1 Ποσοστό ασφαλίστρων επί του ΑΕΠ	82
6.4.2 Ποσοστό επενδύσεων επί του ΑΕΠ	83
6.4.3 Κατά κεφαλήν ασφαλίστρα	84
6.5 Μια Διαφορετική Προσέγγιση της Ασφαλιστικής Αγοράς	86
6.5.1 Ποσοστό Ιδίας Κράτησης (επί ασφαλίστρων)	86
6.5.2 Ποσοστό Αντασφαλίστρων (αναλήψεων)	86

6.5.3 Ποσοστό Αποζημιώσεων (μόνο για ασφαλίσεις κατά ζημιών)	87
6.5.4 Ποσοστό εκκρεμών αποζημιώσεων (μόνο για ασφαλίσεις κατά ζημιών)	88
6.6 Οικονομική και Κοινωνική Συμβολή του Κλάδου Ιδιωτικής Ασφάλισης στις Σύγχρονες Κοινωνίες	89
6.6.1 Οικονομική Συμβολή	89
6.6.2 Κοινωνική Συμβολή	90
6.7 Προοπτικές του κλάδου	91
Βιβλιογραφία	92
Κεφάλαιο 7: Συνοπτική παρουσίαση εξεταζομένων εταιρειών	93
7.1 Αγροτική Ασφαλιστική Α.Ε.	93
7.2 Ασπίς Πρόνοια Α.Ε.Γ.Α.	93
7.3 Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.	94
7.4 Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α.	94
Βιβλιογραφία	96
Κεφάλαιο 8: Ανάλυση επιπτώσεων εφαρμογής Δ.Λ.Π. – Δ.Π.Χ.Π.	97
8.1 Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α	97
8.2 Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α.	105
8.3 Ασπίς Πρόνοια Α.Ε.	112
8.4 Αγροτική Ασφαλιστική Α.Ε.	118
Κεφάλαιο 9: Συμπεράσματα – Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα	124
9.1 Συμπεράσματα	124
9.2 Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα	126
Βιβλιογραφία	128
Ελληνική βιβλιογραφία	128
Δημοσιεύσεις Internet	128
Παράρτημα: Οικονομικές καταστάσεις	130

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Ιωάννη Σώρρο για την πολύτιμη καθοδήγηση και στήριξη του κατά τη διάρκεια εκπόνησης της παρούσας διπλωματικής εργασίας.

Ένα ευχαριστώ επίσης στα άτομα του προσωπικού μου περιβάλλοντος, δίχως τα οποία παρούσα εργασία δε θα ήταν τόσο ολοκληρωμένη.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑΣ

Κατάσταση Πινάκων:

	Σελίδα
Πίνακας 1: Αριθμός Ελληνικών Ασφαλιστικών Εταιρειών	72
Πίνακας 2: Εξέλιξη της Παραγωγής Ασφαλίσεων στο Σύνολο των Ασφαλίσεων	72
Πίνακας 3: Εξέλιξη της Παραγωγής Ασφαλίσεων στις Ασφαλίσεις Ζημιών	73
Πίνακας 4: Εξέλιξη της Παραγωγής Ασφαλίσεων στις Ασφαλίσεις Ζωής	74
Πίνακας 5: Συνολική Παραγωγή Ασφαλίσεων από Αντασφαλίσεις (αναλήψεις)	75
Πίνακας 6: Ανάλυση Παραγωγής Ασφαλίσεων 2006	75
Πίνακας 7: Ανάλυση Παραγωγής Ασφαλίσεων 2006 κατά Κλάδο	76
Πίνακας 8: Μεταβολή Παραγωγής Ασφαλίσεων κατά Κλάδο	78
Πίνακας 9: Ανάλυση Αντασφαλίσεων (εκχωρήσεων)	79
Πίνακας 10: Ασφαλίσεων Κλάδου Ζημιών ανά Εταιρεία – Μεριδία Αγοράς (2006)	80
Πίνακας 11: Παραγωγή Ασφαλίσεων Κλάδου Ζωής ανά Εταιρεία – Μεριδία Αγοράς (2006)	81
Πίνακας 12: Ποσοστό Ασφαλίσεων επί του ΑΕΠ	83
Πίνακας 13: Ποσοστό Επενδύσεων επί του ΑΕΠ	84
Πίνακας 14: Συνολικά κατά Κεφαλήν Ασφάλιστρα	84
Πίνακας 15: Κατά Κεφαλήν Ασφάλιστρα Ασφαλίσεων Ζωής	85
Πίνακας 16: Κατά Κεφαλήν Ασφάλιστρα Ασφαλίσεων Ζημιών	85
Πίνακας 17: Ποσοστιαία Συμμετοχή Αντασφάλισης (επί Ασφαλίσεων)	87
Πίνακας 18: Ποσοστό Αποζημιώσεων (μόνο για Ασφαλίσεις Ζημιών)	88
Πίνακας 19: Ποσοστό Εκκρεμών Αποζημιώσεων (μόνο για Ασφαλίσεις Ζημιών)	89
Πίνακας 20: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ, Διαμόρφωση απαιτήσεων από αναβαλλόμενους φόρους	99
Πίνακας 21: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ, Υπόλοιπο απαιτήσεων από ασφαλισμένους	99
Πίνακας 22: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ, Υπόλοιπο απαιτήσεων από αντασφαλιστές	100
Πίνακας 23: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ, Υπόλοιπο υποχρεώσεων παροχών προς το προσωπικό	103
Πίνακας 24: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ, Υπόλοιπο αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων	106
Πίνακας 25: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ, Ανάλυση Λοιπών Απαιτήσεων	107
Πίνακας 26: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ, Υπόλοιπο Λοιπών Υποχρεώσεων	108
Πίνακας 27: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ, Αναπροσαρμογή Ιδίων Κεφαλαίων βάσει ΔΛΠ	109
Πίνακας 28: ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΕΓΑ, Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	114
Πίνακας 29: ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΕΓΑ, Διαμόρφωση Λοιπών Απαιτήσεων	115
Πίνακας 30: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ, Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Ισολογισμός 1/1/2004	130
Πίνακας 31: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ, Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Ισολογισμός 31/12/2004	131

Πίνακας 32:	ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ, Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 - Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης	132
Πίνακας 33:	ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ, Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Κατάσταση Μεταβολών στα Ίδια Κεφάλαια	133
Πίνακας 34:	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α, Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Ισολογισμός 1/1/2004	133
Πίνακας 35:	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α, Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Ισολογισμός 31/12/2004	135
Πίνακας 36:	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α, Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης	136
Πίνακας 37:	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α, Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Κατάσταση μεταβολής Ιδίων Κεφαλαίων	137
Πίνακας 38:	ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α., Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Ισολογισμός 31/12/2004	137
Πίνακας 39:	ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α., Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης	139
Πίνακας 40:	Πίνακας 40: ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α., Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Κατάσταση μεταβολής Καθαρής Θέσεως	140
Πίνακας 41:	Πίνακας 41: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ Α.Ε., Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Ισολογισμός 31/12/2004	140
Πίνακας 42:	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ Α.Ε., Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης	141
Πίνακας 43:	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ Α.Ε., Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Κατάσταση μεταβολής Ιδίων Κεφαλαίων	142
Πίνακας 44:	Αριθμοδείκτες ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.	142
Πίνακας 45:	Αριθμοδείκτες ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.	143
Πίνακας 46:	Αριθμοδείκτες ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.	143
Πίνακας 47:	Αριθμοδείκτες ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ Α.Ε.	144

Κατάσταση Διαγραμμάτων:

	Σελίδα
Διάγραμμα 1: Εξέλιξη της Παραγωγής Ασφαλίστρων στο Σύνολο των Ασφαλίσεων	73
Διάγραμμα 2: Εξέλιξη της Παραγωγής Ασφαλίστρων στις Ασφαλίσεις Ζημιών	73
Διάγραμμα 3: Εξέλιξη της Παραγωγής Ασφαλίστρων στις Ασφαλίσεις Ζωής	74
Διάγραμμα 4: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ - Δείκτης παγιοποίησης περιουσίας	98
Διάγραμμα 5: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ - Αποδοτικότητα επενδύσεων	98
Διάγραμμα 6: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ - Δείκτης φερεγγυότητας	100
Διάγραμμα 7: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ - Συνολική αποδοτικότητα	101
Διάγραμμα 8: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ - Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων	101
Διάγραμμα 9: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ - Δείκτης γενικής ρευστότητας	102
Διάγραμμα 10: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ - Δείκτης ασφαλιστικών προβλέψεων	103
Διάγραμμα 11: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ - Δανειακή επιβάρυνση (Ξένα / Ίδια Κεφάλαια)	104
Διάγραμμα 12: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ - Δανειακή επιβάρυνση (Ξένα / Συνολικά κεφάλαια)	104
Διάγραμμα 13: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ - Περιθώριο κέρδους	105
Διάγραμμα 14: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ - Αποδοτικότητα επενδύσεων	106
Διάγραμμα 15: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ - Δείκτης γενικής ρευστότητας	108
Διάγραμμα 16: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ - Δείκτης ασφαλιστικών προβλέψεων	109
Διάγραμμα 17: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ - Δανειακή επιβάρυνση (Ξένα / Ίδια Κεφάλαια)	110
Διάγραμμα 18: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ - Δανειακή επιβάρυνση (Ξένα / Συνολικά κεφάλαια)	110
Διάγραμμα 19: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ - Δείκτης φερεγγυότητας	111
Διάγραμμα 20: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ - Συνολική αποδοτικότητα	111
Διάγραμμα 21: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ - Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων	112
Διάγραμμα 22: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ - Περιθώριο κέρδους	112
Διάγραμμα 23: ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΕΓΑ - Δείκτης παγιοποίησης περιουσίας	113
Διάγραμμα 24: ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΕΓΑ - Αποδοτικότητα επενδύσεων	114
Διάγραμμα 25: ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΕΓΑ - Δείκτης ασφαλιστικών προβλέψεων	116

Διάγραμμα 26:	ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΕΓΑ - Δείκτης γενικής ρευστότητας	116
Διάγραμμα 27:	ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΕΓΑ - Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων	117
Διάγραμμα 28:	ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΕΓΑ - Δανειακή επιβάρυνση (Ξένα / Ίδια Κεφάλαια)	117
Διάγραμμα 29:	ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΕΓΑ - Δανειακή επιβάρυνση (Ξένα / Σύνολο κεφαλαίων)	118
Διάγραμμα 30:	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ - Δείκτης άυλων στοιχείων	119
Διάγραμμα 31:	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ - Συνολική αποδοτικότητα	120
Διάγραμμα 32:	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ - Δείκτης ασφαλιστικών προβλέψεων	121
Διάγραμμα 33:	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ - Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων	121
Διάγραμμα 34:	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ - Δείκτης γενικής ρευστότητας	122
Διάγραμμα 35:	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ - Δανειακή επιβάρυνση (Ξένα / Συνολικά κεφάλαια)	122
Διάγραμμα 36:	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ - Δανειακή επιβάρυνση (Ξένα / Ίδια Κεφάλαια)	123
Διάγραμμα 37:	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ - Περιθώριο κέρδους	123
Διάγραμμα 38:	Αθροιστικό σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	124
Διάγραμμα 39:	Αθροιστικό σύνολο Κερδών προ Φόρων	125
Διάγραμμα 40:	Αθροιστικό σύνολο στοιχείων Ενεργητικού / Παθητικού	125

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή

1.1 Αντικειμενικός σκοπός

Η εγκαθίδρυση ενιαίας αγοράς κεφαλαίου, το απρόσκοπτο άνοιγμα των εθνικών αγορών στο ευρωπαϊκό και κατ' επέκταση στο παγκόσμιο περιβάλλον γεννά την ανάγκη εφαρμογής ενιαίων χρηματοοικονομικών κανόνων.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, με τον κανονισμό 1606/2002, στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης και στην προσπάθειά της να εναρμονίσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που παρέχουν οι εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρείες αποφασίζει την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων – Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, προκειμένου να εξασφαλισθεί η προστασία των επενδυτών.

Τα Δ.Λ.Π. – Δ.Π.Χ.Π. καθιερώνουν τους λογιστικούς κανόνες, αρχές και πρακτικές που καλύπτουν την ανάγκη για ομοιόμορφη παρουσίαση των οικονομικών στοιχείων των εταιρειών.

Με βάση τον κανονισμό της Ευρωπαϊκής κοινότητας 1606/2002 και τον νόμο 2992/2002 εφαρμόζονται στην Ελλάδα για πρώτη φορά τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα κατά την κατάρτιση των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων και συγκεκριμένα εφαρμόζονται για πρώτη φορά στις οικονομικές καταστάσεις που αφορούν την χρήση 01/01/2005 έως 31/12/2005.

Με την εφαρμογή τους προσδοκούνται οφέλη όπως:

- Διαφάνεια στις οικονομικές καταστάσεις και επομένως καλύτερη πληροφόρηση του επενδυτικού κοινού για την χρηματιστηριακή αγορά (εγχώρια και ευρωπαϊκή).
- Δημιουργία ενιαίας αγοράς κεφαλαίου και ευκολότερη πρόσβαση σε αυτή.
- Αξιολόγηση εταιρειών όσον αφορά τα εσωτερικά συστήματα, τις διαδικασίες και την στρατηγική που θέλουν να ακολουθήσουν καθώς επίσης και αύξηση της ανταγωνιστικότητας μεταξύ των εταιρειών.
- Βελτίωση της εμπιστοσύνης των επενδυτών.

- Αύξηση στα προς επένδυση κεφάλαια εφόσον θα προσελκυσθούν και ξένοι επενδυτές που έχουν γίνει στα Ίδια Κεφάλαια των εταιρειών.

Με την πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών προτύπων έχουν γίνει κάποιες προσαρμογές για να μπορέσουν να απεικονισθούν τα δεδομένα των οικονομικών καταστάσεων με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

Η παρούσα διπλωματική εργασία αποσκοπεί στην διερεύνηση των επιπτώσεων που είχε η εφαρμογή των Δ.Λ.Π. – Δ.Π.Χ.Π. στον κλάδο της Ιδιωτικής Ασφάλισης στην Ελλάδα. Ο κλάδος της Ιδιωτικής Ασφάλισης είναι ένας από τους πιο δυναμικά αναπτυσσόμενους κλάδους του τομέα των υπηρεσιών στη χώρα μας. Η αναπτυξιακή του πορεία που ξεκίνησε με πολύ έντονους ρυθμούς στα μέσα της δεκαετίας του 1980, ιδίως στις ασφαλίσεις ζωής, συνεχίζεται μέχρι και σήμερα. Ο κλάδος θα χρειαστεί να αποδείξει την ευελιξία και την ικανότητα προσαρμογής του στις νέες συνθήκες ενός παγκοσμιοποιημένου και πολύπλοκου οικονομικού και κοινωνικού περιβάλλοντος που διαμορφώνονται σήμερα.

Οι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών ασφαλιστικές επιχειρήσεις οι οποίες αναλύονται είναι:

✓ **Αγροτική Ασφαλιστική Α.Ε.**

✓ **Ασπίς Πρόνοια Α.Ε.Γ.Α.**

✓ **Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.**

✓ **Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α.**

Πρόκειται για ανάλυση που ενδιαφέρει τη διοίκηση της επιχείρησης, τους μετόχους, τους δανειστές, τους ελεγκτές, τους προμηθευτές, το κράτος και γενικά όλους όσους έχουν ή σκοπεύουν να δημιουργήσουν κάποια σχέση με κάποια επιχείρηση.

1.2 Μεθοδολογία

Η μεθοδολογία της ανάλυσης έχει επαγωγικό χαρακτήρα και αφορά την σύγκριση των λογιστικών – χρηματοοικονομικών καταστάσεων των υπό εξέταση εταιρειών κατά το έτος 2004, όπως αυτές παρουσιάστηκαν τόσο με το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο,

όσο και με βάσει τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Αρχικά, εξετάζεται το γενικό οικονομικό περιβάλλον με ανάλυση της διεθνούς και της εγχώριας οικονομίας. Για την περιγραφή της κατάστασης χρησιμοποιούνται ορισμένες μεταβλητές, για παράδειγμα το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, ο πληθωρισμός, η απασχόληση, τα επιτόκια, το έλλειμμα του προϋπολογισμού.

Έπειτα αναλύεται ο κλάδος της Ιδιωτικής Ασφάλισης στην Ελλάδα. Τα κυριότερα χαρακτηριστικά του κλάδου που εξετάζονται είναι τα μεγέθη της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς, όπως η συνολική παραγωγή ασφαλίσεων και τα μερίδια αγοράς ανά εταιρεία, η συμμετοχή του κλάδου στην ελληνική οικονομία, ως ποσοστό ασφαλίσεων και επενδύσεων επί του ΑΕΠ, η οικονομική και κοινωνική συμβολή της Ιδιωτικής Ασφάλισης στις σύγχρονες κοινωνίες και οι προοπτικές του κλάδου.

Ακολουθεί ανάλυση των λογιστικών – χρηματοοικονομικών καταστάσεων των εταιρειών με σύγκριση του Ε.Γ.Λ.Σ. και των Δ.Λ.Π. τη στιγμή της εφαρμογής τους. Με την ανάλυση των λογιστικών – χρηματοοικονομικών καταστάσεων, χρησιμοποιώντας αριθμοδείκτες επιτυγχάνεται η μελέτη και σύγκριση ορισμένων βασικών μεταβλητών μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται η συνολική αποδοτικότητα, το περιθώριο κέρδους, η φερεγγυότητα, η ρευστότητα, η κυκλοφοριακή ταχύτητα, ο βαθμός παγιοποίησης και η δανειακή επιβάρυνση.

Οι δείκτες κάθε εταιρείας εξάγονται με βάση το Ε.Γ.Λ.Σ. καταρχήν και στη συνέχεια με βάση τις αναπροσαρμογές που έγιναν λόγω εφαρμογής των Δ.Λ.Π.. Οι διαφορές και αλλοιώσεις των δεικτών αντικατοπτρίζουν πλήρως τις επιπτώσεις που είχε η εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων στις εισηγμένες εταιρείες του κλάδου της Ιδιωτικής Ασφάλειας.

1.3 Διάρθρωση Εργασίας

Η συγκεκριμένη εργασία αποτελείται από 9 κεφάλαια. Αναλυτικότερα, περιλαμβάνει το πρώτο κεφάλαιο, την εισαγωγή, όπου αναφέρονται ο σκοπός της συγκριτικής χρηματοοικονομικής ανάλυσης και η μεθοδολογία που πρόκειται να εφαρμοστεί.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται η έννοια των λογιστικών – χρηματοοικονομικών καταστάσεων καθώς και το θεωρητικό υπόβαθρο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων,

βάσει των οποίων καταρτίζονται από την 1^η Ιανουαρίου 2005 οι λογιστικές – χρηματοοικονομικές καταστάσεις των εταιρειών που είναι εισηγμένες στο Χ.Α.Α..

Στο τρίτο κεφάλαιο, παρουσιάζεται η θεωρητική προσέγγιση της ανάλυσης των λογιστικών - χρηματοοικονομικών καταστάσεων, οι αριθμοδείκτες που θα χρησιμοποιηθούν και η χρησιμότητα τους στην εξαγωγή συμπερασμάτων.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, παρουσιάζονται οι σημαντικότερες διεθνείς οικονομικές εξελίξεις κατά τη διάρκεια της περιόδου 2003-2007, οι οποίες έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην παγκόσμια οικονομία. Γίνεται αναφορά στην πορεία ορισμένων μεταβλητών, όπως είναι ο πληθωρισμός, μέσα στις προηγμένες οικονομίες καθώς επίσης και στις αναπτυσσόμενες και αναδυόμενες.

Στο πέμπτο κεφάλαιο, δίνεται μια εικόνα των σημαντικότερων οικονομικών εξελίξεων στην Ελλάδα το χρονικό διάστημα 2003-2007. Ανάλογα με την ανάλυση της παγκόσμιας οικονομίας, εξετάζεται η πορεία ορισμένων μεταβλητών.

Στο έκτο κεφάλαιο, γίνεται ανάλυση του κλάδου της Ιδιωτικής Ασφάλισης, στον οποίο ανήκουν οι εξεταζόμενες εταιρείες. Περιγράφονται τα χαρακτηριστικά του κλάδου, οι συνθήκες ανταγωνισμού και οι κίνδυνοι που σχετίζονται με αυτόν, η συμβολή του στην ελληνική οικονομία και οι προοπτικές του.

Στο έβδομο κεφάλαιο, παρουσιάζονται κάποια γενικά στοιχεία για τις εξεταζόμενες επιχειρήσεις του κλάδου, σχετικά με την ίδρυση, τη λειτουργία και την πολιτική που εφαρμόζουν. Πρόκειται για τις εταιρείες Αγροτική Ασφαλιστική Α.Ε., Ασπίς Πρόνοια Α.Ε.Γ.Α., Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α..

Στο όγδοο κεφάλαιο, πραγματοποιείται συγκριτική ανάλυση της χρηματοοικονομικής κατάστασης των εταιρειών του κλάδου της Ιδιωτικής Ασφάλισης με κριτική διερεύνηση των αριθμοδεικτών πριν και μετά την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

Τέλος, στο ένατο κεφάλαιο, αναφέρονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων, οι αλλαγές που επέφερε η εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων καθώς και προτάσεις για περαιτέρω έρευνα στο μέλλον.

Κεφάλαιο 2: Λογιστικές - Χρηματοοικονομικές καταστάσεις και Δ.Λ.Π.

2.1 Οικονομικές καταστάσεις

Σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα οι οικονομικές καταστάσεις είναι μια δομημένη απεικόνιση της οικονομικής θέσης και επίδοσης μιας οικονομικής μονάδας που είναι χρήσιμη σε ένα ευρύτερο κύκλο χρηστών (μέτοχοι, μελλοντικοί επενδυτές, πιστωτές, εργαζόμενοι στην επιχείρηση, δημόσια διοίκηση) προκειμένου να λάβουν οικονομικές αποφάσεις.

Σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία οι οικονομικές καταστάσεις είναι:

Ø ΕΓΛΣ (αρ.36.36^α, 37)

- A) ισολογισμός
- B) κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης
- Γ) Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων
- Δ) προσάρτημα

Επίσης προβλέπεται και η Κατάσταση Λογαριασμού Γενικής Εκμετάλλευσης, η οποία όμως δεν υποβάλλεται σε δημοσίευση.

Ø ΚΒΣ (ΠΔ. 186/1992)

Οι εταιρείες που τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας πρέπει να συντάσσει για κάθε χρήση και να καταχωρεί στο βιβλίο απογραφών.

- A) ισολογισμό
- B) κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης
- Γ) Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων και
- Δ) Κατάσταση Λογαριασμού Γενικής Εκμετάλλευσης

Ø Ν.2190/20 όπως τροποποιήθηκε με το ΠΔ 409/86 (αρ. 42 γ & 42 δ)

Επιβάλλει την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με το λογαριασμό των οικονομικών καταστάσεων προσδιορίζεται με σαφήνεια και ακρίβεια.

Σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα οι οικονομικές καταστάσεις είναι:

- A) ισολογισμός
- B) κατάσταση αποτελεσμάτων

Γ) κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων

Δ) κατάσταση ταμειακών ροών

Ε) σημειώσεις που περιλαμβάνουν περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών και άλλες επεξηγηματικές σημειώσεις.

Ειδικότερα, οι οικονομικές καταστάσεις που θα δημοσιευθούν είναι:

Α) ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΝΟΙΑ - ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ είναι μια οικονομική κατάσταση που παρουσιάζει την οικονομική κατάσταση της εταιρείας στο τέλος μιας διαχειριστικής περιόδου. Ο όρος ισολογισμός προέρχεται από το γεγονός ότι το ενεργητικό της επιχείρησης είναι ισοζυγισμένο με το παθητικό σύμφωνα με την εξίσωση.

$$\text{ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ} = \text{ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ} + \text{ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ}$$

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ είναι το σύνολο των οικονομικών αγαθών. υλικών και άυλων που ανήκουν κατά κυριότητα στην επιχείρηση, μπορούν να αποτιμηθούν και από τα οποία αναμένονται μελλοντικά οφέλη .

ΠΑΘΗΤΙΚΟ είναι το σύνολο των υποχρεώσεων της επιχείρησης προς τρίτους που θα εξοφληθούν ή με παροχή υπηρεσίας ή με εκποίηση στοιχείων του ενεργητικού.

Σύμφωνα με το ΔΛΠ Νο 4 υποχρεώσεις είναι οι χρηματοοικονομικές οφειλές της επιχείρησης που αναγνωρίζονται και μετρώνται σύμφωνα με τις γενικά παραδεγμένες λογιστικές αρχές. Σε αυτές περιλαμβάνονται και κάποιες πιστώσεις που δεν είναι υποχρεώσεις αλλά χαρακτηρίζονται έτσι.

ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ είναι το σύνολο των υποχρεώσεων της εταιρείας προς τους φορείς της και είναι αόριστης λήξης.

Β) ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

ΕΝΝΟΙΑ - ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

Η κατάσταση αυτή εκφράζει το αποτέλεσμα της χρήσης με βάση τις γενικά παραδεκτές λογιστικές αρχές, στα πλαίσια της λογιστικής του ιστορικού κόστους.

Παρουσιάζει στοιχεία για σύγκριση και ανάλυση για την διοίκηση όπως τα οργανικά και ανόργανα έσοδα και έξοδα, την δυνατότητα επιστροφής κεφαλαίου σε μετόχους.

Γ) ΕΝΝΟΙΑ - ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΠΙΝΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Ο Πίνακας Διάθεσης των αποτελεσμάτων καταρτίζεται υποχρεωτικά όταν γίνεται διάθεση αποτελέσματος .

Περιλαμβάνει τα καθαρά αποτελέσματα χρήσης, το υπόλοιπο των προηγούμενων χρήσεων, τις διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων, τα αποθεματικά και τα κέρδη προς διάθεση.

Δ) ΕΝΝΟΙΑ - ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Η Κατάσταση Γενικής Εκμετάλλευσης παρέχει σημαντικές πληροφορίες όσον αφορά το οργανικό αποτέλεσμα της επιχείρησης, τα αναλυτικά στοιχεία του μικτού κέρδους, την εικόνα κυκλοφορίας των αποθεμάτων. Η κατάσταση αυτή δεν είναι υποχρεωτική από τα Δ.Λ.Π .

Ε) ΕΝΝΟΙΑ - ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ

Απαραίτητο συμπλήρωμα των οικονομικών καταστάσεων όπου παρέχονται πρόσθετες ή επεξηγηματικές πληροφορίες που θα διευκολύνουν τους αναλυτές να κατανοήσουν καλύτερα τις οικονομικές καταστάσεις και να προσδιορίσουν με ακρίβεια την αληθινή θέση της εταιρείας.

ΣΤ) ΕΝΝΟΙΑ - ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Είναι μια κατάσταση που περιλαμβάνει όλες τις μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων εκτός από εκείνες που προκύπτουν από κεφαλαιακές πράξεις με τους ιδιοκτήτες και από διανομές στους ιδιοκτήτες (μερίσματα, εισφορές κεφαλαίου ...)

Δηλαδή παρουσιάζει το συνολικό αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημιά) που δημιουργήθηκε από τις δραστηριότητες της επιχείρησης.

Σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα κάποια έσοδα, έξοδα, κέρδη, ζημιές μπορούν να καταχωρηθούν απευθείας στην καθαρή θέση χωρίς να περάσουν από τον λογαριασμό Αποτελέσματα Εκμετάλλευσης ή Διάθεσης Αποτελεσμάτων (οι μεταβολές

λόγω της πρώτης εφαρμογής των Δ. Λ. Π, συναλλαγματικές διαφορές από επενδύσεις στο εξωτερικό, αναβαλλόμενη φορολογία, αποτίμηση στοιχείων του ενεργητικού, απομείωση αξίας ενεργητικού ...)

Σύμφωνα με την ισχύουσα Ελληνική Νομοθεσία οι μεταβολές που πηγαίνουν κατευθείαν σε λογαριασμούς καθαρής θέσης είναι:

- οι μεταβολές στο μετοχικό κεφάλαιο και στην Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο
- διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας συμμετοχών και χρεογράφων
- διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας περιουσιακών στοιχείων
- επιχορηγήσεις επενδύσεων πάγιου ενεργητικού

Z) ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

όπου περιλαμβάνονται οι μεταβολές στα ταμειακά διαθέσιμα .Οι μεταβολές αυτές διακρίνονται σε :

- ροές από επιχειρηματική δραστηριότητα
- ροές από επενδυτική δραστηριότητα
- ροές από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες

Με βάση αυτή την κατάσταση μπορούμε να εκτιμήσουμε την δυνατότητα μιας επιχείρησης να δημιουργεί χρηματικά διαθέσιμα και πως χρησιμοποιεί αυτά για την κάλυψη των αναγκών της.

2.2 Ισολογισμός εκκίνησης εφαρμογής Δ.Λ.Π. - Μετατροπή

Οι πρώτες οικονομικές καταστάσεις που συντάχθηκαν υποχρεωτικά με Δ. Λ. Π. είναι οι καταστάσεις των χρήσεων που αρχίζουν την ή μετά την 1.1.2005.

Στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσεως 2005 πρέπει να αναγραφούν για συγκριτικούς σκοπούς και τα αντίστοιχα κονδύλια της χρήσεως 2004 .

Ο ισολογισμός 1.1.2004 θα αποτελέσει τον ισολογισμό έναρξης εφαρμογής των Δ. Λ. Π.

2.3 Ποιες εταιρείες είναι υποχρεωμένες να εφαρμόσουν τα Δ.Λ.Π.

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά στην Ελλάδα, σύμφωνα με το αρ.143 παρ.1 του ν. 2190/20, στις οικονομικές καταστάσεις που συντάχθηκαν, δημοσιεύθηκαν και αφορούσαν τις χρήσεις που άρχισαν μετά την 31/12/2004.

Οι εταιρείες που εφάρμοσαν τα πρότυπα είναι:

- i. Οι ανώνυμες εταιρείες των οποίων οι μετοχές ή άλλες κινητές αξίες είναι εισηγμένες σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά (αρ.134 παρ.1 του ν. 2190/20)
- ii. Οι επιχειρήσεις, μη εισηγμένες σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά που ενοποποιούνται (αρ.134 παρ.1 του ν. 2190/20)
- iii. Οι μη εισηγμένες και οι μη συνδεδεμένες με αυτές ανώνυμες εταιρείες και οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης όταν η εφαρμογή των προτύπων έχει εγκριθεί από την Γενική Συνέλευση των μετόχων ή των εταίρων της εταιρείας. Η παραπάνω απόφαση θα πρέπει να προβλέπει την εφαρμογή των προτύπων για τουλάχιστον πέντε συνεχόμενες χρήσεις (αρ.134 παρ. 2 του ν. 2190/20. Η προαιρετική επιλογή της υιοθέτησης των προτύπων από μητρική εταιρεία εγκατεστημένη στην Ελλάδα αυτόματα συνεπάγεται και η τήρηση των προτύπων από όλες τις συνδεδεμένες με αυτή επιχειρήσεις (αρ. 42 παρ. 5 του ν. 2190/20) οι οποίες είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα ή και εκτός Ελλάδας και η νομοθεσία της χώρας εγκατάστασης παρέχει την δυνατότητα επιλεκτικής εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

2.4 Αρχές με τις οποίες καταρτίζονται οι οικονομικές καταστάσεις

A) Αρχή της πραγματικής εικόνας

Αρ.42^α παρ.2 Ν.2190/20

Περιλαμβάνει όλα τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας, τα ποσά του ισολογισμού προκύπτουν από αληθινές ποσότητες και αποτίμηση όπως ορίζει ο νόμος, συνάθροιση ομοιογενών περιουσιακών στοιχείων, οι τίτλοι απεικονίζουν ακριβώς το περιεχόμενο τους, τα στοιχεία του ενεργητικού εκφράζονται με βάση την ρευστοποίησή τους ενώ τα στοιχεία του παθητικού με βάση την λήξη τους, τα αποτελέσματα χρήσης προέκυψαν με βάση τις ισχύουσες λογιστικές αρχές, αναφορά στο προσάρτημα πληροφορίες για κάθε παρέκκλιση από τις ισχύουσες διατάξεις και αιτιολόγηση.

Β) Αρχή της απόλυτης σαφήνειας

Αρ.42^α παρ.2 Ν.2190/20

Οι τίτλοι των λογαριασμών να εκφράζουν την οικονομική και νομική κατάσταση των στοιχείων που απεικονίζονται στον ισολογισμό, να μη γίνεται συμψηφισμός ενεργητικού-παθητικού, να μη γίνονται υποδιαίρεσεις που αντιβαίνουν στη δημιουργία συνοπτικών καταστάσεων, να μη συναθροίζονται ανομοιόμορφα ποσά.

Γ) Κατάρτιση σύμφωνα με τα υποδείγματα του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου

Αρ.42^γ, 42^δ παρ. 1, 42^δ παρ.2 Ν.2190/20

Ο νόμος επιβάλλει την κατάρτιση του ισολογισμού, του πίνακα διάθεσης των εμπορευμάτων, και κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης να καταρτίζονται βάση των υποδειγμάτων του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου.

Δ) Αρχή συνέπειας στη δομή των οικονομικών καταστάσεων

Αρ.42^β παρ. 1 Ν.2190/20

Μεταβολή μόνο λόγω εξαιρετικών λόγων που θα πρέπει να αναφέρονται στο προσάρτημα και να αιτιολογούνται.

Ε) Αργή ιδιαίτερης εμφάνισης και σειράς των λογαριασμών στις οικονομικές καταστάσεις

Αρ.42^β παρ.2 Ν.2190/20

Η δομή του ισολογισμού και του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης πρέπει να ακολουθεί συγκεκριμένη δομή και δεν επιτρέπεται να μεταβάλλεται.

ΣΤ) Προσαρμογή στην εμφάνιση του ισολογισμού και στα Αποτελέσματα Χρήσης σε ειδικές περιπτώσεις

Αρ.42^β παρ.3 Ν.2190/20

Η προσαρμογή αυτή μπορεί να γίνει λόγω της ιδιαίτερης φύσης της επιχείρησης και για συγκεκριμένες αλλαγές.

Ζ) Αρχή Ομοιογένειας

Αρ.42^β παρ.3 Ν.2190/20

Απαγορεύεται η καταχώρηση ανομοιογενών στοιχείων στο λογαριασμό.

Η) Αρχή συγχωνεύσεως λογαριασμών σε αραβική αρίθμηση

Αρ.42^β παρ.4 Ν.2190/20

Λόγω μεγαλύτερης σαφήνειας αρκεί να μη θίγονται οι αρχές της πραγματικής εικόνας & σαφήνειας και να αναφέρονται αναλυτικά στον ισολογισμό.

Θ) Αρχή της παραθέσεως των κονδυλίων της προηγούμενης Οικονομικής Χρήσης

Αρ.42^β παρ.5 Ν.2190/20

Τα ποσά του ισολογισμού και του λογαριασμού «αποτελέσματα χρήσης» πρέπει να αντιπαραθέτονται με τα αντίστοιχα της προηγούμενης χρήσης .Επιτρέπεται αναμόρφωση σε περίπτωση που τα στοιχεία δεν είναι συγκρίσιμα.

Ι) Αρχή της ενσωματώσεως των οικονομικών καταστάσεων των υποκαταστημάτων της εταιρείας.

Αρ.42^β παρ.6 Ν.2190/20 '

Η εταιρεία που έχει υποκαταστήματα ενσωματώνει στον ισολογισμό και στον λογαριασμό «αποτελέσματα χρήσης» τα ενεργητικά και παθητικά στοιχεία, τα έσοδα και τα έξοδα του υποκαταστήματος συμψηφίζοντας κάθε αμοιβαία χρεωαπαίτηση των υποκαταστημάτων καθώς και του κεντρικού και των υποκαταστημάτων.

Κ) Αρχή του μη συμψηφισμού λογαριασμών ενεργητικού - παθητικού και εσόδων - εξόδων

Αρ.42^β παρ.7 Ν.2190/20

Απαγορεύεται από τον νόμο οποιοσδήποτε συμψηφισμός μεταξύ των κονδυλίων του ενεργητικού και του παθητικού, των λογαριασμών εσόδων και εξόδων και η εμφάνιση μόνο της μεταξύ τους διαφοράς.

2.5 Τα σπουδαιότερα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα που αφορούν την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων και οι διαφορές που υπάρχουν με την Ελληνική νομοθεσία.

ΔΛΠ 2: «ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ»

Σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π. :

- Υπάρχει περίπτωση εφόσον συντρέχουν οι περιπτώσεις του αρ.23, το κόστος κτήσης των αποθεμάτων να επιβαρυνθεί με τους τόκους δανείων.
- Το κόστος των αποθεμάτων (που αντικαθίστανται με μια κανονική ροή) προσδιορίζεται μόνο με την μέθοδο του μέσου σταθμικού ή την μέθοδο FIFO.
- Η αποτίμηση των αποθεμάτων γίνεται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους κτήσης και καθαρής αξίας ρευστοποίησης. Επίσης υπάρχει περίπτωση αποτίμησης με την μέθοδο της Λιανικής τιμής πώλησης στα αποθέματα με μεγάλη ταχύτητα κυκλοφορίας.
- Επιτρέπεται η αλλαγή μεθόδου αποτίμησης εφόσον οδηγήσει σε σωστότερη παρουσίαση των αποτελεσμάτων και εφόσον αναφερθούν οι επιπτώσεις της αλλαγής.
- Όταν συντρέχει περίπτωση υποτίμησης, η διαφορά βαρύνει το κόστος πωληθέντων. Σε περίπτωση που η αξία ρευστοποίησης αυξηθεί τότε η διαφορά αντλιογίζεται και το αποτέλεσμα από την πώληση προσδιορίζεται ως εξής: τιμή πώλησης – αρχικό κόστος κτήσης.
- Σε περίπτωση που η αξία ρευστοποίησης των υλικών που προσδιορίζονται για παραγωγή αποθεμάτων είναι χαμηλότερη του κόστους κτήσης, αυτά δεν αποτιμώνται σε χαμηλότερη τιμή.

- Σε ορισμένες περιπτώσεις επιτρέπεται η συνολική αποτίμηση ομαδοποιημένων όμοιων ή παραπλήσιων ειδών.
- Επιτρέπεται η χρησιμοποίηση διαφορετικών μεθόδων προσδιορισμού της αξίας κτήσης και αποτίμησης όταν τα αποθέματα έχουν διαφορετική φύση και χρήση .

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ :

- Το κόστος κτήσης των αποθεμάτων δεν επιβαρύνεται με τους τόκους δανείων.
- Το κόστος κτήσης υπολογίζεται με οποιαδήποτε παραδεγμένη μέθοδο προσδιορισμού κόστους.
- Η αποτίμηση των αποθεμάτων γίνεται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους κτήσης και τρέχουσας και μόνο αν η τρέχουσα αξία είναι χαμηλότερη από την καθαρή ρευστοποιήσιμη τότε η αποτίμηση γίνεται στην χαμηλότερη δηλ. στην ρευστοποιήσιμη.
- Απαιτείται έγκριση της Επιτροπής Λογιστικών Βιβλίων, για την αλλαγή μεθόδου αποτίμησης των αποθεμάτων.
- Η υποτιμημένη αξία αποτελεί το κόστος κτήσης.
- Σε περίπτωση που η αξία ρευστοποίησης των υλικών που προσδιορίζονται για παραγωγή αποθεμάτων είναι χαμηλότερη του κόστους κτήσης, αποτιμώνται στην κατ' είδος χαμηλότερη τιμή.
- Σε περιπτώσεις αποτίμησης ομαδοποιημένων, όμοιων ή παραπλήσιων ειδών αποτιμώνται στην κατ' είδος χαμηλότερη τιμή και δεν επιτρέπεται η ομαδοποίηση.
- Δεν επιτρέπεται η χρησιμοποίηση διαφορετικών μεθόδων προσδιορισμού της αξίας κτήσης και αποτίμησης όταν τα αποθέματα έχουν διαφορετική φύση και χρήση.

ΔΛΠ 8: «ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΕ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΛΑΘΗ»

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ :

- Λογιστικές πολιτικές είναι οι συγκεκριμένες αρχές και οι συγκεκριμένοι κανόνες βάση των οποίων συντάσσονται οι οικονομικές καταστάσεις. Λογιστικές εκτιμήσεις είναι η προσαρμογή της αξίας των στοιχείων που δέχονται αποτίμηση (π.χ. πάγια περιουσιακά στοιχεία, απαίτησης, κλπ) με βάση την εκτίμηση. Η επιχείρηση επιλέγει τις αρχές που θα χρησιμοποιήσει.
- Είναι υποχρεωτική για όλες τις επιχειρήσεις η εφαρμογή της αρχής της λογιστικής συνέπειας και της δομής των οικονομικών καταστάσεων. Οι μεταβολές γίνονται

κατόπιν γνωστοποιήσεων και εφόσον απαιτούνται από τα ΔΛΠ για την ορθότερη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων. Αν η μεταβολή γίνεται λόγω της πρώτης εφαρμογής των ΔΛΠ γίνεται με διατάξεις ενώ αν γίνει εκουσίως μπορεί να εφαρμοσθεί αναδρομικά. Η μεταβολή μπορεί να καταχωρηθεί κατόπιν γνωστοποιήσεων είτε στα αποτελέσματα της χρήσης που έγινε η μεταβολή είτε σε μελλοντικές περιόδους αν τις αφορά είτε στην καθαρή θέση, αν την αφορά.

- Τα λάθη προγενέστερων περιόδων διορθώνονται κατόπιν γνωστοποιήσεων αναδρομικά και εκδίδονται ξανά οι οικονομικές καταστάσεις με την επαναδιατύπωση των συγκριτικών ποσών της προγενέστερης παρουσιαζόμενης περιόδου που έγινε το λάθος καθώς επίσης και των υπολοίπων έναρξης των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ:

- Δεν υπάρχει σαφή διάκριση μεταξύ του όρου λογιστικές αρχές και λογιστικές εκτιμήσεις.
- Οι μεταβολές γίνονται μόνο με έγκριση της Επιτροπής των Λογιστικών Βιβλίων (σε θέματα αποτίμησης και συντελεστών απόσβεσης πάγιων στοιχείων) και μόνο εφόσον συντρέχουν σοβαροί λόγοι. Ποτέ δεν εφαρμόζονται αναδρομικά. Η μεταβολή καταχωρείται στα αποτελέσματα της χρήσης που έγινε η μεταβολή.
- Η μόνη αναφορά σε λάθη προγενέστερων περιόδων είναι οι διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων.

ΔΛΠ 10: «ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ»

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ :

- Γίνεται αναφορά στα γεγονότα που συμβαίνουν μετά την ημερομηνία του ισολογισμού και πριν την ημερομηνία έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων για έκδοση, δηλ. συνεδρίασης του ΔΣ. Αυτά είτε αναφέρονται σε συνθήκες που υπήρχαν κατά την διάρκεια του ισολογισμού (διορθωτικά γεγονότα) είτε σε συνθήκες που δημιουργήθηκαν μετά τον ισολογισμό (μη διορθωτικά γεγονότα). Για τα διορθωτικά γεγονότα γίνονται προσαρμογές ενώ για τα μη διορθωτικά γνωστοποιείται το γεγονός και το εκτιμώμενο αποτέλεσμα.
- Τα Μερίσματα Πληρωτέα αν ανακοινωθούν πριν την ημερομηνία του ισολογισμού καταχωρούνται σαν υποχρέωση ενώ αν ανακοινωθούν μετά καταχωρούνται διακεκριμένα στην καθαρή θέση ή στο προσάρτημα.

- Σε περίπτωση που έχει προκύψει κάποιο γεγονός βάση του οποίου πρόκειται να επιδεινωθεί σοβαρά η οικονομική κατάσταση της εταιρείας τότε οι οικονομικές καταστάσεις δεν πρέπει να συνταχθούν με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.
- Γνωστοποίηση για την ημερομηνία έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων και του οργάνου που τις ενέκρινε καθώς επίσης και το ποιοι έχουν το δικαίωμα να τροποποιούν τις οικονομικές καταστάσεις μετά την έκδοση.

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ :

- Δεν υπάρχουν σαφείς οδηγίες για την αντιμετώπιση αυτών των γεγονότων. Ορισμένα από αυτά αναφέρονται στην έκθεση του ΔΣ.
- Τα Μερίσματα Πληρωτέα καταχωρούνται σαν υποχρέωση ενώ αν προορίζονται για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου καταχωρούνται στην καθαρή θέση.
- Η Διοίκηση συνήθως δεν αναφέρεται σε γεγονότα πιθανής επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης της εταιρείας. Μόνο οι ελεγκτές, αν πρόκειται να επιδεινωθεί η κατάσταση της εταιρείας τότε το αναφέρουν στο Πιστοποιητικό ελέγχου.
- Η έγκριση των οικονομικών καταστάσεων γίνεται από το ΔΣ. Επίσης δίνεται η δυνατότητα τροποποίησής τους από την Συνέλευση των μετόχων χωρίς σχετική γνωστοποίηση.

ΔΛΠ 12: «ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ»

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ :

- Ο φόρος εισοδήματος αποτελεί δαπάνη.
 - Διάκριση του φόρου σε τρέχων και αναλογικό.
- Τρέχων είναι το ποσό του πληρωτέου φόρου που αφορά το φορολογημένο κέρδος.
- Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος είναι το ποσό του φόρου που θα πληρωθεί ή θα εισπραχθεί σε μελλοντικές περιόδους και προέρχεται από προσωρινές φορολογικές διαφορές του ισολογισμού (διαφορά μεταξύ λογιστικής και φορολογικής αναγνωριζόμενης αξίας κάθε στοιχείου). Υπολογίζεται με βάση το ποσοστό φορολόγησης που αναμένεται να ισχύσει στη χρήση που θα πραγματοποιηθεί η απαίτηση ή θα διακανονισθεί η υποχρέωση. Η δαπάνη βαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης στην οποία λογίζεται και καταχωρείται μόνο όταν υπάρχει βεβαιότητα ότι η επιχείρηση θα πραγματοποιήσει κέρδη. Απαγορεύεται η προεξόφληση των ποσών των

αναβαλλόμενων φόρων. Δεν λογίζεται αναβαλλόμενος φόρος για μια φορολογική υποχρέωση που ενδέχεται να γεννηθεί ύστερα από απόφαση της Διοίκησης

- Η ζημιά χρήσεως που συμψηφίζεται στην επόμενη χρήση εγκλείει φορολογική απαίτηση η οποία καταχωρείται όταν είναι βέβαιο ότι η επιχείρηση θα πραγματοποιήσει κέρδη.
- Οι διαφορές προσαρμογής καταχωρούνται στα αποτελέσματα ή κατά περίπτωση στην καθαρή θέση
- Απαιτούνται γνωστοποιήσεις

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ :

- Ο φόρος εισοδήματος αντλείται από την διάθεση των κερδών.
- Δεν υπάρχει διάκριση μεταξύ τρέχοντα και αναβαλλόμενου.

Ο φόρος υπολογίζεται ως εξής :

Λογιστικά κέρδη

(+, -) Λογιστικές διαφορές

Φορολογητέο εισόδημα

Φορολογητέο εισόδημα X 35%

- Δεν εξετάζεται καθόλου το πλεονέκτημα της μεταφερόμενης ζημιάς.
- Απαιτούνται γνωστοποιήσεις

ΔΛΠ 14 «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ»

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ :

- Αυτό το πρότυπο εφαρμόζεται όταν η επιχείρηση έχει κλάδους εκμετάλλευσης, πολλές θυγατρικές, πολλά υποκαταστήματα. Διάκριση της επιχείρησης σε επιχειρηματικούς τομείς (παραγωγή ενός προϊόντος) και σε γεωγραφικούς τομείς (τμήμα της επιχείρησης που ασχολείται με την παραγωγή των προϊόντων). Διάκριση γνωστοποίηση και των τομέων σε πρωτεύοντες και δευτερεύοντες ανάλογα με το που παρουσιάζεται ο κίνδυνος και από τι επηρεάζονται τα ποσοστά απόδοσης. Στις οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται οι σημαντικοί τομείς των οποίων τα έσοδα είναι τουλάχιστον το 10% του αντίστοιχου συνολικού μεγέθους της επιχείρησης και θα πρέπει συνολικά να συγκεντρώνουν το 75% των εσόδων της επιχείρησης .

ΔΛΠ 16: «ΕΝΣΩΜΑΤΕΣ ΑΚΤΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΤΣ»

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ :

- Αφορά όλα τα ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια εκτός από τα ακίνητα επένδυσης
- Καταχωρούνται εφόσον τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στην επιχείρηση και το κόστος μπορεί να προσδιορισθεί αξιόπιστα.
- Στην αρχική αξία των ακινήτων καταχωρείται:
 - √ Η συμβολαιογραφική αξία.
 - √ Τα έξοδα κήσεως των ακινητοποιήσεων.
 - √ Οι τόκοι της κατασκευαστικής περιόδου.
- Στην αρχική αξία των υπόλοιπων παγίων καταχωρείται η τιμολογιακή αξία και τα ειδικά έξοδα κτήσης
- Μεταγενέστερες δαπάνες προσαυξάνουν την αξία των παγίων μόνο εφόσον αυξάνει η ωφέλιμη ζωή του παγίου.
- Γίνεται μεταγενέστερη αποτίμηση με :
 - Βασική μέθοδο : το κόστος κτήσης.
 - Εναλλακτική μέθοδο : της εύλογης αξίας τους.Όταν η εύλογη αξία διαφέρει πολύ από την λογιστική απαιτείται επανεκτίμηση. Όταν υπάρχουν σημαντικές μεταβολές στην εύλογη αξία απαιτείται ετήσια επανεκτίμηση, ενώ αν είναι ασήμαντες απαιτείται επανεκτίμηση κάθε 3-5 χρόνια. Η πιστωτική διαφορά της αναπροσαρμογής καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια και δεν διανέμεται.
- Τα πάγια στοιχεία υπόκεινται σε απομείωση όταν η λογιστική τους αξία μειωθεί κάτω από το ανακτήσιμο ποσό.
- Οι αποσβέσεις γίνονται με βάση την ωφέλιμη ζωή του και τον προσδοκώμενο ρυθμό ανάλωσης των οικονομικών.
- Σημαντικά ανταλλακτικά και εφεδρικός εξοπλισμός εφόσον πληρούν την έννοια του ενσώματου παγίου αντιμετωπίζονται σαν πάγια.
- Το κόστος αντικατάστασης επαυξάνει τη λογιστική αξία των στοιχείων, αν πληρούν την έννοια του παγίου. Η αναπόσβεστη αξία του παγίου διαγράφεται.
- Η καταστροφή, η αποζημίωση και η αντικατάσταση του παγίου αντιμετωπίζονται ξεχωριστά.
- Το κόστος επιθεώρησης αυξάνει τη λογιστική αξία του στοιχείου. Τυχόν αναπόσβεστο υπόλοιπο προηγούμενης επιθεώρησης διαγράφεται.

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ:

- Αφορά όλα τα ενσώματα πάγια χωρίς να γίνονται διακρίσεις σε ιδιοχρησιμοποιούμενα, προς πώληση, για επένδυση.
- Καταχωρούνται εφόσον είναι κυριότητα της επιχείρησης.
- Στην αρχική αξία των ακινήτων καταχωρείται μόνο η συμβολαιογραφική αξία. Όλα τα υπόλοιπα θεωρούνται έξοδα πολυετούς απόσβεσης.
- Στην αρχική αξία των υπόλοιπων παγίων καταχωρείται η τιμολογιακή αξία και τα ειδικά έξοδα κτήσης.
- Μεταγενέστερες δαπάνες προσαυξάνουν την αξία των παγίων μόνο εφόσον αυξάνει η ωφέλιμη ζωή του παγίου.
- Μόνο για τα ακίνητα επιτρέπεται η αναπροσαρμογή της αξίας τους με βάση συντελεστές που καθορίζονται από το Υπ. Οικονομικών. Η υπεραξία που προκύπτει κεφαλαιοποιείται με έκδοση μετοχών που διανέμεται δωρεάν στους μετόχους.
- Μπορεί να δημιουργηθεί πρόβλεψη σε περίπτωση υποτίμησης αρκεί η υποτίμηση να είναι διαρκής.
- Οι αποσβέσεις γίνονται με βάση φορολογικούς συντελεστές και δεν συμφωνούν πάντα με την ωφέλιμη ζωή τους.
- Οι αποσβέσεις σύνθετων παγίων γίνονται με βάση φορολογικούς συντελεστές.
- Τα ανταλλακτικά εντάσσονται πάντα στην κατηγορία των αποθεμάτων.
- Η καταστροφή, η αποζημίωση και η αντικατάσταση του παγίου αντιμετωπίζονται σαν ένα ενιαίο γεγονός.
- Το κόστος αντικατάστασης επαυξάνει τη λογιστική αξία των στοιχείων, μόνο αν οι δαπάνες χαρακτηρισθούν σα βελτίωση. Η αναπόσβεστη αξία του παγίου δεν διαγράφεται.
- Το κόστος επιθεώρησης βαρύνει τα έξοδα της χρήσης στην οποία πραγματοποιείται (πολλές φορές μπορεί να χαρακτηριστεί σαν έξοδο πολυετούς απόσβεσης)

ΔΛΠ 17 «ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ»

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ :

- Οι μισθώσεις διακρίνονται σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές ανάλογα με την οικονομική ουσία και όχι τον τύπο της σύμβασης.
- Σύμφωνα με τα ΔΛΠ υπάρχει χρηματοδοτική μίσθωση όταν:
 - √ Ο μισθωτής υποχρεούται να αγοράσει το μίσθιο.

✓ Ο μισθωτής έχει το δικαίωμα να αγοράσει το μίσθιο και είναι πιθανό να το κάνει λόγω του χαμηλού τιμήματος αγοράς.

✓ Η διάρκεια της μίσθωσης αγγίζει την ωφέλιμη ζωή του παγίου.

✓ Το μίσθιο είναι εξειδικευμένης φύσης που μόνο ο μισθωτής μπορεί να το χρησιμοποιήσει.

✓ Ο μισθωτής μπορεί να ακυρώσει την μίσθωση καταβάλλοντος αποζημίωση στον μισθωτή.

✓ Ο μισθωτής φέρει τον κίνδυνο και το όφελος από την υπολειμματική αξία του παγίου.

✓ Ο μισθωτής έχει την δυνατότητα να καταβάλλει χαμηλότερο μίσθιο αλλά η διάρκεια της μίσθωσης θα κρατήσει παραπάνω.

✓ Ο μισθωτής καταχωρεί το πάγιο στα βιβλία του σε στοιχείο του ενεργητικού (με την παρούσα αξία των μισθωμάτων που βρίσκεται με βάση το πραγματικό επιτόκιο της μίσθωσης ή με την εύλογη αξία του μισθίου) με ισόποση καταχώρηση της υποχρέωσης προς τον εκμισθωτή.

✓ Ο μισθωτής κατανέμει τα μισθώματα σε δαπάνη τόκου και σε χρεολύσιο που μειώνει την υποχρέωση προς τον εκμισθωτή.

Ο μισθωτής λογίζει αποσβέσεις επί της καταχωρημένης αξίας με βάση το ποσοστό απόσβεσης όμοιων στοιχείων ή αν δεν προβλέπεται η εξαγορά με βάση τα χρόνια μίσθωσης :

Λειτουργική μίσθωση

Τα μισθώματα καταχωρούνται από τον μισθωτή στα έξοδα της χρήσης ενώ από τον εκμισθωτή στα έσοδα της χρήσης με βάση την αρχή του δεδουλευμένου.

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ :

- Όλες οι μισθώσεις λογίζονται ως λειτουργικές.
- Τα μισθώματα καταχωρούνται από τον μισθωτή στα έξοδα της χρήσης ενώ από τον εκμισθωτή στα έσοδα της χρήσης με βάση την αρχή του δεδουλευμένου.

ΔΛΠ 18: «ΕΣΟΔΑ»

- Σύμφωνα με τα ΔΛΠ σαν έσοδο από πώληση των αγαθών θεωρείται:
 - ✓ Η επιχείρηση έχει μεταβιβάσει την κυριότητα των αγαθών
 - ✓ Η εταιρεία δεν έχει καμία σχέση με τα πωληθέντα
 - ✓ Το ποσό του εσόδου μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα
 - ✓ Τα κέρδη από την πώληση θα εισέλθουν στην επιχείρηση

- √ Τα κόστη που πραγματοποιήθηκαν για την πώληση μπορούν να αποτιμηθούν.
- Οι τόκοι καταχωρούνται σύμφωνα με την αρχή του δεδουλευμένων και υπολογίζονται με την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου (δηλαδή του απαιτούμενου επιτοκίου για την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών εισπράξεων που πρόκειται να εισέλθουν στην επιχείρηση σε όλη τη διάρκεια ζωής του παγίου ώστε να εξισώνονται με την αρχική λογιστική αξία του στοιχείου.
- Γίνεται αναφορά στα έσοδα από μερίσματα τα οποία πρέπει να καταχωρούνται όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα των μετόχων για να τα εισπράξουν. Όταν όμως διανέμονται μερίσματα από τα προ της απόκτησης των μετοχών καθαρά κέρδη, τα μερίσματα αυτά μειώνουν το κόστος αγοράς των μετοχών.
- Ενώ σαν έσοδο από πώληση των αγαθών σύμφωνα με τα ΕΛΠ θεωρείται:
 - √ Το αντίτιμο της πώλησης από τη στιγμή που η πώληση θεωρείται πραγματοποιημένη.
 - √ Το εμπόρευμα εξάγεται από την αποθήκη της επιχείρησης και παραδίδεται στον πελάτη ή ταξιδεύει για λογαριασμό του.
 - √ Το αντίτιμο από πωλήσεις όπου παραμένουν τα εμπορεύματα στις αποθήκες του πωλητή προς φύλαξη, είναι έσοδο.
 - √ Τα έσοδα καταχωρούνται με την τιμολόγηση.
- Οι τόκοι καταχωρούνται σύμφωνα με την αρχή του δεδουλευμένων αλλά δεν υπολογίζονται με την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου
- Τα έσοδα από μερίσματα πρέπει να καταχωρούνται όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα των μετόχων για να τα εισπράξουν. Θεωρούνται δε πάντα έσοδα ακόμα και αν προέρχονται από κέρδη που έχουν πραγματοποιηθεί από την διανέμουσα εταιρεία πριν την απόκτηση των μετοχών από το μέτοχο.

ΔΛΠ 20: «ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ »

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ :

- Η επιχορήγηση καταχωρείται μόνο όταν υπάρχει η εύλογη βεβαιότητα ότι η επιχείρηση θα συμμορφωθεί με τους όρους της επιχορήγησης και ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί.
- Οι επιχορηγήσεις για απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού καταχωρούνται είτε σε πίστωση του λογαριασμού «έσοδα επόμενων χρήσεων» είτε αφαιρετικά από τη λογιστική αξία των επιχορηγούμενων στοιχείων του ενεργητικού.

- Οι επιχορηγήσεις για κάλυψη των εξόδων, ζημιών, ή ακόμα και οικονομικών ενισχύσεων μπορούν να καταχωρηθούν στην πίστωση λογαριασμού εσόδου ή στην πίστωση των λογαριασμών των δαπανών στις οποίες αναφέρονται οι επιχορηγήσεις. Όταν η επιχορήγηση αφορά προηγούμενες χρήσεις καταχωρείται στη χρήση που γεννάται το δικαίωμα είσπραξης
- Όταν πρόκειται για οικονομική ενίσχυση της επιχείρησης καταχωρείται στα αποτελέσματα της χρήσης που γίνεται η είσπραξη
- Όταν αντί να γίνει είσπραξη της επιχορήγησης γίνεται μείωση των υποχρεώσεων προς το Δημόσιο αυτό αντιμετωπίζεται σαν εισπραττόμενη επιχορήγηση
- Πρέπει να γίνεται γνωστοποίηση του τρόπου παρακολούθησης των επιχορηγήσεων

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ :

- Η επιχορήγηση καταχωρείται μόνο όταν υπάρχει βεβαιότητα της είσπραξης και δεν εξετάζεται η συμμόρφωση της επιχείρησης με τους όρους της
- Οι επιχορηγήσεις για απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού καταχωρούνται απευθείας στην πίστωση του λογαριασμού των ιδίων κεφαλαίων.
- Οι επιχορηγήσεις για κάλυψη των εξόδων, ζημιών, ή ακόμα και οικονομικών ενισχύσεων μπορούν να καταχωρηθούν στην πίστωση λογαριασμού εσόδου και όχι στην πίστωση των λογαριασμών των δαπανών στις οποίες αναφέρονται οι επιχορηγήσεις. Όταν η επιχορήγηση αφορά προηγούμενες χρήσεις καταχωρείται στον αποτελεσματικό λογαριασμό «Εσοδα προηγούμενων χρήσεων»
- Όταν πρόκειται για οικονομική ενίσχυση της επιχείρησης καταχωρείται στα αποτελέσματα της χρήσης που γίνεται η είσπραξη
- Η μείωση φορολογίας δεν αντιμετωπίζεται σαν επιχορήγηση
- Δεν υπάρχουν εναλλακτικοί τρόποι αντιμετώπισης των επιχορηγήσεων

ΔΛΠ 21: «ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΙΣ ΤΙΜΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ»

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ :

- Η αρχική καταχώρηση γίνεται με την ισοτιμία της ημερομηνίας συναλλαγής .
- Τα νομισματικά στοιχεία του ενεργητικού σε ΞΝ καθώς και οι υποχρεώσεις σε ΞΝ αποτιμώνται με την ισοτιμία της ημερομηνίας κλεισίματος
- Τα μη νομισματικά στοιχεία (πάγια, αποθέματα,...) που παρακολουθούνται στο ιστορικό κόστος σε ΞΝ εξακολουθούν να εμφανίζονται με την ισοτιμία της αρχικής καταχώρησης

- Τα μη νομισματικά στοιχεία που εμφανίζονται με την εύλογη αξία σε ΞΝ μετατρέπονται με τις ισοτιμίες που ίσχυαν όταν προσδιορίστηκαν οι εύλογες αξίες
- Οι συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ :

- Η αρχική καταχώρηση γίνεται με την ισοτιμία της ημερομηνίας συναλλαγής.
- Τα νομισματικά στοιχεία του ενεργητικού σε ΞΝ καθώς και οι υποχρεώσεις σε ΞΝ αποτιμώνται με την ισοτιμία της ημερομηνίας κλεισίματος
- Τα μη νομισματικά στοιχεία (πάγια, αποθέματα,...) που παρακολουθούνται στο ιστορικό κόστος σε ΞΝ εξακολουθούν να εμφανίζονται με την ισοτιμία της αρχικής καταχώρησης
- Δεν επιτρέπεται η απεικόνιση σε εύλογη αξία.
- Οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης εκτός από αυτές που αφορούν δάνεια ή πιστώσεις για αγορά παγίων και αντιμετωπίζονται σαν έξοδο πολυετούς απόσβεσης. Οι μη πραγματοποιημένες πιστωτικές διαφορές μεταφέρονται με μορφή πρόβλεψης στην επόμενη χρήση οπότε με την εξόφληση των υποχρεώσεων γίνεται και η μεταφορά στα αποτελέσματα χρήσης.

ΔΛΠ 23: «ΚΟΣΤΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ»

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ :

- Κοστολογούνται οι τόκοι όλων των δανείων γενικά.
- Υπάρχει η βασική μέθοδος (ο τόκος βαρύνει τα έξοδα της χρήσης όπου πραγματοποιείται) και η εναλλακτική μέθοδος (ο τόκος βαρύνει το κόστος των μη άμεσα εκμεταλλεύσιμων περιουσιακών στοιχείων και αποσβένεται με τους συντελεστές απόσβεσης των στοιχείων αυτών) .
- Εφόσον συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις, οι τόκοι μπορούν να επιβαρύνουν το κόστος αποθεμάτων (πχ οινοπνευματώδη που θέλουν χρόνο ωρίμανσης) .
- Η κατασκευαστική περίοδος αφορά την περίοδο που διαρκεί η κατασκευή του παγίου και οι τόκοι που κεφαλαιοποιούνται υπολογίζονται επί του επενδυμένου κεφαλαίου

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ :

- Κοστολογούνται μόνο οι τόκοι ενός συγκεκριμένου δανείου που ελήφθη για την κατασκευή ενός παγίου.
- Ο τόκος βαρύνει τα έξοδα της χρήσης όπου πραγματοποιείται ενώ όταν πρόκειται για κτήση παγίου αντιμετωπίζεται σαν έξοδο πολυετούς απόσβεσης και αποσβένεται είτε τμηματικά και ισόποσο σε μια πενταετία είτε εφάπαξ.
- Δεν επιτρέπεται οι τόκοι να βαρύνουν το κόστος των αποθεμάτων.
- Η κατασκευαστική περίοδος αρχίζει από την λήψη του δανείου και οι τόκοι που κεφαλαιοποιούνται είναι οι τόκοι του δανείου που λήφθηκε.

ΔΛΠ36: «ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΑΞΙΑΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ & ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ»

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ :

- Η λογιστική αξία κάθε στοιχείου δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερη του ανακτήσιμου ποσού (δηλ. του μεγαλύτερου ποσού μεταξύ της καθαρής αξίας πώλησης και της αξίας κτήσης του στοιχείου) .
- Η ζημιά απομείωσης καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσης εκτός αν υπάρχει στην καθαρή θέση «αποθεματικό επανεκτίμησης».
- Η αναστρεφόμενη ζημιά δεν πρέπει να οδηγήσει σε αύξηση της λογιστικής αξίας. Καταχωρείται σαν έσοδο στα αποτελέσματα χρήσεως αν το στοιχείο ενεργητικού απεικονίζεται σαν κόστος κτήσης του ή καταχωρείται σε αύξηση του λογαριασμού «αποθεματικού επανεκτίμησης» .

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ :

- Εφόσον η υποτίμηση προβλέπεται να είναι διαρκής μπορεί να σχηματισθεί ανάλογη πρόβλεψη ώστε η αποτίμησή του να γίνεται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της τιμής κτήσης ή του κόστους ιδιοκατασκευής και της υποτιμημένης τρέχουσας αξίας.
- Οι προβλέψεις μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσης. Σε περίπτωση που πάψουν να υπάρχουν οι λόγοι υποτίμησης, παύει και η πρόβλεψη.
- Οι προβλέψεις δεν αναγνωρίζονται φορολογικά .Ο αντιλογισμός της πρόβλεψης για υποτίμηση είναι προαιρετικός και όχι υποχρεωτικός και θεωρείται έκτακτο έσοδο.

ΔΛΠ 37: «ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ, ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ & ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ »

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ :

- Η πρόβλεψη είναι μια βέβαιη υποχρέωση και η αβεβαιότητα υπάρχει μόνο στο χρόνο και το ποσό.
- Το ποσό της πρόβλεψης είναι η παρούσα αξία της εκτιμώμενης δαπάνης
- Επίσης:
 - √ Δεν πρέπει να διενεργούνται προβλέψεις για λειτουργικά έξοδα που θα πραγματοποιηθούν στο μέλλον καθώς επίσης και για μελλοντικές λειτουργικές ζημιές.
 - √ Οι προβλέψεις πρέπει να επανεκτιμώνται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού και αναστρέφονται σε περίπτωση που δεν ισχύει πλέον το γεγονός της πρόβλεψης.
 - √ Η πρόβλεψη πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο για τις δαπάνες για τις οποίες έχει σχηματισθεί πρόβλεψη.
 - √ Η επιχείρηση είναι υποχρεωμένη να γνωστοποιεί ένα πίνακα που να εμφανίζει τις κινήσεις προβλέψεων.
- Για τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις γίνεται μόνο γνωστοποίηση και όχι πρόβλεψη. Αν είναι η υποχρέωση είναι απομακρυσμένη δεν απαιτείται γνωστοποίηση.
- Δεν καταχωρούνται προβλέψεις εσόδων - ενδεχόμενων απαιτήσεων
- Καταχωρείται πρόβλεψη, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις, για την αναδιάρθρωση της επιχείρησης.
- Αν υπάρχει νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση για μελλοντική αποκατάσταση ζημίας για το περιβάλλον τότε καταχωρείται πρόβλεψη.

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ :

- Η αβεβαιότητα δεν αναφέρεται μόνο στο χρόνο και στο ποσό αλλά και στην ίδια την ύπαρξη του ζημιογόνου γεγονότος.
- Το ποσό της πρόβλεψης είναι η παρούσα αξία της εκτιμώμενης δαπάνης
- Οι προβλέψεις πρέπει να σχηματίζονται σε κάθε χρήση, ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα χρήσης.
 - √ Οι προβλέψεις πρέπει να επανεκτιμώνται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού και να αναστρέφονται σε περίπτωση που δεν ισχύει πλέον το γεγονός της πρόβλεψης.
 - √ Η πρόβλεψη πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο για τις δαπάνες για τις οποίες έχει σχηματισθεί η πρόβλεψη.

√ Η επιχείρηση είναι υποχρεωμένη να αναφέρει αναλυτικά στο προσάρτημα τις προβλέψεις.

- Δεν υπάρχει διάκριση μεταξύ των προβλέψεων και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων.
- Δεν καταχωρούνται προβλέψεις εσόδων.
- Για την αναδιάρθρωση της επιχείρησης δεν διενεργούνται προβλέψεις αλλά οι δαπάνες που θα απαιτηθούν καταχωρούνται στα «Έξοδα πολυετούς απόσβεσης».
- Δεν γίνεται ανάλογη πρόβλεψη. Οι δαπάνες είτε θα βαρύνουν τη χρήση είτε θα αντιμετωπισθούν σαν Έξοδα πολυετούς απόσβεσης

ΔΛΠ 38: «ΑΥΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ»

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ :

- Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία καταχωρούνται μόνο εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις : Αναγνωρισιμότητα του στοιχείου. Έλεγχος του στοιχείου από την επιχείρηση. Προσδοκία απόκτησης μελλοντικών οικονομικών ωφελειών από το στοιχείο
- Υπάρχει διαχωρισμός των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης. Οι δαπάνες έρευνας καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης ενώ το κόστος ανάπτυξης, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις καταχωρείται σε κόστος κτήσης του άυλου στοιχείου.
- Καταχωρούνται στο αρχικό κόστος. Αποτιμώνται είτε στο κόστος κτήσης είτε στην εύλογη αξία τους. Αποσβένονται στη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους. Αν η διάρκεια ζωής είναι απροσδιόριστη τότε δεν υπόκειται σε απόσβεση αλλά σε έλεγχο για απομείωση
- Η υπεραξία δεν υποβάλλεται σε απόσβεση αλλά σε έλεγχο για απομείωση .
- Οι δαπάνες που ωφελούν περισσότερες από μία χρήσεις δεν καταχωρούνται σε λογαριασμό ισολογισμού αλλά καταχωρούνται στα έξοδα της χρήσης στην οποία πραγματοποιούνται.

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ :

- Το άυλο περιουσιακό στοιχείο καταχωρείται μόνο εφόσον προσδοκείται ότι θα προσφέρει έργο μακροχρόνιας αξιοποίησης
- Δεν υπάρχει διάκριση δαπανών έρευνας και ανάπτυξης. Οι δαπάνες καταχωρούνται στο λογαριασμό «έξοδα ερευνών και ανάπτυξης»

- Καταχωρούνται στο αρχικό κόστος. Αποτιμώνται είτε στο κόστος κτήσης μειωμένο με τις σωρευτικές αποσβέσεις. Αποσβένονται είτε εφάπαξ είτε ισόποσα σε μια πενταετία.
- Η υπεραξία αποσβένεται είτε εφάπαξ είτε ισόποσα σε μια πενταετία.
- Οι δαπάνες που ωφελούν περισσότερες από μία χρήσεις χαρακτηρίζονται σαν «έξοδα πολυετούς απόσβεσης», καταχωρούνται σε λογαριασμό ισολογισμού και αποσβένονται είτε εφάπαξ είτε ισόποσα σε μια πενταετία.

ΔΛΠ 39: «ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ : ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ»

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ :

- Επενδύσεις κατεχόμενες μέχρι την λήξη. Είναι τα χρηματοοικονομικά μέσα με καθορισμένες ή προσδιορισίμες πληρωμές και καθορισμένες λήξεις τις οποίες η επιχείρηση έχει τη θετική πρόθεση και την δυνατότητα να κρατήσει μέχρι τη λήξη με εξαίρεση τα «δάνεια και απαιτήσεις». Η αρχική καταχώρηση γίνεται στην τιμή κτήσης και τα ειδικά έξοδα κτήσης. Η αποτίμηση γίνεται στο αναπόσβεστο κόστος με την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου υποκειμένο σε απομείωση.
- Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.
Η αρχική καταχώρηση γίνεται στο κόστος κτήσης (δεν συμπεριλαμβάνονται τα έξοδα κτήσης). Αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους και οι διαφορές καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης.
- Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά μέσα.
Η αρχική καταχώρηση γίνεται στο κόστος κτήσης συν τα ειδικά έξοδα κτήσης. Αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους και οι διαφορές καταχωρούνται σε διακεκριμένο λογαριασμό των ιδίων κεφαλαίων, όπου και παραμένουν μέχρι την διάθεσή τους οπότε και μεταφέρονται στα αποτελέσματα.
- Εισπρακτέες αξίες και απαιτήσεις.
Η αρχική καταχώρηση γίνεται στο κόστος κτήσης που είναι η εύλογη αξία της δοθείσας αντιπαροχής προσαυξημένο με τα έξοδα συναλλαγής. Το αναπόσβεστο κόστος υπολογίζεται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και υπόκεινται σε απομείωση.
- Επισφαλείς απαιτήσεις. Υπολογίζεται ζημία απομείωσης.
- Για όλους τους πιστωτικούς κινδύνους απαιτείται γνωστοποίηση.
- Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα. Όλα τα παράγωγα πρέπει να εμφανίζονται στον ισολογισμό. Η αποτίμηση τους γίνεται στην εύλογη αξία τους. Τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης εκτός αν η

επιχείρηση τηρεί αντισταθμιστική λογιστική (τα κέρδη και οι ζημιές από παράγωγα συμψηφίζονται με κέρδη ή ζημιές από αντισταθμισμένα κονδύλια με τα οποία συνδέονται.)

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ :

- Επενδύσεις κατεχόμενες μέχρι την λήξη

Διακρίνονται σε :

√ Χρεόγραφα

√ Τίτλοι με χαρακτήρα προθεσμιακής κατάθεσης

√ Τίτλοι με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων.

Η αρχική καταχώρηση γίνεται στην τιμή κτήσης. Τα ειδικά έξοδα κτήσης καταχωρούνται στα έξοδα της χρήσης που πραγματοποιούνται. Οι μετοχές αποτιμώνται στην κατ' είδος χαμηλότερη τιμή μεταξύ κτήσης και τρέχουσας. Οι τίτλοι με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων (ομολογίες, αμοιβαία κεφάλαια) αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κτήσης και τρέχουσας. Οι τίτλοι με χαρακτήρα προθεσμιακής κατάθεσης αποτιμώνται στην παρούσα αξία τους που προσδιορίζεται με βάση το ετήσιο επιτόκιο κάθε τίτλου. Οι διαφορές αποτίμησης καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης.

- Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Η αρχική καταχώρηση γίνεται στο κόστος κτήσης (δεν συμπεριλαμβάνονται τα έξοδα κτήσης)

Αποτιμώνται όπως και στην προηγούμενη κατηγορία .

- Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά μέσα

Η αρχική καταχώρηση γίνεται στο κόστος κτήσης

Αποτιμώνται όπως και στις προηγούμενες κατηγορίες

- Εισπρακτέες αξίες και απαιτήσεις

Η αρχική καταχώρηση γίνεται στο κόστος κτήσης που είναι η εύλογη αξία της δοθείσας αντιπαροχής προσαυξημένο με τα έξοδα συναλλαγής.

Είτε έχουν καθορισμένη λήξη είτε όχι αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος κτήσης και υπόκεινται σε πρόβλεψη υποτίμησης.

- Συνήθως δεν διενεργούνται προβλέψεις μια και δεν αναγνωρίζονται φορολογικά.

- Δεν απαιτείται γνωστοποίηση για τους πιστωτικούς κινδύνους.

- Η επιχείρηση θα πρέπει να αποφασίσει αν θα πρέπει να εφαρμόσει αντισταθμιστική λογιστική.

ΔΛΠ 40: «ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ»

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ :

- Ακίνητα που κατέχονται περισσότερο για να αποκομίζονται μισθώματα ή για κεφαλαιακή ενίσχυση ή και για τα δύο και όχι τόσο πολύ για την χρήση στην παραγωγή αγαθών ή στην παροχή των υπηρεσιών ή για πώληση κατά την συνήθη πορεία των εργασιών της επιχείρησης. Η αρχική καταχώρηση γίνεται στη συμβολαιογραφική τους αξία και στα ειδικά έξοδα κτήσης.

Η αποτίμηση γίνεται:

είτε με την μέθοδο της εύλογης αξίας (κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και η διαφορά μεταξύ εύλογης αξίας και κόστους κτήσης καταχωρείται στα αποτελέσματα της χρήσης που προέκυψε, δεν λογίζονται αποσβέσεις και το ακίνητο δεν εξετάζεται για απομείωση), είτε με την μέθοδο του κόστους κτήσης (λογίζονται αποσβέσεις και το ακίνητο υπόκειται σε απομείωση της αξίας του).

- Πρέπει να γίνονται γνωστοποιήσεις όπου παρέχονται σημαντικές πληροφορίες μεταξύ των οποίων και η εύλογη αξία των ακινήτων επένδυσης όταν εφαρμόζεται η μέθοδος του κόστους

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ :

- Δεν διακρίνει τα πάγια σε ακίνητα προς επένδυση.

Η μόνη διάκριση που υπάρχει είναι μεταξύ λειτουργικά (εντός εκμετάλλευσης) και μη λειτουργικά (εκτός εκμετάλλευσης).

Η αρχική καταχώρηση γίνεται στο κόστος κτήσης και τα ειδικά έξοδα κτήσης καταχωρούνται στο «έξοδα κτήσης ακινητοποιήσεων».

Η αποτίμηση γίνεται με την μέθοδο του κόστους κτήσης (λογίζονται αποσβέσεις και το ακίνητο υπόκειται σε απομείωση της αξίας του-προβλέψεις).

2.6 Διαδικασίες προσαρμογής κατά την πρώτη εφαρμογή των Δ.Λ.Π.

Για την κατάρτιση των πρώτων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π. έγιναν κάποιες προσαρμογές που θεωρούνται απαραίτητες όπως :

- Στο κόστος παραγωγής των προϊόντων πρέπει να συμπεριλάβουμε τις αποσβέσεις επί της τυχόν αναπροσαρμοσμένης αξίας των παγίων στοιχείων, οι προβλέψεις για συνταξιοδοτικές παροχές στο προσωπικό.
- Επί Ομίλου εταιρειών η μητρική εταιρεία πρέπει να καθορίσει την μέθοδο αποτίμησης των αποθεμάτων που θα εφαρμόσουν οι θυγατρικές.
- Η εταιρεία πρέπει να εφαρμόσει προβλέψεις για τα αποθέματα που δεν κινούνται, ή είναι παλαιά, ή είναι πάρα πολλά.
- Η εταιρεία οφείλει να εντοπίσει τα σημαντικά γεγονότα που προέκυψαν μετά την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΛΠ (1.1.2004) και τα οποία αναφέρονται στις καταστάσεις που υπήρχαν κατά την ημερομηνία αυτή.

Τα γεγονότα αυτά πρέπει να εντοπισθούν με βάση το ΔΛΠ 10

- Η εταιρεία οφείλει να εντοπίσει όλες τις προσωρινές διαφορές και στον υπολογισμό της αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης.
- Όλες οι επιχειρήσεις θα πρέπει να ταξινομηθούν κατά τομέα.
- Θα πρέπει να εντοπισθούν οι γεωγραφικοί και επιχειρηματικοί τομείς και να καθορισθούν τα έσοδα, τα έξοδα και τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού κάθε τομέα.
- Η εταιρεία πρέπει να αποφασίσει με ποια μέθοδο θα παρακολουθεί τα πάγια στοιχεία της.

ü Με την βασική μέθοδο του κόστους.

ü Με τη εναλλακτική μέθοδο της εύλογης αξίας.

ü Με την ευχέρεια που παρέχει το ΔΠΧΠ 1 του «οιονεί κόστους».

- η εταιρεία πρέπει να προβεί σε απομείωση των παγίων της.
- ταξινόμηση όλων των μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές.
- η διαφορά προσαρμογής της λογιστικής αξίας των μισθίων και των αποσβέσεων καταχωρείται στον λογαριασμό «Αποτελέσματα εις νέο / Διαφορά προσαρμογής στα ΔΛΠ».
- για κάθε χρηματοδοτική μίσθωση θα πρέπει:

ü να εκτιμηθεί η εύλογη αξία κατά την έναρξη της μίσθωσης.

ü να καταρτισθεί πίνακας εξυπηρέτησης της μίσθωσης.

ü Να υπολογισθούν οι αποσβέσεις.

- Μεταφορά του λογαριασμού «Συναλλαγματικές διαφορές από πιστώσεις και δάνεια για κτήσεις παγίων» στον λογαριασμό «Αποτελέσματα εις νέο / Διαφορές προσαρμογής στα ΔΛΠ».
- Μεταφορά του πιστωτικού υπολοίπου του λογαριασμού «Προβλέψεις για συναλλαγματικές διαφορές από αποτίμηση απαιτήσεων και υποχρεώσεων» στον λογαριασμό «Αποτελέσματα εις νέο / Διαφορές προσαρμογής στα ΔΛΠ».
- Πρέπει να ερευνηθεί αν υπάρχουν πάγια που έχουν υποστεί απομείωση και σε περίπτωση που υπάρχουν θα πρέπει να υπολογίσει την ζημία απομείωσης που θα καταχωρήσει στον λογαριασμό «Αποτελέσματα εις νέο / Διαφορές προσαρμογής στα ΔΛΠ».
- Επισκόπηση όλων των προβλέψεων έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του ΔΛΠ καθώς επίσης και έλεγχος περιπτώσεων για τις οποίες θα πρέπει να διενεργηθεί πρόβλεψη με βάση το ΔΛΠ.
- Σε περίπτωση που έχουν καταχωρηθεί δαπάνες στους λογαριασμούς «Έξοδα αναδιοργάνωσης» και «Έξοδα εγκατάστασης» θα πρέπει να ελεγχθούν¹ και εφόσον πρέπει να μεταφερθούν στον λογαριασμό «Αποτελέσματα εις νέο / Διαφορές προσαρμογής στα ΔΛΠ».
- Πρέπει να επανεξετασθεί ο χαρακτηρισμός των άυλων περιουσιακών στοιχείων.
- Πρέπει να ερευνηθούν οι δαπάνες που έχουν καταχωρηθεί στον λογαριασμό «έξοδα ερευνών κα ανάπτυξης» και εφαρμοσθούν όσα ορίζει το ΔΛΠ.
- Πρέπει να εκτιμηθεί η ωφέλιμη ζωή των ενσώματων παγίων στοιχείων.
- Προσδιορισμός των εξόδων κτήσης και επιβάρυνση του κόστους κτήσης των τίτλων με πίστωση του λογαριασμού «Αποτελέσματα εις νέο / Διαφορά προσαρμογής στα ΔΛΠ».
- Διακρίσεις των τίτλων συμμετοχών.
- Διάκριση των επενδύσεων.
- Η επιχείρηση πρέπει να διαχωρίσει τα ακίνητα της σε ιδιοχρησιμοποιούμενα και σε ακίνητα επένδυσης.
- Η επιχείρηση θα πρέπει να επιλέξει ποια μέθοδο αποτίμησης θα χρησιμοποιήσει για την-αποτίμηση των ακινήτων.

Κεφάλαιο 3: Ανάλυση λογιστικών – χρηματοοικονομικών καταστάσεων

3.1 Γενικά

Οι λογιστικές ή χρηματοοικονομικές καταστάσεις αποτελούν ένα μέσο με το οποίο είναι δυνατή η αξιολόγηση της δράσης μιας επιχειρηματικής μονάδας. Οι καταστάσεις αυτές αποτελούν μια έκθεση των επιδόσεων της επιχείρησης, μια μαρτυρία της επιτυχίας ή αποτυχίας της διοίκησης της, ένα όργανο το οποίο εκπέμπει προειδοποιητικά σήματα επικείμενων δυσκολιών. Με τον όρο «ανάλυση λογιστικών – χρηματοοικονομικών καταστάσεων», νοείται μια σειρά ενεργειών, που αποβλέπουν στη μελέτη, επεξεργασία και αξιοποίηση των στοιχείων των καταστάσεων αυτών για την εξαγωγή όσο το δυνατόν περισσότερων και ορθότερων πληροφοριών, καταλλήλων για τη διαμόρφωση γνώμης και τελικά τη λήψη αποφάσεων, μια λειτουργία μετατροπής πολυποίκιλων στοιχείων από απλούς αριθμούς σε χρήσιμα εργαλεία.

Οι αντικειμενικοί σκοποί που επιδιώκονται με την ανάλυση των λογιστικών – χρηματοοικονομικών καταστάσεων εξαρτώνται από το συγκεκριμένο ενδιαφέρον των διαφόρων κατηγοριών προσώπων που χρησιμοποιούν τις καταστάσεις αυτές για λήψη αποφάσεων. Οι πιο σημαντικές από τις κατηγορίες ενδιαφερομένων προσώπων και οι αντικειμενικοί τους σκοποί είναι:

3.1.1 Οι επενδυτές – μέτοχοι

Οι επενδυτές που κατά κανόνα είναι και οι μέτοχοι μιας επιχειρήσεως, είναι εκείνοι που δίνουν τα επιχειρηματικά κεφάλαια, τα οποία εκτίθενται σε πολλούς και ποικίλους κινδύνους. Τα κεφάλαια αυτά αποτελούν την ασπίδα προστασίας των δανειακών κεφαλαίων της επιχειρήσεως.

Οι επενδυτές – μέτοχοι αποβλέπουν στη λήψη κάποιου ποσού από τη διανομή κερδών (μέρισμα), εφόσον η επιχείρηση είναι κερδοφόρα και αφού προηγουμένως εξυπηρετηθούν οι δανειστές της. Έχοντας επενδύσει κεφάλαια στην επιχείρηση, οι μέτοχοι ενδιαφέρονται για την όλη δραστηριότητα της, την οικονομική της κατάσταση, την κερδοφόρα δυναμικότητά της και τη διάρθρωση των κεφαλαίων της, δεδομένου ότι για την εκτίμηση της αξίας των μετοχών μιας επιχειρήσεως είναι απαραίτητα όλα αυτά

τα στοιχεία. Παράλληλα ενδιαφέρονται και για τη σπουδαιότητά της μέσα στον κλάδο, για τα μελλοντικά της κέρδη και την εξέλιξή τους διαχρονικά. Ομοίως πρέπει να συνεκτιμήσουν και άλλους παράγοντες, που έμμεσα επηρεάζουν τη δραστηριότητα της επιχειρήσεως, όπως η γενική οικονομική κατάσταση, η θέση που κατέχει ο κλάδος μέσα στην όλη οικονομία, η ανταγωνιστικότητα των προϊόντων της και η ποιότητα και ικανότητα της διοικήσεώς της.

Συγκεκριμένα ο επενδυτής – μέτοχος αποβλέπει:

- ✓ Στη λήψη κάποιου μερίσματος στο μέλλον, διαρκούσης της επένδυσης των κεφαλαίων του
- ✓ Στην πιθανή λήψη κάποιων δικαιωμάτων από τη διανομή αποθεματικών της εταιρείας.
- ✓ Στην αυξημένη τιμή που ελπίζει ότι θα έχουν οι τίτλοι του στη Αγορά, ώστε να πραγματοποιήσει κέρδη κεφαλαίου.

3.1.2 Οι δανειστές της επιχειρήσεως

Δανειστές μιας επιχειρήσεως είναι όλοι εκείνοι που με την μία ή άλλη μορφή δανείζουν σε αυτήν κεφάλαια. Μια μορφή δανεισμού αποτελεί και η πίστωση που δίνεται από τους προμηθευτές πρώτων υλών και εμπορευμάτων ή από πρόσωπα που παρέχουν υπηρεσίες στην επιχείρηση. Οι τελευταίοι αναμένουν την πληρωμή τους σε βραχύ σχετικά χρονικό διάστημα και συνήθως δεν λαμβάνουν τόκο για τις πιστώσεις που παρέχουν στην επιχείρηση.

Μια επιχείρηση μπορεί επίσης να δανείζεται βραχυπρόθεσμα κεφάλαια και από διάφορες άλλες πηγές, όπως βραχυπρόθεσμες πιστώσεις των προμηθευτών της, δάνεια από τράπεζες και άλλους πιστωτικούς οργανισμούς, προβαίνοντας έτσι σε άντληση των απαιτούμενων κεφαλαίων.

Τα δανειακά αυτά κεφάλαια έχει συγκεκριμένη υποχρέωση η επιχείρηση να τα εξυπηρετήσει (με την καταβολή τόκων) και να τα επιστρέψει, ανεξάρτητα από την οικονομική της κατάσταση και αποτελέσματα. Βέβαια, στην περίπτωση που η δραστηριότητα της περιορίζεται και πραγματοποιεί ζημίες, τότε αυξάνονται οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν οι δανειστές της. Ως εκ τούτου, η διαφορετική θέση των δανειστών – πιστωτών μιας επιχειρήσεως σε σύγκριση με τη θέση των επενδυτών – μετόχων, έχει ως αποτέλεσμα τον διαφορετικό τρόπο αναλύσεως των λογιστικών – χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Οι δανειστές – πιστωτές δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στην ασφάλεια που τους παρέχεται, τόσο για τους τόκους, όσο και για την επιστροφή των κεφαλαίων τους. Για αυτό το λόγο ενδιαφέρονται για την πραγματική αξία των περιουσιακών στοιχείων της επιχειρήσεως.

Συνεπώς οι δανειστές είναι πιο συντηρητικοί στις εκτιμήσεις τους, σε ότι αφορά τα περιουσιακά στοιχεία της επιχειρήσεως και βασίζονται περισσότερο στην ανάλυση των οικονομικών της στοιχείων από τους επενδυτές – μετόχους. Υπολογίζουν την αξία των επί μέρους περιουσιακών στοιχείων με βάση τη δυνατότητα ρευστοποίησής τους, εκτιμώντας αυτά με χαμηλότερες γενικά τιμές από εκείνες που εμφανίζονται στις καταστάσεις, αφήνοντας περιθώρια για ενδεχόμενες δυσμενείς καταστάσεις στο μέλλον.

Οι μέθοδοι αναλύσεως που εφαρμόζουν οι δανειστές, καθώς και τα κριτήρια εκτιμήσεως που χρησιμοποιούν, ποικίλλουν ανάλογα με το τη χρονική διάρκεια των παρεχομένων δανείων.

Σε περιπτώσεις βραχυχρόνιων δανείων, οι δανειστές ενδιαφέρονται κυρίως για την βραχυχρόνια οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, το βαθμό ρευστοποίησης των κυκλοφοριακών στοιχείων και την ταχύτητα κυκλοφορίας της.

Αντίθετα οι μακροχρόνιοι δανειστές επιδιώκουν μια πιο λεπτομερή ανάλυση των στοιχείων, οι οποία περιλαμβάνει προβλέψεις των μελλοντικών εισροών κεφαλαίων, της οικονομικής θέσης της επιχείρησης κάτω υπό ορισμένες προϋποθέσεις, της ικανότητας της να διατηρήσει αυτήν την κατάσταση κάτω από διαφορετικές οικονομικές συνθήκες και τέλος τη δυναμικότητα των κερδών της.

Τέλος οι δανειστές μιας επιχείρησης ενδιαφέρονται να γνωρίζουν τη κεφαλαιακή διάρθρωσή της, δεδομένου ότι αυτή δείχνει το βαθμό ασφάλειας που απολαμβάνουν. Η σχέση αυτή αντανακλά και τη συμπεριφορά της διοικήσεως σχετικά με τους τρόπους άντλησης απαραίτητων κεφαλαίων.

3.1.3 Οι διοικούντες την επιχείρηση

Η οικονομική ανάλυση των στοιχείων μιας επιχείρησης αποτελεί το κυριότερο εργαλείο στα χέρια της διοικήσεώς της. Τούτο διότι οι διοικούντες ενδιαφέρονται για τον

προσδιορισμό της οικονομικής της καταστάσεως, την κερδοφόρα δυναμικότητά της και τη μελλοντική της εξέλιξη.

Ειδικότερα:

- ✓ Να προσδιορίσει το βαθμό επιτυχίας των προγραμμάτων δράσεως και την ορθότητα των αποφάσεων που έλαβε.
- ✓ Να εντοπίσει τυχόν υπάρχοντα προβλήματα, που οφείλονται σε ενδοεπιχειρηματικούς ή εξωγενείς παράγοντες.
- ✓ Να αξιολογήσει παρουσιαζόμενες ευκαιρίες συγχωνεύσεων, εξαγορών και απορροφήσεων επιχειρηματικών μονάδων.
- ✓ Να προβλέψει την εξέλιξη της επιχειρηματικής μονάδας.
- ✓ Να προγραμματίσει και οργανώσει τις μελλοντικές ενέργειες στις οποίες θα προβεί με βάση τους στόχους της επιχειρηματικής μονάδας για τις επενδυτικές, λειτουργικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητές της.

3.1.4 Οι ελεγκτές λογιστικών καταστάσεων

Ένας από τους βασικούς σκοπούς των ελεγκτών είναι ο εντοπισμός ηθελημένων ή μη σφαλμάτων και ατασθαλιών, τα οποία, αν δεν επισημανθούν και δεν αναφερθούν, δίνουν μια εσφαλμένη εικόνα για την επιχείρηση, πράγμα αντίθετο με τις γενικά παραδεκτές αρχές της Λογιστικής.

Η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων με τον υπολογισμό ορισμένων αριθμοδεικτών και η παρακολούθηση των μεταβολών των οικονομικών στοιχείων μιας επιχείρησης και των τάσεών τους διαχρονικά αποτελούν τα κύρια μέσα στο έργο των ελεγκτών.

Η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων της επιχείρησης μεθοδεύεται καλύτερα όταν όλο το έργο αναλύεται στις ακόλουθες τέσσερις διαδοχικές φάσεις: στατιστική ανάλυση, κριτική διερεύνηση δεικτών, κριτική διερεύνηση πινάκων κίνησης κεφαλαίων και εξαγωγή συμπερασμάτων. Σύμφωνα με τα παραπάνω, δηλαδή, η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων θεωρείται ως ένα σύστημα αποτελούμενο από τέσσερις διαδοχικές φάσεις, όπου το προϊόν της προηγούμενης φάσης αποτελεί την πρώτη ύλη της επόμενης [1].

3.2 Κριτική Διερεύνηση Δεικτών

Οι δείκτες δεν έχουν καμία χρησιμότητα ως απόλυτοι αριθμοί, αλλά μόνο ως μέσα σύγκρισης. Παράλληλα, οι συγκρίσεις δεικτών έχουν έννοια μόνο όταν οι δείκτες αυτοί προέρχονται από ομοειδείς επιχειρήσεις. Η διαμόρφωση των δεικτών επηρεάζεται τόσο από τους αντικειμενικούς σκοπούς που επιδιώκει η επιχείρηση όσο και από τις γενικές οικονομικές και συναλλακτικές και λοιπές συνθήκες που επικρατούσαν κατά την περίοδο της ανάλυσης [1]. Με την ανάλυση των δεικτών των λογιστικών καταστάσεων, οι αποφάσεις των ενδιαφερόμενων δεν στηρίζονται πλέον στη διαίσθηση ή στις υποθέσεις, αλλά σε συγκεκριμένα πορίσματα, μειώνοντας με τον τρόπο αυτό την αβεβαιότητα ως προς το αποτέλεσμα που ενυπάρχει σε όλες τις αποφάσεις [2].

Οι κυριότεροι δείκτες είναι η συνολική αποδοτικότητα, το περιθώριο κέρδους, η αποδοτικότητα επενδύσεων, συνολική κυκλοφοριακή ταχύτητα, η γενική ρευστότητα, ο δείκτης άυλων στοιχείων, η φερεγγυότητα, ο δείκτης ασφαλιστικών προβλέψεων, η δανειακή επιβάρυνση, η παγιοποίηση περιουσίας και ο δείκτης χρηματοδότησης πάγιου ενεργητικού.

Η παρούσα διπλωματική εργασία λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του κλάδου της Ιδιωτικής Ασφάλισης, ανέλυσε τα ακόλουθα μεγέθη:

3.2.1 Αποδοτικότητα συνόλου απασχολούμενων κεφαλαίων (συνολική αποδοτικότητα)

Ο δείκτης αυτός εκφράζει το λόγο των κερδών (ή ζημιών) προ φόρων, προς τη μέση τιμή του ενεργητικού της επιχείρησης. Η αποδοτικότητα είναι το καθαρό αποτέλεσμα ενός μεγάλου αριθμού μέτρων πολιτικής και αποφάσεων. Πρόκειται για την ικανότητα της επιχείρησης να πραγματοποιεί κέρδη. Δηλαδή, ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης δείχνει πόσο αποτελεσματικά λειτούργησε η επιχείρηση.

3.2.2 Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων

Ο δείκτης αυτός εκφράζει το λόγο των κερδών (ή ζημιών) προ φόρων, προς τη μέση τιμή των Ιδίων Κεφαλαίων στην αρχή και το τέλος της χρήσης. Ο δείκτης αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων μετρά την αποτελεσματικότητα, με την οποία τα κεφάλαια των φορέων της επιχείρησης απασχολούνται σε αυτήν.

3.2.3 Περιθώριο κέρδους

Ο δείκτης αυτός εκφράζει το λόγο των κερδών (ή ζημιών) προ φόρων, προς το σύνολο των εγγεγραμμένων ασφαλίσεων της ίδιας χρήσης. Ο δείκτης περιθωρίου κέρδους δείχνει τη λειτουργική αποτελεσματικότητα μιας επιχείρησης, καθώς και την πολιτική τιμών αυτής.

3.2.4 Αποδοτικότητα επενδύσεων

Ο δείκτης αυτός εκφράζει το λόγο των εσόδων από επενδύσεις, προς τη μέση τιμή του συνόλου των επενδύσεων και δείχνει την αποτελεσματικότητα της τοποθέτησης κεφαλαίου της επιχείρησης.

3.2.5 Συνολική κυκλοφοριακή ταχύτητα

Ο δείκτης αυτός εκφράζει το λόγο του συνόλου των εγγεγραμμένων ασφαλίσεων της εταιρείας προς το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού. Η συνολική κυκλοφοριακή ταχύτητα δείχνει αν υπάρχει ή όχι υπερεπένδυση κεφαλαίων στην επιχείρηση σε σχέση με το ύψος των πωλήσεων που πραγματοποιεί.

3.2.6 Γενική ρευστότητα

Ο δείκτης αυτός εκφράζει το λόγο των κυκλοφοριακών στοιχείων μιας επιχείρησης (Διαθέσιμα + απαιτήσεις + αποθέματα) προς το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της. Ο αριθμοδείκτης ρευστότητας προορίζεται να δώσει την εικόνα της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης. Ένας υψηλός δείκτης σημαίνει ότι η επιχείρηση μπορεί να ανταποκριθεί στις καθημερινές απαιτήσεις των βραχυχρόνιων δανείων της και να είναι σε θέση να εξοφλεί τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της, να μπορεί να εκτελεί απρόσκοπτα τις εργασίες της και να εκμεταλλεύεται τυχόν παρουσιαζόμενες ευκαιρίες και τέλος να έχει τη δυνατότητα να πραγματοποιεί την εξόφληση των απαιτητών τόκων και μερισμάτων των μετόχων της.

3.2.7 Δείκτης άυλων στοιχείων

Ο δείκτης αυτός εκφράζει το λόγο του ποσού που έχει καταχωρήσει η εταιρεία για έξοδα εγκατάστασης και άυλα στοιχεία, προς το σύνολο του Ενεργητικού στο τέλος της

χρήσης. Με το δείκτη αυτό γίνεται φανερό το ποσοστό της συμμετοχής ορισμένων στοιχείων του Ενεργητικού, τα οποία έχουν ένα σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας, στο σύνολο του Ενεργητικού της εταιρείας και αποτελεί μέτρο της ποιότητας του Ενεργητικού. Όσο χαμηλότερος είναι ο δείκτης αυτός, τόσο καλύτερη η ποιότητα του Ενεργητικού μιας επιχείρησης.

3.2.8 Φερεγγυότητα

Ο δείκτης αυτός εκφράζει το λόγο του ποσού των Ιδίων Κεφαλαίων της επιχείρησης, προς το σύνολο των ασφαλιστικών της προβλέψεων, στο τέλος της χρήσης. Με το δείκτη φερεγγυότητας γίνεται φανερή η δυνατότητα της επιχείρησης να αντεπεξέλθει εξ ιδίων πόρων (Ίδια Κεφάλαια) σε περιπτώσεις που οι ασφαλισμένοι κίνδυνοι θα αποκλίνουν από τις μέσες τιμές και θα λάβουν «καταστροφικές» διαστάσεις.

3.2.9 Δείκτης ασφαλιστικών προβλέψεων

Ο δείκτης αυτός εκφράζει το λόγο του συνόλου των ασφαλιστικών προβλέψεων της επιχείρησης, προς το σύνολο του Παθητικού της στο τέλος της χρήσης. Με το δείκτη αυτό γίνεται φανερό το ποσοστό της συμμετοχής των υποχρεώσεων της επιχείρησης προς τους ασφαλισμένους, στο σύνολο των υποχρεώσεων της επιχείρησης.

3.2.10 Δανειακή επιβάρυνση

Ο δείκτης αυτός δείχνει το ποσοστό των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης που έχει χρηματοδοτηθεί με ξένα κεφάλαια, δηλαδή από τους βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους πιστωτές της εταιρείας. Στην παρούσα διπλωματική εργασία εξετάζεται ο λόγος των ξένων κεφαλαίων προς τα Ίδια Κεφάλαια, όπως επίσης και ο λόγος των ξένων κεφαλαίων προς τα συνολικά κεφάλαια της εταιρείας.

3.2.11 Παγιοποίηση περιουσίας

Ο δείκτης αυτός εκφράζει το λόγο του συνόλου των παγίων της εταιρείας προς το σύνολο του Ενεργητικού της. Δίνει το μέγεθος κατά το οποίο το πάγιο ενεργητικό διαφέρει από το κυκλοφορούν. Ανάλογα με την τιμή του δείκτη η επιχείρηση χαρακτηρίζεται ως εντάσεως πάγιας περιουσίας ή κυκλοφοριακής εντάσεως.

3.2.12 Χρηματοδότηση πάγιου ενεργητικού

Ο δείκτης αυτός εκφράζει το λόγο των Ιδίων Κεφαλαίων προς το σύνολο των παγίων της εταιρείας. Με τον υπολογισμό αυτό σκοπείται η εύρεση του τρόπου χρηματοδότησεως των παγίων επενδύσεων μιας επιχείρησης.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑΣ

Κεφάλαιο 4: Ανάλυση Παγκόσμιας Οικονομίας

4.1 Γενικά

Μετά από περίοδο αβεβαιότητας τους πρώτους μήνες του 2003, η οποία συνδεόταν κυρίως με τις τότε επικείμενες πολεμικές επιχειρήσεις στο Ιράκ, την επιδημία της άτυπης πνευμονίας, καθώς και τους φόβους για φαινόμενα αποπληθωρισμού, υπήρξε σημαντικά ταχύτερη άνοδος της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας και του εμπορίου το δεύτερο εξάμηνο του έτους. Η βελτίωση της πορείας και των προοπτικών της παγκόσμιας οικονομίας μπορεί να αποδοθεί στην υποχώρηση των γεωπολιτικών αβεβαιοτήτων, καθώς και στη συμβολή δυο σημαντικών παραγόντων. Αρχικά, με την πάροδο του χρόνου, περιορίστηκε η αρνητική επίδραση που είχε στην εξέλιξη της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επιχειρηματικών επενδύσεων η σημαντική πτώση των χρηματιστηριακών αξιών από το Μάρτιο του 2000 μέχρι τον Απρίλιο του 2003. Επιπλέον, η εξασθένηση των πληθωριστικών πιέσεων επέτρεψε στις νομισματικές αρχές και στις κυβερνήσεις σε όλες σχεδόν τις μεγάλες χώρες ή οικονομικές περιοχές του κόσμου να προχωρήσουν σταδιακά στη χαλάρωση της κατεύθυνσης της οικονομικής πολιτικής [1].

Η παγκόσμια οικονομία σημείωσε ισχυρή ανάκαμψη το 2004, εξέλιξη η οποία αντανάκλα την άνοδο της οικονομικής δραστηριότητας στις κυριότερες οικονομίες και οικονομικές περιοχές. Η Κίνα μαζί με τις ΗΠΑ είχαν τη μεγαλύτερη συμβολή στην άνοδο του παγκόσμιου Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ). Ολοένα και μεγαλύτερο μερίδιο στις παγκόσμιες εξαγωγές κατακτούν οι αναπτυσσόμενες οικονομίες της Ασίας. Κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2004 σημειώθηκε επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας στις περισσότερες οικονομίες, μετά από υψηλούς ρυθμούς αύξησης του παγκόσμιου ΑΕΠ κατά το πρώτο εξάμηνο, το οποίο συνδέεται με τις επιπτώσεις της ανόδου της τιμής του πετρελαίου στη παγκόσμια ζήτηση αλλά και με την επίδραση μιας λιγότερο επεκτατικής μακροοικονομικής πολιτικής [2].

Η παγκόσμια οικονομία εξακολούθησε να είναι δυναμική το 2005. Οι γενικότεροι παράγοντες που συνέβαλαν θετικά στην παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα και αντιστάθμισαν μερικώς την αρνητική επίδραση της ανόδου της τιμής των καυσίμων ήταν οι ευνοϊκές χρηματοπιστωτικές συνθήκες, η βελτίωση της χρηματοοικονομικής

κατάστασης και της κερδοφορίας των επιχειρήσεων και η αύξηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων των νοικοκυριών. Στους παραπάνω παράγοντες θα πρέπει να προστεθεί ο δυναμισμός των οικονομιών της Κίνας και της Ινδίας. Η παγκόσμια οικονομία επηρεάστηκε από τις αλλαγές στην τεχνολογία, στα πρότυπα παραγωγής και στις διεθνείς εμπορικές συναλλαγές. Η αυξανόμενη ενσωμάτωση των αναδυόμενων οικονομιών στην παγκόσμια οικονομία άρχισε να δημιουργεί συνθήκες έντονου ανταγωνισμού για τις λοιπές οικονομίες, αλλά και σημαντικές ευκαιρίες για εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών και για επενδύσεις [3].

Η παγκόσμια οικονομία εξακολούθησε να αναπτύσσεται με υψηλό ρυθμό το 2006, σημειώνοντας επιτάχυνση έναντι του 2005. Η διατήρηση των ευνοϊκών χρηματοπιστωτικών συνθηκών, σε συνδυασμό με την άνοδο της κερδοφορίας και την περαιτέρω βελτίωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων συνέβαλε ώστε το διεθνές οικονομικό κλίμα να παραμείνει ευνοϊκό, παρά τη διαμόρφωση των διεθνών τιμών αργού πετρελαίου και των λοιπών βασικών εμπορευμάτων σε ιστορικά υψηλά επίπεδα. Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των οικονομικών εξελίξεων το 2006 υπήρξαν η υψηλότερη του αναμενόμενου επιτάχυνση του ρυθμού ανόδου του ΑΕΠ στη ζώνη του ευρώ και η συγκράτηση του επιπέδου του πληθωρισμού στις προηγμένες οικονομίες [4].

Ο ρυθμός ανόδου της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας παρέμεινε υψηλός το 2007, παρά το γεγονός ότι το δεύτερο εξάμηνο χαρακτηρίστηκε από την αναταραχή στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές και από τη μεγάλη άνοδο των διεθνών τιμών του πετρελαίου και των τροφίμων. Η διεθνής χρηματοπιστωτική αναταραχή άρχισε τα μέσα του 2007 με την αύξηση των επισφαλειών στην αγορά στεγαστικών δανείων προς νοικοκυριά χαμηλής πιστοληπτικής ικανότητας στις ΗΠΑ, η οποία οδήγησε σε περιορισμό της ρευστότητας και διαταραχή της ομαλής λειτουργίας διαφόρων τομέων των χρηματαγορών. Η επιβράδυνση της ανόδου της οικονομικής δραστηριότητας στις ΗΠΑ επηρέασε κυρίως τις οικονομίες που έχουν σημαντικές εμπορικές συναλλαγές με τη χώρα, ενώ η ζώνη του ευρώ επηρεάστηκε σε μικρό βαθμό [5].

4.2 ΑΕΠ

Το παγκόσμιο ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 4,1% το 2003 με ευνοϊκές προοπτικές για το 2004. Η επιτάχυνση της ανάκαμψης υπήρξε ιδιαίτερα εμφανής στις ΗΠΑ (3,1%), στην

Ιαπωνία (2,7%), στη Λατινική Αμερική, στις περισσότερες από τις αναδυόμενες οικονομίες της Ασίας, στη Ρωσία (7,3%) και τις χώρες της Κοινοπολιτείας Ανεξάρτητων Κρατών (7,6%). Στη ζώνη του ευρώ, η ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας υπήρξε αρκετά βραδύτερη από ότι αναμενόταν στις αρχές του 2003 με μέση ετήσια άνοδο του ΑΕΠ στο 0,4%, εξέλιξη η οποία αντανάκλα την υποτονική οικονομική δραστηριότητα στις μεγαλύτερες οικονομίες της ζώνης. Οι δέκα χώρες που εντάχθηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1^η Μαΐου κατέγραψαν το 2003 μέσο ρυθμό ανάπτυξης 3,6%. Οι τρεις άλλες υποψήφιες προς ένταξη χώρες, Βουλγαρία, Ρουμανία και Τουρκία, διατήρησαν τις υψηλές επιδόσεις των τελευταίων χρόνων, καταγράφοντας ετήσιο ρυθμό ανόδου του ΑΕΠ μεταξύ 4,3% και 5,8%, γεγονός που οφείλεται στην αύξηση της εγχώριας ζήτησης, ιδιαίτερα της ιδιωτικής κατανάλωσης [1, 6, 7].

Το 2004 ο ρυθμός ανόδου του παγκόσμιου ΑΕΠ ανήλθε σε 5,1%. Μεταξύ των μεγαλύτερων οικονομιών, την εντονότερη αύξηση του ΑΕΠ σημείωσαν η Κίνα (9,5%) και η Ινδία (7,3%) από τις αναπτυσσόμενες οικονομίες, καθώς και οι ΗΠΑ (4,4%), το Ηνωμένο Βασίλειο (3,1%) και η Ιαπωνία (2,6%) από τις προηγμένες οικονομίες. Κύριοι παράγοντες ανάπτυξης της Κίνας ήταν η ενίσχυση της εγχώριας ζήτησης και η σταθερή συναλλαγματική ισοτιμία του γιουάν έναντι του δολαρίου ΗΠΑ. Στην Ινδία, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ επιβραδύνθηκε, καθώς, το ποσοστό της στις παγκόσμιες εξαγωγές παρέμεινε μικρό, λόγω της σχετικά περιορισμένης απελευθέρωσης του εμπορίου της χώρας. Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ των ΗΠΑ προέκυψε λόγω της έντονης ανόδου της ιδιωτικής κατανάλωσης και των ακαθάριστων ιδιωτικών επενδύσεων. Η ζώνη του ευρώ συνέχισε να είναι σε φάση ανάκαμψης, διαμορφώνοντας το ρυθμό ανόδου του ΑΕΠ στο 2,1%. Οι οικονομίες της Λατινικής Αμερικής ως σύνολο εμφάνισαν σημαντική οικονομική άνοδο (5,7%) εξαιτίας τόσο της ισχυρής εγχώριας ζήτησης όσο και της έντονης εξαγωγικής δραστηριότητας. Οι οικονομίες της Κοινοπολιτείας Ανεξάρτητων Κρατών ως σύνολο πέτυχαν υψηλό ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης (8,2%), λόγω της έντονης εγχώριας ζήτησης και των αυξημένων ροών εμπορίου μεταξύ των χωρών της περιοχής [2, 8].

Ο ρυθμός ανόδου του παγκόσμιου ΑΕΠ εκτιμάται ότι ανήλθε στο 4,8% το 2005. Η υποχώρησή του, συγκριτικά με τον πολύ υψηλό ρυθμό του 2004, δεν ήταν ομοιόμορφη στις κυριότερες οικονομίες και οικονομικές περιφέρειες, στην Ιαπωνία μάλιστα υπήρξε επιτάχυνση του ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ. Στις προηγμένες οικονομίες ως σύνολο, ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ επιβραδύνθηκε στο 2,7%, όμως, μεταξύ αυτών των οικονομιών, την ισχυρότερη ανάπτυξη σημείωσαν οι ΗΠΑ (3,5%), λόγω της ισχυρής ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων σε εξοπλισμό και κατοικίες. Στις

αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ, αν και επιβραδύνθηκε, παρέμεινε υψηλός, με την Κίνα και την Ινδία να έχουν τις καλύτερες επιδόσεις, 9,9% και 8,3%, αντίστοιχα. Οι οικονομικές επιδόσεις της ζώνης του ευρώ ήταν μέτριες και ο ρυθμός αύξησης της οικονομικής δραστηριότητας επιβραδύνθηκε (1,3%) εξαιτίας της μεγάλης αύξησης των τιμών του πετρελαίου, τις επιπτώσεις από την ανατίμηση του ευρώ τα προηγούμενα έτη καθώς και από την πρόσκαιρη επιβράδυνση της αύξησης της παγκόσμιας ζήτησης κατά το πρώτο εξάμηνο του 2005. Αξιοσημείωτη υπήρξε η επίδοση των οικονομιών της Κοινοπολιτείας Ανεξάρτητων Κρατών, συμπεριλαμβανομένης της Ρωσίας, οι οποίες συνέχισαν να ευνοούνται από τις υψηλές τιμές των καυσίμων [3, 9].

Ο ρυθμός ανόδου του παγκόσμιου ΑΕΠ επιταχύνθηκε στο 5,4% το 2006. Σημειώνεται ότι ο ρυθμός ανόδου της παγκόσμιας οικονομίας το 2006 αποτελεί την καλύτερη επίδοση της τελευταίας 30ετίας. Η παγκόσμια οικονομική μεγέθυνση είχε περισσότερο ισόρροπη γεωγραφική κατανομή, αφού, εκτός των ΗΠΑ (3,3%), της Κίνας και των λοιπών αναδυόμενων οικονομιών της Ασίας σημαντική συμβολή σε αυτή είχε και η ζώνη του ευρώ, όπου η παραγωγή και η απασχόληση σημείωσαν σημαντική άνοδο. Στις προηγμένες οικονομίες ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ επιταχύνθηκε στο 3,1%, κυρίως λόγω της ανάκαμψης της οικονομίας της ζώνης του ευρώ (2,7%), η οποία κατέγραψε τον υψηλότερο ρυθμό οικονομικής ανόδου των τελευταίων έξι ετών. Στις αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες, οι οποίες παράγουν το 48% περίπου του παγκόσμιου προϊόντος ο ήδη υψηλός ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ επιταχύνθηκε σε 7,9%. Μεταξύ των οικονομιών αυτών, τις υψηλότερες επιδόσεις εξακολουθούν να έχουν αφενός οι αναδυόμενες οικονομίες της Ασίας, κυρίως εκείνες της Κίνας (10,7%) και της Ινδίας (9,2%) και αφετέρου η Ρωσία (6,7%) και οι υπόλοιπες οικονομίες της Κοινοπολιτείας Ανεξάρτητων Κρατών, οι περισσότερες από τις οποίες συνεχίζουν ευνοούνται από τις υψηλές τιμές των καυσίμων [4].

Ο ρυθμός αύξησης του παγκόσμιου ΑΕΠ διαμορφώθηκε σε 4,9% το 2007 και υπερέβη επί τέταρτο συνεχές έτος το μέσο όρο των τελευταίων δεκαετιών. Στην αύξηση του παγκόσμιου ΑΕΠ συνέβαλαν η άνοδος της ιδιωτικής κατανάλωσης στην οποία επέδρασαν θετικά η ικανοποιητική αύξηση της απασχόλησης και των εισοδημάτων των νοικοκυριών, η άνοδος των επενδύσεων και η διατήρηση ενός ικανοποιητικού ρυθμού ανόδου του όγκου του παγκόσμιου εμπορίου. Οι ευνοϊκοί αυτοί παράγοντες αντιστάθμισαν εν μέρει την αρνητική επίδραση που άσκησαν αφενός η μεγάλη αύξηση των διεθνών τιμών των βασικών εμπορευμάτων και αφετέρου η αναταραχή στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές και η επιδείνωση των εξελίξεων στην αγορά

κατοικίας, κυρίως στις ΗΠΑ. Στις προηγμένες οικονομίες το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 2,7%, ενώ ο ρυθμός ανάπτυξης των αναδυόμενων και αναπτυσσόμενων οικονομιών διατηρήθηκε υψηλός στο 7,9%. Ειδικότερα, η Κίνα και η Ινδία σημείωσαν πολύ υψηλούς ρυθμούς, 11,4% και 9,2% αντίστοιχα. Η Κίνα για πρώτη φορά το 2007 συνέβαλε περισσότερο από τις ΗΠΑ στην παγκόσμια οικονομική μεγέθυνση, ενώ η συμβολή της ζώνης του ευρώ, ύστερα από πολλά έτη, ήταν εξίσου σημαντική με εκείνη των ΗΠΑ. Αξιοσημείωτη είναι επίσης η διατήρηση υψηλών ρυθμών ανόδου του ΑΕΠ στις χώρες της Κοινοπολιτείας Ανεξάρτητων Κρατών, της Λατινικής Αμερικής και της Αφρικής [5].

4.3 Ανεργία - Απασχόληση

Το ποσοστό ανεργίας στις ΗΠΑ το Δεκέμβριο του 2003 ήταν 5,3%. Η συνολική απασχόληση μειώθηκε οριακά στη διάρκεια του έτους, αν και μετά το Σεπτέμβριο άρχισε να παρατηρείται αργή αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων. Στη ζώνη του ευρώ, η ανεργία αυξήθηκε στο 8,8%. Η μικρή αύξηση της απασχόλησης στον τομέα των υπηρεσιών αντιστάθμισε τη μείωση της απασχόλησης στον πρωτογενή και το δευτερογενή τομέα, με αποτέλεσμα η συνολική απασχόληση να μείνει σταθερή, παρά την παρατεταμένη υποτονικότητα της οικονομικής δραστηριότητας. Στα νέα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης το μέσο ποσοστό ανεργίας παρέμεινε πολύ υψηλό περίπου στο 14,3%. Η Πολωνία είχε το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας ίσο με 19,8%, γεγονός που αντανάκλα την ένταση ορισμένων αλλαγών στη διάρθρωση της οικονομίας της. Στις υπό μετάβαση χώρες των δυτικών Βαλκανίων η ανεργία παρέμεινε σε πολύ υψηλά επίπεδα, άνω του 25%, με εξαίρεση την Αλβανία και ποσοστό περίπου στο 14% [6, 7].

Το 2004, στις ΗΠΑ, ο ευνοϊκός οικονομικός κύκλος επέτρεψε τη σημαντική αύξηση της απασχόλησης και την υποχώρηση του ποσοστού ανεργίας αρκετά κάτω από το μέσο όρο των προηγμένων οικονομιών, στο 5,5%. Οι εξελίξεις στην αγορά εργασίας στη ζώνη του ευρώ χαρακτηρίστηκαν από βραδεία αύξηση της απασχόλησης, συνέπεια της περιορισμένης αρνητικής επίδρασης που είχε στην αγορά εργασίας η παρατεταμένη οικονομική επιβράδυνση κατά τα τελευταία έτη. Το ποσοστό ανεργίας εκτιμάται ότι αυξήθηκε ελαφρά το 2004 στο 8,8% του εργατικού δυναμικού. Στην Ιαπωνία, η απασχόληση αυξήθηκε και το ποσοστό ανεργίας συνέχισε να υποχωρεί, φθάνοντας στο 4,7% [11].

Το 2005, στις προηγμένες οικονομίες η ανεργία μειώθηκε στο 6%, έναντι του 6,3% το 2004. Στις ΗΠΑ το ποσοστό ανεργίας συνέχισε να υποχωρεί και κατέληξε στο 5,1%. Στη ζώνη του ευρώ, όπου οι οικονομικές επιδόσεις δεν ήταν ιδιαίτερα θετικές, οι άνεργοι ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού περιορίστηκαν στο 8,5%. Στο Ηνωμένο Βασίλειο η ανεργία διατηρήθηκε ιστορικά χαμηλή στο 4,8%, αμετάβλητη έναντι του 2004, παρά την επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης [13].

Το 2006, στις ΗΠΑ το ποσοστό ανεργίας συνέχισε να υποχωρεί και έφτασε στο 4,6%. Στη ζώνη του ευρώ, η σταδιακή βελτίωση των συνθηκών εργασίας τα τελευταία έτη συνεχίστηκε με εντονότερο ρυθμό το 2006. Έτσι, η απασχόληση αυξήθηκε κατά 1,4% και το μέσο ετήσιο ποσοστό ανεργίας μειώθηκε στο 7,7%. Η βελτίωση των συνθηκών στην αγορά εργασίας οφείλεται κυρίως στην άνοδο της οικονομικής δραστηριότητας και στη βελτίωση των προοπτικών των οικονομιών της ζώνης του ευρώ, αντανακλά όμως και τα αποτελέσματα των μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας σε αρκετά κράτη-μέλη τα τελευταία έτη [10].

Το 2007, αξιοσημείωτη εξέλιξη αποτέλεσε η σημαντική περαιτέρω υποχώρηση του ποσοστού ανεργίας σχεδόν σε όλες τις οικονομικές περιοχές λόγω των υψηλών ρυθμών οικονομικής ανάπτυξης και των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που εφαρμόζονται. Στις χώρες-μέλη του ΟΟΣΑ το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε από 5,9% το 2006 σε 5,4% το 2007, δηλαδή στο χαμηλότερο επίπεδο από το 1990. Η σταδιακή βελτίωση στην αγορά εργασίας της ζώνης του ευρώ συνεχίστηκε με εντονότερο ρυθμό το 2007, όπως υποδηλώνει η αύξηση της απασχόλησης κατά 1,7% και η σημαντική υποχώρηση του ποσοστού ανεργίας σε 7,4% [5, 12].

4.4 Πληθωρισμός

Το 2003 οι πληθωριστικές πιέσεις παρέμειναν γενικά ασθενείς παρά τις εξάρσεις της τιμής του αργού πετρελαίου και την ανάκαμψη των τιμών άλλων προϊόντων. Ο πληθωρισμός, με βάση τις τιμές καταναλωτή, διαμορφώθηκε κατά μέσο όρο στις προηγμένες οικονομίες στο 1,8% και στις αναπτυσσόμενες και αναδυόμενες οικονομίες στο 6,1%. Τον Ιούνιο του 2003, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ προχώρησε σε μείωση του επιτοκίου παρέμβασης στο 1% εκτιμώντας ότι η πιθανότητα μιας ανεπιθύμητης σημαντικής μείωσης του ήδη χαμηλού πληθωρισμού ήταν μεγαλύτερη

από την πιθανότητα αύξησής του. Ο πληθωρισμός μειώθηκε στο 1,9%. Στη ζώνη του ευρώ, ο μέσος ετήσιος ρυθμός του πληθωρισμού διαμορφώθηκε στο 2,1% και η υποχώρησή του υπήρξε βραδύτερη από ότι αναμενόταν λόγω της έλλειψης επαρκούς ανταγωνισμού σε ορισμένες αγορές, καθώς και εξαιτίας της επίδρασης διαφόρων συγκυριακών παραγόντων, για παράδειγμα οι τιμές των ειδών διατροφής που παρέμειναν υψηλές λόγω του καύσωνα που έπληξε ορισμένες χώρες της Ευρώπης το καλοκαίρι του 2003. Στις δέκα χώρες που εντάχθηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1^η Μαΐου 2004, ο πληθωρισμός κυμάνθηκε το 2003 στο 2,1%. Τέλος, οι χώρες της Κοινοπολιτείας Ανεξάρτητων Κρατών παρουσίασαν σταθερή μείωση του πληθωρισμού τους [6, 7].

Ο πληθωρισμός, το 2004, παρέμεινε γενικά χαμηλός, παρά την υψηλή οικονομική δραστηριότητα και την έντονη άνοδο της τιμής του πετρελαίου και άλλων πρώτων υλών, ενώ οι τάσεις για δευτερογενείς επιδράσεις λόγω της ανόδου της τιμής του πετρελαίου ήταν περιορισμένες. Ο πληθωρισμός στις προηγμένες οικονομίες παρουσίασε μικρή άνοδο. Στις ΗΠΑ επιταχύνθηκε στο 2,7%, αντανακλώντας την ταχύτερη αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας σε σύγκριση με το ρυθμό ανόδου του δυνητικού προϊόντος, την άνοδο των τιμών των βασικών εμπορευμάτων και του πετρελαίου και την υποτίμηση του δολαρίου. Στη ζώνη του ευρώ, βάσει του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ), κινήθηκε άνω του 2% στο μεγαλύτερο διάστημα του έτους, αλλά συγκρατήθηκε τελικά στο 2,1% σε μέσα ετήσια επίπεδα. Στην Κίνα, ο πληθωρισμός σημείωσε αύξηση φτάνοντας στο 3,9% κυρίως εξαιτίας των πληθωριστικών πιέσεων από την άνοδο της συνολικής ζήτησης, την αύξηση των τιμών των βασικών εμπορευμάτων και την υψηλή ρευστότητα από τις παρεμβάσεις των νομισματικών αρχών της Κίνας στις αγορές συναλλάγματος [2, 8].

Παρά τη μεγάλη αύξηση της τιμής του πετρελαίου, αλλά και την άνοδο της τιμής των άλλων βασικών εμπορευμάτων, ο πληθωρισμός, το 2005, σημείωσε γενικά μικρή μόνο επιτάχυνση στις προηγμένες οικονομίες στο 2,3% λόγω της συγκράτησης των μισθολογικών αυξήσεων και της πτωτικής πίεσης που άσκησαν στις τιμές η παγκοσμιοποίηση των αγορών προϊόντων και υπηρεσιών και η ολοένα μεγαλύτερη συμμετοχή στο παγκόσμιο εμπόριο χωρών χαμηλού κόστους. Θετική συμβολή στον περιορισμό των πληθωριστικών τάσεων και προσδοκιών είχαν από τη μια η σταδιακή άρση της νομισματικής πολιτικής, καθώς αυξήθηκαν τα βασικά βραχυπρόθεσμα επιτόκια σε πολλές μεγάλες οικονομίες και από την άλλη η αυξημένη αξιοπιστία των κεντρικών τραπεζών των χωρών αυτών όσον αφορά στη δέσμευσή τους για συμβολή στη διατήρηση χαμηλών ρυθμών πληθωρισμού. Στις ΗΠΑ, ο πληθωρισμός ενισχύθηκε

στο 3,4% κυρίως λόγω της εξέλιξης της τιμής των καυσίμων και της ανόδου του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος. Στη ζώνη του ευρώ επηρεάστηκε σημαντικά από την έντονη άνοδο των τιμών του πετρελαίου και διαμορφώθηκε στο 2,2%. Στις αναδυόμενες οικονομίες της Ασίας υποχώρησε στο 3,5%. Πιο συγκεκριμένα, στην Κίνα ο πληθωρισμός μειώθηκε σε 1,8%, γεγονός που αποδίδεται σε κάποιο βαθμό στην υπερπροσφορά από ορισμένους κλάδους και στη σταθεροποίηση των τιμών των αγροτικών προϊόντων [9, 13].

Το 2006, ο παγκόσμιος πληθωρισμός παρέμεινε ουσιαστικά αμετάβλητος, παρά την περαιτέρω άνοδο της μέσης διεθνούς τιμής των διαφόρων τύπων πετρελαίου και της τιμής των λοιπών βασικών εμπορευμάτων. Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) αυξήθηκε στις προηγμένες οικονομίες κατά 2,3%, ενώ στις άλλες οικονομίες ο ρυθμός ανόδου του υποχώρησε ελαφρά στο 5,3%. Ως κυριότερος λόγος της σχετικά περιορισμένης μετακύλισης της αύξησης των διεθνών τιμών του αργού πετρελαίου και των λοιπών βασικών εμπορευμάτων στον εγχώριο πληθωρισμό αναφέρεται συχνά η εντεινόμενη τα τελευταία έτη παγκοσμιοποίηση των αγορών. Στο ίδιο αποτέλεσμα συμβάλλουν επίσης η συγκράτηση των μισθολογικών αυξήσεων, καθώς και η διατήρηση των πληθωριστικών προσδοκιών σε χαμηλά επίπεδα, η οποία οφείλεται κυρίως στη συνεπή και αξιόπιστη άσκηση νομισματικής πολιτικής προσανατολισμένης στην καταπολέμηση του πληθωρισμού, τόσο στις προηγμένες όσο και σε πολλές αναπτυσσόμενες και αναδυόμενες οικονομίες. Πιο συγκεκριμένα, στις ΗΠΑ ο πληθωρισμός υποχώρησε ελαφρά στο 3,2%, κυρίως λόγω της μείωσης της τιμής του πετρελαίου το τελευταίο τρίμηνο του έτους. Ο πληθωρισμός στη ζώνη του ευρώ, μετρούμενος βάσει του ΕνΔΤΚ, παρουσίασε έντονη μεταβλητότητα, αντανakλώντας κυρίως τις εξελίξεις στις τιμές του πετρελαίου και διαμορφώθηκε στο 2,2% σε μέσα ετήσια επίπεδα. Στην Κίνα, ο πληθωρισμός παρέμεινε χαμηλός στο 1,5% παρά τον υψηλό ρυθμό ανάπτυξης της οικονομικής δραστηριότητας. Ωστόσο, η οικονομία της Ινδίας φαίνεται να βρίσκεται σε φάση υπερθέρμανσης και υπερβάλλουσας ζήτησης όπως υποδηλώνουν ο σχετικά υψηλός πληθωρισμός (6,1%) [4, 10, 14].

Ο πληθωρισμός αυξήθηκε σημαντικά διεθνώς το τελευταίο τρίμηνο του 2007, σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2006, κυρίως λόγω της μεγάλης ανόδου των διεθνών τιμών των βασικών εμπορευμάτων. Σε πολλές αναδυόμενες οικονομίες ο πληθωρισμός ενισχύθηκε ακόμη περισσότερο αυτή την περίοδο, τόσο λόγω των υψηλών ρυθμών οικονομικής μεγέθυνσης, όσο και επειδή η συμμετοχή των ειδών διατροφής στο γενικό δείκτη τιμών είναι πολύ μεγαλύτερη από ο,τι στις προηγμένες οικονομίες. Ενώ το 2007 ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός υποχώρησε ελαφρά στις προηγμένες οικονομίες στο

2,2%, στις αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες αυξήθηκε στο 6,4%. Ο πληθωρισμός στη ζώνη του ευρώ, μετρούμενος βάσει του ΕνΔΤΚ, παρουσίασε σημαντικές διακυμάνσεις στη διάρκεια του έτους, αντανakλώντας κυρίως την εξέλιξη των διεθνών τιμών του πετρελαίου και των αγροτικών προϊόντων τόσο το 2007 όσο και το 2006. Σε μέσα επίπεδα έτους όμως μειώθηκε ελαφρά στο 2,1% [5, 12].

4.5 Δημοσιονομική Πολιτική

Κατά τη διάρκεια του 2003, δεν ήταν πολύ θετικές οι δημοσιονομικές εξελίξεις ιδιαίτερα στις ΗΠΑ και στις μεγαλύτερες οικονομίες της Ευρώπης, στις οποίες παρατηρήθηκε ανησυχητική αύξηση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Στις ΗΠΑ σημειώθηκε εκτεταμένη χαλάρωση της δημοσιονομικής πολιτικής, η οποία συνέβαλε βραχυχρόνια στην ενίσχυση της ιδιωτικής και δημόσιας δαπάνης και το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης αυξήθηκε στο 4,9% του ΑΕΠ, εξαιτίας κυρίως της αύξησης των μη υποχρεωτικών δαπανών, καθώς και της φορολογικής μεταρρύθμισης, η οποία οδήγησε σε σημαντική μείωση των εσόδων ως ποσοστού του ΑΕΠ. Στην Ιαπωνία ανησυχητική παρέμεινε η διατήρηση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης στο 8,2%, το υψηλότερο ποσοστό ανάμεσα στις χώρες του Ο.Ο.Σ.Α. Η δημοσιονομική θέση σε πολλές χώρες-μέλη και στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο, χειροτέρευσε περαιτέρω το 2003, κυρίως λόγω της επίδρασης του οικονομικού κύκλου. Το έλλειμμα του τομέα της γενικής κυβέρνησης της ζώνης αυξήθηκε στο 2,7% του ΑΕΠ. Στη Γαλλία και τη Γερμανία, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης υπερέβη την τιμή αναφοράς για δεύτερο συνεχές έτος. Έτσι, η προοπτική συνέχισης της κατάστασης υπερβολικού ελλείμματος προκάλεσε τη διατύπωση σύστασης του Συμβουλίου ECOFIN προς τις χώρες αυτές [6, 7].

Η δημοσιονομική πολιτική στις κυριότερες προηγμένες οικονομίες έλαβε περισσότερο ουδέτερο χαρακτήρα το 2004. Το κυκλικά διορθωμένο έλλειμμα του τομέα της γενικής κυβέρνησης στις επτά προηγμένες οικονομίες εκτιμάται σε 3,7% του ΑΕΠ. Στις ΗΠΑ, το δημοσιονομικό έλλειμμα ελαττώθηκε ελαφρά στο 4,3% του ΑΕΠ λόγω της ανοδικής φάσης του οικονομικού κύκλου, ενώ το ακαθάριστο δημόσιο χρέος αυξήθηκε περαιτέρω στο 61% του ΑΕΠ από 60,5% το 2003. Το 2004 η δημοσιονομική θέση στο σύνολο της ζώνης του ευρώ έμεινε ουσιαστικά αμετάβλητη, καθώς το έλλειμμα του τομέα της γενικής κυβέρνησης διαμορφώθηκε σε 2,7% του ΑΕΠ, ενώ το χρέος του τομέα της γενικής κυβέρνησης αυξήθηκε στο 71,3% από 70,4% το 2003. Η κατεύθυνση

της δημοσιονομικής πολιτικής της Ιαπωνίας, με την αύξηση της οικονομικής της δραστηριότητας, έγινε σχετικά περιοριστική με το δημοσιονομικό έλλειμμα να υποχωρεί στο 7,1% του ΑΕΠ [2, 11].

Η κατεύθυνση της δημοσιονομικής πολιτικής το 2005 υπήρξε ελαφρώς περιοριστική στις επτά μεγαλύτερες προηγμένες οικονομίες ως σύνολο, καθώς το διαρθρωτικό έλλειμμα του τομέα της γενικής κυβέρνησης ως ποσοστό του δυνητικού προϊόντος μειώθηκε στο 3,6%. Η δημοσιονομική θέση στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο βελτιώθηκε, καθώς το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε στο 2,4% του ΑΕΠ. Αναφορικά με τις χώρες που υπόκεινται στη Διαδικασία Υπερβολικού Ελλείμματος, μείωση του ελλείμματος σημειώθηκε στη Γερμανία, την Ελλάδα και τη Γαλλία, ενώ σημαντική αύξηση του ελλείμματος εμφάνισαν η Ιταλία και η Πορτογαλία. Από τις αναδυόμενες οικονομίες της Ασίας, στην Ινδία, παρά την εξυγίανση των δημοσιονομικών μεγεθών της, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης διαμορφώθηκε σε επίπεδο ελαφρά χαμηλότερο του 7,5% του ΑΕΠ [9, 13].

Το δημοσιονομικό έλλειμμα του τομέα της γενικής κυβέρνησης στις μεγαλύτερες προηγμένες οικονομίες ως σύνολο υποχώρησε περαιτέρω το 2006 ως ποσοστό του ΑΕΠ στο 2,7%, παρέμεινε ωστόσο αρκετά υψηλό, κυρίως στην Ιαπωνία (4,3%) και την Ιταλία (4,4%). Η βελτίωση της δημοσιονομικής θέσης στις προηγμένες οικονομίες προήλθε γενικά τόσο από την αύξηση των εσόδων λόγω της ανοδικής φάσης του οικονομικού κύκλου όσο και από τη δημοσιονομική πολιτική, η οποία συνέχισε να κινείται προς περιοριστική κατεύθυνση το 2006. Στις ΗΠΑ το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται ότι υποχώρησε στο 2,6% του ΑΕΠ, ενώ στη ζώνη του ευρώ εκτιμάται ότι μειώθηκε κάτω του 2%. Το ύψος του ακαθάριστου δημόσιου χρέους ως ποσοστό του ΑΕΠ επίσης υποχώρησε ελαφρά στις ΗΠΑ στο 59,6% και στη ζώνη του ευρώ στο 69,3%. Από τη άλλη στην Ιαπωνία το ύψος του ακαθάριστου δημόσιου χρέους διαμορφώθηκε στο 184,8% από 182,9% το 2005 [15].

Η δημοσιονομική προσαρμογή συνεχίστηκε σε πολλές οικονομίες το 2007, βοηθούμενη όμως σημαντικά από τις ευνοϊκές κυκλικές συνθήκες και από έκτακτα έσοδα. Στο σύνολο των χωρών-μελών του ΟΟΣΑ, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται ότι υποχώρησε στο 1,6% του ΑΕΠ. Στη ζώνη του ευρώ επιτεύχθηκε σημαντική βελτίωση της δημοσιονομικής θέσης στο 0,6% του ΑΕΠ, με παράλληλη μείωση του κυκλικά προσαρμοσμένου ελλείμματος ως ποσοστό του ΑΕΠ. Σημαντικός παράγοντας στη θετική αυτή εξέλιξη ήταν τα αυξημένα έκτακτα έσοδα σε αρκετές χώρες της ζώνης

του ευρώ. Αντίθετα τα δημοσιονομικά ελλείμματα αυξήθηκαν στις ΗΠΑ, την Ιαπωνία και το Ηνωμένο Βασίλειο [5, 12].

4.6 Νομισματική Πολιτική

Το 2003, σχεδόν όλες οι μεγάλες χώρες ή οικονομικές περιοχές του κόσμου προχώρησαν σταδιακά σε χαλάρωση της οικονομικής πολιτικής. Οι κεντρικές τράπεζες μείωσαν τα βασικά τους επιτόκια υποβοηθώντας έτσι την υγιή ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας, χωρίς να επηρεάζεται η σταθερότητα των τιμών. Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ προχώρησε σε μείωση του επιτοκίου παρέμβασης στο 1%, αποσκοπώντας στην περαιτέρω ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας. Η Ιαπωνία συνέχισε την πολιτική μηδενικών επιτοκίων και παρενέβη επανειλημμένα στις αγορές συναλλάγματος για να περιορίσει την ανατίμηση του γιεν έναντι του δολαρίου. Στην ζώνη του ευρώ, η νομισματική πολιτική εξακολούθησε να ευνοεί την ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας, προϋποθέτοντας τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Μετά την μείωση των βασικών επιτοκίων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) στη διάρκεια του 2003 κατά 75 μονάδες βάσης συνολικά, τόσο τα ονομαστικά όσο και τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια στη ζώνη του ευρώ διαμορφώθηκαν σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα [1, 6, 7].

Το 2004, οι νομισματικές συνθήκες παρέμειναν γενικά χαλαρές για τις προηγμένες οικονομίες. Οι ΗΠΑ εμφάνισαν εξαιρετικά χαμηλά πραγματικά επιτόκια. Οι ανησυχίες για ενδεχόμενες μελλοντικές πληθωριστικές πιέσεις λόγω της αύξησης του κόστους των ενεργειακών πρώτων υλών και των τιμών των εισαγομένων, καθώς και η άνοδος των τιμών των ακινήτων η οποία συνεχίστηκε κατά το μεγαλύτερο διάστημα του έτους, συνέβαλαν στην απόφαση της Τράπεζας της Αγγλίας να αυξήσει τέσσερις φορές στη διάρκεια του 2004, κατά 100 μονάδες βάσης συνολικά, το βασικό βραχυπρόθεσμο επιτόκιο της στο 4,75%. Η Ιαπωνία διατήρησε τη χαλαρή της νομισματική πολιτική μέχρι να εξαλειφθεί το φαινόμενο του αρνητικού πληθωρισμού. Στην Κίνα, ο κίνδυνος υπερθέρμανσης της οικονομίας συνέβαλε στην απόφαση της Κεντρικής Τράπεζας της Κίνας να αυξήσει τα ετήσια επιτόκια δανεισμού σε 5,58% και τα ετήσια επιτόκια καταθέσεων σε 2,25%. Επιπλέον η Κεντρική Τράπεζα της Κίνας κατήργησε το ανώτατο όριο για τα επιτόκια δανεισμού των τραπεζών, στο πλαίσιο της κυβερνητικής πολιτικής για περιορισμό των επενδύσεων και ορθολογικότερη κατανομή των πιστώσεων προς τις επιχειρήσεις, προκειμένου να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των επενδύσεων [8].

Η νομισματική πολιτική έλαβε μία λιγότερο χαλαρή κατεύθυνση στις κυριότερες προηγμένες οικονομίες το 2005. Συγκεκριμένα στις ΗΠΑ, το βασικό επιτόκιο της Ομοσπονδιακής Τράπεζας αυξήθηκε οκτώ φορές. Στη ζώνη του ευρώ, η ΕΚΤ, αφού διατήρησε τα επιτόκιά της αμετάβλητα από τον Ιούνιο του 2003 μέχρι το Νοέμβριο του 2005, αποφάσισε την 1^η Δεκεμβρίου την αύξηση του βασικού της επιτοκίου κατά 25 μονάδες βάσης. Επιδίωξη της νομισματικής πολιτικής της ζώνης του ευρώ ήταν η μονιμότερη συμβολή στην ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης των κρατών-μελών. Ανοδικά κινήθηκαν τα επιτόκια των κεντρικών τραπεζών του Καναδά και της Ελβετίας το 2005, ενώ αμετάβλητο σε σχεδόν μηδενικό επίπεδο παρέμεινε το επιτόκιο της κεντρικής Τράπεζας της Ιαπωνίας. Εντούτοις η Τράπεζα της Ιαπωνίας ανακοίνωσε τη σταδιακή απομάκρυνση από την ιδιαίτερα χαλαρή νομισματική πολιτική [9].

Η νομισματική πολιτική στις κυριότερες προηγμένες οικονομίες βρέθηκε αντιμέτωπη με διαφορετικές προκλήσεις – κυρίως λόγω διαφορών, τόσο ως προς την κυκλική θέση των αντίστοιχων οικονομιών όσο και ως προς την ένταση των πληθωριστικών πιέσεων – ωστόσο κινήθηκε γενικά προς λιγότερο διευκολυντική κατεύθυνση για τρίτο συνεχές έτος το 2006. Στις ΗΠΑ, το βασικό επιτόκιο της Ομοσπονδιακής Τράπεζας αυξήθηκε περαιτέρω κατά 100 μονάδες βάσης και διαμορφώθηκε στο 5,25%. Η ΕΚΤ αύξησε τα επιτόκιά της επτά φορές και το βασικό της επιτόκιο διαμορφώθηκε στο 3,75%. Στην Ιαπωνία όπου δεν έχει ακόμη εδραιωθεί θετικός ρυθμός πληθωρισμού, η Τράπεζα της Ιαπωνίας προέβη σε δύο μόνο αυξήσεις του βασικού της επιτοκίου. Παρόμοια πολιτική αυξήσεων των βασικών τους βραχυπρόθεσμων επιτοκίων ακολούθησαν μέσα στο 2006 οι κεντρικές τράπεζες και αρκετών άλλων οικονομιών, τόσο προηγμένων όσο και αναδυόμενων [15].

Η περιοριστική κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής η οποία εφαρμοζόταν σε αρκετές προηγμένες οικονομίες μέχρι και το πρώτο εξάμηνο του 2007 μεταβλήθηκε από το καλοκαίρι, καθώς η αναταραχή στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές οδήγησε σε έλλειψη ρευστότητας και αύξησης της μεταβλητότητας στις αγορές χρήματος, σε επανεκτίμηση προς τα άνω του επενδυτικού κινδύνου, υποχώρηση των δεικτών στις σημαντικότερες χρηματιστηριακές αγορές και αυξημένη αβεβαιότητα σχετικά με τις επιπτώσεις της αναταραχής στην οικονομική δραστηριότητα. Στις ΗΠΑ σημειώθηκε η πλέον δραστική μεταβολή νομισματικής πολιτικής, με στόχο την ομαλοποίηση των συνθηκών στις χρηματοπιστωτικές αγορές και τη σταθεροποίηση της οικονομικής δραστηριότητας. Από το Σεπτέμβριο του 2007 έως το Μάρτιο του 2008 η

Ομοσπονδιακή Τράπεζα προέβη σε μειώσεις επιτοκίου συνολικά κατά 300 μονάδες βάσης [5].

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

Βιβλιογραφία

1. Τράπεζα της Ελλάδος, Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών της Τράπεζας της Ελλάδος, (2004), Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2003, σελ. 291-293.
2. Τράπεζα της Ελλάδος, Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών της Τράπεζας της Ελλάδος, 2^η Εκτύπωση, (2005), Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2004, σελ. 304-305, 309.
3. Τράπεζα της Ελλάδος, Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών της Τράπεζας της Ελλάδος, (2006), Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2005, σελ. 350.
4. Τράπεζα της Ελλάδος, Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών της Τράπεζας της Ελλάδος, (2007), Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2006, σελ. 293-295.
5. Τράπεζα της Ελλάδος, Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών της Τράπεζας της Ελλάδος, (2008), Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2007, σελ. 149-153.
6. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2003, ό.π., σελ. 297-304.
7. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2003, ό.π., σελ. 307-309.
8. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2004, ό.π., σελ. 311-312, 327-328.
9. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2005, ό.π., σελ. 352-353.
10. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2006, ό.π., σελ. 304-305.
11. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2004, ό.π., σελ. 316.
12. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2007, ό.π., σελ. 156-157.

13. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2005, ό.π., σελ. 357, 359-362.

14. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2006, ό.π., σελ. 309.

15. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2006, ό.π., σελ. 299-300.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

Κεφάλαιο 5: Ανάλυση Ελληνικής Οικονομίας

5.1 Γενικά

Η ελληνική οικονομία, παρά την στασιμότητα που χαρακτήρισε τις περισσότερες ευρωπαϊκές οικονομίες την τελευταία τριετία, συνέχισε να αναπτύσσεται με ταχείς ρυθμούς το 2003. Σημαντικό ρόλο στη διατήρηση σχετικά υψηλού ρυθμού ανάπτυξης έπαιξε καταρχάς η είσοδος στην ευρωζώνη η οποία οδήγησε, μεταξύ άλλων, στη μείωση των ονομαστικών και των πραγματικών επιτοκίων που, σε συνδυασμό με τη μείωση των εμποδίων πρόσβασης των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση, συνέβαλε στην ισχυρή άνοδο της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων. Εξάλλου, στην μεγέθυνση των τελευταίων ετών συνέβαλαν επίσης και οι σημαντικές εισροές πόρων από διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πλαίσια του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης καθώς και τα έργα που συνδέθηκαν άμεσα ή έμμεσα με τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων [1].

Το 2004, η ελληνική οικονομία βρέθηκε σε κρίσιμη καμπή. Μετά από ταχεία ανάπτυξη επί σειρά ετών, η οποία συνεχίστηκε και το πρώτο εξάμηνο, ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης υποχώρησε το δεύτερο εξάμηνο του έτους. Το γεγονός αυτό αντανάκλα αφενός την επάνοδο της εγχώριας ζήτησης σε διατηρήσιμους ρυθμούς αύξησης, μετά την εξάλειψη της ευεργετικής επίδρασης, την οποία άσκησαν οι δαπάνες που συνδέονταν με τους Ολυμπιακούς Αγώνες, και αφετέρου την αρνητική επίδραση από την άνοδο των τιμών του πετρελαίου. Επίσης, παρά την ανατίμηση του ευρώ και την περαιτέρω διάβρωση της ανταγωνιστικότητας, η μεγάλη αύξηση του όγκου του παγκοσμίου εμπορίου το 2004 έδωσε νέα ώθηση στις ελληνικές εξαγωγές, κυρίως υπηρεσιών [2].

Το 2005 η ελληνική οικονομία συνέχισε να αναπτύσσεται με ικανοποιητικό ρυθμό, ο οποίος παρουσίασε σχετικά μικρή επιβράδυνση σε σύγκριση με τους υψηλούς ρυθμούς των προηγούμενων ετών, παρά την απουσία της ευνοϊκής επίδρασης που είχαν ασκήσει την προηγούμενη περίοδο οι δαπάνες για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, την αρνητική επίδραση από τη μεγάλη άνοδο των τιμών των καυσίμων και τη σημαντική μείωση των δημοσίων επενδύσεων λόγω της αναγκαίας εφαρμογής πολιτικής δημοσιονομικής προσαρμογής κατά το προηγούμενο έτος. Όμως, παρά τον

υψηλό ρυθμό ανάπτυξης, εξακολουθούν να υπάρχουν σοβαρές μακροοικονομικές και διαρθρωτικές ανισοροπίες, των οποίων συμπτώματα είναι ο σχετικά υψηλός πληθωρισμός, το ποσοστό ανεργίας και η διαμόρφωση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών σε υψηλά επίπεδα [3].

Η ελληνική οικονομία εξακολούθησε το 2006 να αναπτύσσεται με υψηλό ρυθμό. Ιδιαίτερα τα τελευταία δέκα χρόνια, οι αναπτυξιακές επιδόσεις της Ελλάδας ήταν μεταξύ των καλύτερων στη ζώνη του ευρώ με αποτέλεσμα να υπάρξει σημαντική πρόοδος όσον αφορά στη σύγκλιση του βιοτικού επιπέδου της χώρας προς το μέσο όρο των περισσότερο ανεπτυγμένων οικονομιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εκτός από τη διατήρηση του ρυθμού ανάπτυξης σε υψηλό επίπεδο, σημειώθηκαν και άλλες σημαντικές θετικές εξελίξεις, αναφορικά με την απασχόληση και το ποσοστό ανεργίας. Επίσης, ο πληθωρισμός υποχώρησε παρά τη μεγάλη αύξηση της διεθνούς τιμής πετρελαίου, ενώ ιδιαίτερα σημαντική ήταν η βελτίωση των δημοσιονομικών μεγεθών [4].

Το κύριο χαρακτηριστικό των οικονομικών εξελίξεων το 2007 ήταν η διεθνής χρηματοπιστωτική αναταραχή και η άνοδος των τιμών του πετρελαίου και των τροφίμων στις διεθνείς αγορές. Τα φαινόμενα αυτά εκδηλώθηκαν το δεύτερο εξάμηνο του έτους και οδήγησαν σε ένταση των πληθωριστικών πιέσεων και επιβράδυνση του ρυθμού ανόδου της οικονομικής δραστηριότητας διεθνώς, ιδίως τους τελευταίους μήνες του 2007 και τους πρώτους μήνες του τρέχοντος έτους. Αυτές οι διεθνείς οικονομικές εξελίξεις έχουν επηρεάσει δυσμενώς τον πληθωρισμό και το ρυθμό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας [5].

5.2 ΑΕΠ

Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 4,2% το 2003. Με βάση τα στοιχεία αυτά, ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας ήταν το 2003 ο υψηλότερος μεταξύ των δεκαπέντε χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των τριάντα χωρών του ΟΟΣΑ. Στη διαμόρφωση υψηλού ρυθμού ανόδου του ΑΕΠ, πέρα από τη βελτίωση των συνθηκών μακροοικονομικής σταθερότητας με την ένταξη της χώρας στην ευρωζώνη και τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που έχουν πραγματοποιηθεί, συντέλεσε η σημαντική επιτάχυνση του ρυθμού ανόδου της εγχώριας ζήτησης στο 6,4%, ενώ αρνητική φαίνεται ότι ήταν η επίπτωση του

εξωτερικού ισοζυγίου. Στην εγχώρια ζήτηση σημαντική άνοδο φαίνεται ότι παρουσίασαν τόσο η κατανάλωση όσο και οι επενδύσεις. Η διατήρηση υψηλών ρυθμών βελτίωσης της ιδιωτικής κατανάλωσης τα τρία τελευταία χρόνια συνέβαλε ουσιαστικά στη διαμόρφωση υψηλών ρυθμών ανόδου του ΑΕΠ και οφείλεται κυρίως στη μείωση των επιτοκίων. Ο καθοριστικός παράγοντας, όμως, για την άνοδο του ΑΕΠ το 2003 ήταν η μεγάλη αύξηση των επενδύσεων, η οποία συνδέεται κατά κύριο λόγο με τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Σημαντική υπήρξε η άνοδος τόσο στις επενδύσεις σε εξοπλισμό όσο και στις κατασκευές, με τις επενδύσεις στον κατασκευαστικό τομέα, πλην κατοικιών, να αυξάνονται με ρυθμό 16,6%. [6].

Η ελληνική οικονομία συνέχισε να αναπτύσσεται με ταχύ ρυθμό το 2004. Σύμφωνα με προσωρινές εκτιμήσεις της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδας (ΕΣΥΕ), το ΑΕΠ έφτασε στο 4,7%, υπερβαίνοντας το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης επί ένατο κατά σειρά έτος. Στην άνοδο του ΑΕΠ συνέβαλαν, από την πλευρά της ζήτησης, οι ευνοϊκές νομισματικές συνθήκες, οι δημοσιονομικές εξελίξεις και το ευνοϊκό διεθνές περιβάλλον. Η ισχυρή, αν και με επιβραδυνόμενο ρυθμό, άνοδος της εγχώριας ζήτησης ήταν ο καθοριστικός παράγοντας ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας από την πλευρά της ζήτησης. Αντίθετα, η συμβολή του εξωτερικού τομέα ήταν αρνητική. Τα πραγματικά επιτόκια παρέμειναν σε πολύ χαμηλά επίπεδα, ενισχύοντας την ιδιωτική κατανάλωση και τις ιδιωτικές επενδύσεις. Επιπλέον, κυρίως λόγω της επίδρασης των Ολυμπιακών Αγώνων, οι δημοσιονομικές εξελίξεις, αν και δεν ήταν επιθυμητές, συνέτειναν στη συντήρηση του υψηλού ρυθμού ανόδου του ΑΕΠ, τόσο με τη στήριξη της δημόσιας κατανάλωσης και των δημοσίων επενδύσεων όσο και με την ενίσχυση ορισμένων κατηγοριών εισοδημάτων. Η δημόσια κατανάλωση αυξήθηκε ραγδαία το 2004 στο 6,5%, αντανakλώντας τη δημοσιονομική χαλάρωση. Ωστόσο, η προσφορά δεν ακολούθησε με τον ίδιο ρυθμό την άνοδο της τελικής ζήτησης, με αποτέλεσμα την περαιτέρω αύξηση του θετικού «παραγωγικού κενού» [2, 7].

Το 2005 ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ επιβραδύνθηκε στο 3,7%. Στη διατήρηση του ρυθμού ανόδου του ΑΕΠ σε ικανοποιητικά επίπεδα συνέβαλαν οι ευνοϊκές νομισματικές και χρηματοπιστωτικές συνθήκες, που επέτρεψαν την περαιτέρω χρηματοδότηση της δαπάνης των νοικοκυριών, καθώς επίσης και το ευνοϊκό διεθνές περιβάλλον. Η ελληνική οικονομία εξακολουθεί να είναι μια από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες οικονομίες της ΕΕ-15, υπερβαίνοντας σημαντικά το μέσο ρυθμό ανόδου της ευρωζώνης. Μολονότι ο ρυθμός αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης επιβραδύνθηκε αισθητά, η καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών εξακολούθησε να αποτελεί τον κύριο προωθητικό παράγοντα της εγχώριας ζήτησης. Ο ρυθμός ανόδου

της δημόσιας κατανάλωσης διαμορφώθηκε στο 3,1%. Οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών σημείωσαν σχετικά μικρή άνοδο, αλλά οι αντίστοιχες εισαγωγές παρουσίασαν μικρή μείωση, μετά τη μεγάλη άνοδό τους το 2004, λόγω της προετοιμασίας και της διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων [3, 8].

Ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ επιταχύνθηκε το 2006 στο 4,3%, υπερβαίνοντας τις αρχικές εκτιμήσεις που είχαν διατυπωθεί από τους διεθνείς οργανισμούς, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και την Τράπεζα της Ελλάδος. Η εγχώρια ζήτηση ήταν ο κύριος προωθητικός παράγοντας αυτής της ανόδου. Αντίθετα, η μεταβολή του πραγματικού εξωτερικού ισοζυγίου είχε αρνητική συμβολή στο ρυθμό ανόδου του ΑΕΠ. Η δημόσια κατανάλωση αυξήθηκε κατά 0,6%, γεγονός που πρέπει να αποδοθεί κυρίως στην αύξηση της απασχόλησης στο Δημόσιο. Οι νομισματικές και χρηματοπιστωτικές συνθήκες παρέμειναν ευνοϊκές για την οικονομική δραστηριότητα και επέτρεψαν την περαιτέρω χρηματοδότηση της δαπάνης των νοικοκυριών και των επιχειρηματικών επενδύσεων. Θετικά επίσης συνέβαλλε και το ευνοϊκό διεθνές περιβάλλον, ιδίως η αύξηση του όγκου του παγκόσμιου εμπορίου. Επιπλέον, οι διαρθρωτικές παρεμβάσεις που έχουν ήδη υλοποιηθεί συνέτειναν στην ενίσχυση του παραγωγικού δυναμικού και την αποτελεσματικότερη λειτουργία των αγορών, συμβάλλοντας έτσι στη διαμόρφωση του υψηλού ρυθμού ανόδου του ΑΕΠ. Αυτοί οι ευνοϊκοί παράγοντες, λοιπόν, σε συνδυασμό με τη βελτίωση του περιβάλλοντος μακροοικονομικής σταθερότητας και τη διαμόρφωση θετικών προοπτικών, αντιστάθμισαν πλήρως την επιβραδυντική επίδραση που είχαν στην οικονομική δραστηριότητα η σημαντική άνοδος των τιμών του πετρελαίου τους πρώτους οκτώ μήνες του 2006 [9, 13].

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ΕΣΥΕ, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 4% το 2007, υπερβαίνοντας και πάλι τον αντίστοιχο ρυθμό της ζώνης του ευρώ. Έτσι, η ελληνική οικονομία παρέμεινε μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες οικονομίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο υψηλός ρυθμός ανόδου της οικονομικής δραστηριότητας το 2007 οφείλεται, όπως και τα προηγούμενα έτη, στη θετική συμβολή της εγχώριας ζήτησης, τόσο της ιδιωτικής κατανάλωσης όσο και των επενδύσεων. Όσον αφορά στα βασικά μεγέθη της ζήτησης, η άνοδος της ιδιωτικής κατανάλωσης επιβραδύνθηκε αισθητά στο 3,2%. Η άνοδος της ιδιωτικής κατανάλωσης συνέχισε να στηρίζεται κυρίως στην αύξηση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών και στην επέκταση της καταναλωτικής πίστης. Από την άλλη, η μεταβολή του πραγματικού εξωτερικού ισοζυγίου επέδρασε ανασχετικά στο ρυθμό ανόδου του ΑΕΠ. [10, 14].

5.3 Ανεργία - Απασχόληση

Σύμφωνα με έρευνα της ΕΣΥΕ το ποσοστό απασχόλησης αυξήθηκε στο 57,8% το 2003, αλλά εξακολούθησε να είναι χαμηλότερο από ο,τι ισχύει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στις ΗΠΑ. Εξάλλου, το ποσοστό ανεργίας εξακολούθησε να υποχωρεί και διαμορφώθηκε στο 9,3%, παραμένοντας όμως ένα από τα υψηλότερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η διατήρηση υψηλών ποσοστών ανεργίας μεταξύ των νέων και των γυναικών καταδεικνύει ότι η αγορά εργασίας χαρακτηρίζεται από σημαντικά στοιχεία δυσκαμψίας που εμποδίζουν τη μείωση της διαρθρωτικής ανεργίας. Η έρευνα της ΕΣΥΕ κατέγραψε αύξηση της απασχόλησης στη γεωργία και περαιτέρω μείωση της απασχόλησης στη μεταποίηση. Παρατηρήθηκε επίσης αύξηση της απασχόλησης σε κλάδους των οποίων η δραστηριότητα επηρεάστηκε ευνοϊκά από την προετοιμασία για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, στο χονδρικό και λιανικό εμπόριο, καθώς και στην εκπαίδευση. Πάντως το σχετικά χαμηλό επίπεδο των επενδύσεων στην επαγγελματική εκπαίδευση και στην έρευνα, οι αδυναμίες του εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς και ορισμένες ρυθμίσεις που αφορούν την φορολογία και την κοινωνική ασφάλιση εμποδίζουν την άνοδο της παραγωγικότητας της εργασίας καθώς και την ταχύτερη αύξηση του ποσοστού της συνολικής απασχόλησης [1, 6].

Η σημαντική άνοδος του ΑΕΠ και η διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων ήταν φυσικό να συμβάλλουν σε αύξηση της απασχόλησης το 2004, η οποία συντελέστηκε κατά κύριο λόγο το πρώτο εξάμηνο και αφορούσε τους περισσότερους τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Αντίθετα, το δεύτερο εξάμηνο, ενώ συνεχίστηκε η αύξηση της απασχόλησης στο εμπόριο και στις υπηρεσίες, υπήρξε υποχώρηση στις κατασκευές. Σε γενικό επίπεδο, το ποσοστό απασχόλησης ανήλθε σε 59,4% το 2004, έναντι περίπου 65% στην ΕΕ-15. Η διαφορά οφείλεται στα σημαντικά χαμηλότερα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών και των νέων στην Ελλάδα σε σύγκριση με την ΕΕ-15. Παρά την αύξηση της απασχόλησης, ωστόσο, η ανεργία παρέμεινε σε υψηλό επίπεδο και διαμορφώθηκε στο 10,5%, ποσοστό σημαντικά υψηλότερο από το μέσο όρο της ζώνης του ευρώ. Παράλληλα, ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί και το γεγονός ότι πολύ σημαντικό ποσοστό των ανέργων (55%) είναι μακροχρόνια άνεργοι και από αυτούς περισσότεροι από τους μισούς είναι άτομα χωρίς προηγούμενη εργασιακή εμπειρία, υπάρχει, δηλαδή, δυσκολία εισόδου στην αγορά εργασίας [11].

Η αγορά εργασίας το 2005 χαρακτηρίστηκε από αύξηση της απασχόλησης κατά 1,3%. Η αύξηση της απασχόλησης, σε συνδυασμό με το ότι ο πληθυσμός ηλικίας 15-64 ετών

έμεινε ουσιαστικά αμετάβλητος, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του ποσοστού απασχόλησης σε 60,1% κατά μέσο όρο για όλες τις ηλικιακές ομάδες πλην εκείνες των νέων μεταξύ 15 και 24 ετών. Ωστόσο, το ποσοστό αυτό εξακολουθεί να απέχει σημαντικά από το αντίστοιχο στην ΕΕ-15. Η άνοδος της απασχόλησης προήλθε κυρίως από την ενίσχυση της μισθωτής απασχόλησης και από κλάδους του τομέα των υπηρεσιών. Άλλη χρήσιμη ένδειξη για τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας αποτελεί η ύπαρξη ή μη κενών θέσεων εργασίας, οι οποίες το πρώτο εξάμηνο μειώθηκαν έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 2004 σε όλους σχεδόν τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας. Η αύξηση της απασχόλησης, σε συνδυασμό με την περιορισμένη αύξηση του εργατικού δυναμικού, οδήγησε σε μείωση του συνολικού ποσοστού ανεργίας σε 9,6%, η οποία αντανάκλα αποκλειστικά τη μείωση του αριθμού των ανέργων χωρίς προηγούμενη εργασιακή εμπειρία, ενώ οι άνεργοι με προηγούμενη εργασιακή εμπειρία αυξήθηκαν οριακά [12].

Η άνοδος της οικονομικής δραστηριότητας το 2006 συνοδεύτηκε από σημαντική αύξηση της απασχόλησης κατά 1,9% και από μείωση του ποσοστού ανεργίας σε 8,9%. Η άνοδος της απασχόλησης προήλθε κυρίως από τον τριτογενή τομέα (υπηρεσίες) και σε αυτή συνέβαλε σημαντικά η αύξηση της απασχόλησης στη δημόσια διοίκηση. Η αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων οδήγησε σε άνοδο του ποσοστού απασχόλησης σε 61%. Σύμφωνα με τα στοιχεία τόσο της ΕΣΥΕ όσο και του ΟΑΕΔ, ο αριθμός των ανέργων μειώθηκε σημαντικά συγκριτικά με το 2005. Παρά τη βελτιωμένη εικόνα της αγοράς εργασίας το 2006, το ποσοστό απασχόλησης εξακολουθεί να είναι σχετικά χαμηλό και το ποσοστό ανεργίας υψηλό σε σχέση με τα αντίστοιχα στην ΕΕ-15, ενώ η διάρκεια της ανεργίας είναι μεγάλη, όπου το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων είναι υψηλό στο 56% έναντι περίπου 42% στην ΕΕ-15. Επίσης, η ανισοκατανομή του εισοδήματος και το ποσοστό φτώχειας παραμένουν σε υψηλότερα επίπεδα στην Ελλάδα από ό, τι κατά μέσον όρο στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, τα προβλήματα αυτά συνδέονται με διαρθρωτικές αδυναμίες στις αγορές προϊόντων και εργασίας, καθώς και στο εκπαιδευτικό και το φορολογικό σύστημα [4, 9].

Η αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας το 2007 συνοδεύτηκε από άνοδο της απασχόλησης κατά 1,3% και μείωση του ποσοστού ανεργίας στο 8,3%. Η άνοδος της απασχόλησης προήλθε κυρίως από τον ιδιωτικό μη αγροτικό τομέα και δευτερευόντως από το δημόσιο τομέα, ενώ στον αγροτικό τομέα η απασχόληση συνέχισε να μειώνεται. Παρά τις θετικές εξελίξεις αναφορικά με την απασχόληση και την ανεργία, φαίνεται ότι η ελληνική οικονομία χαρακτηρίζεται ακόμη από μικρότερη δυνατότητα δημιουργίας

θέσεων εργασίας σε σύγκριση με άλλες χώρες της ζώνης του ευρώ. Πιθανές εξηγήσεις για την απόκλιση αυτή είναι η συνεχιζόμενη αναδιάρθρωση της ελληνικής οικονομίας, με κυριότερο χαρακτηριστικό τη σημαντική συρρίκνωση της αγροτικής οικονομίας, που έχει οδηγήσει σε απώλεια μεγάλου αριθμού θέσεων εργασίας, τα στοιχεία δυσκαμψίας στην αγορά εργασίας, καθώς και ορισμένες αναντιστοιχίες μεταξύ της ζήτησης και της προσφοράς στην αγορά εργασίας. Έτσι, το ποσοστό απασχόλησης στην ελληνική αγορά εργασίας (61,4%) εξακολουθεί να είναι ακόμη αρκετά χαμηλότερο από το μέσο όρο της ΕΕ-15 [10].

5.4 Πληθωρισμός

Ο μέσος ετήσιος ρυθμός του πληθωρισμού με βάση την εξέλιξη του ΕνΔΤΚ υποχώρησε στο 3,4% το 2003. Η απόκλιση του πληθωρισμού στην Ελλάδα από το μέσο ετήσιο πληθωρισμό στην ζώνη του ευρώ μειώθηκε σε 1,3 εκατοστιαία μονάδα το 2003. Εξάλλου, με βάση με το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) ο μέσος ετήσιος ρυθμός του πληθωρισμού διαμορφώθηκε στο 3,5% το 2003. Ο πυρήνας του πληθωρισμού, δηλαδή ο ΔΤΚ χωρίς καύσιμα και νωπά οπωροκηπευτικά υποχώρησε στο 3,1% κατά μέσο όρο. Το 2003, οι ευνοϊκές επιδράσεις της υποχώρησης του πυρήνα του πληθωρισμού και της βραδύτερης από το 2002 αύξησης των τιμών των νωπών οπωροκηπευτικών αντισταθμίστηκαν από τη δυσμενή άμεση επίδραση της αύξησης των τιμών των καυσίμων. Ο κύριος λόγος της υποχώρησης του πυρήνα του πληθωρισμού ήταν η ανατίμηση του ευρώ, καθώς και η επιβράδυνση του ρυθμού ανόδου του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος στο σύνολο της οικονομίας. Ωστόσο θα πρέπει να σημειωθεί ότι και από την πλευρά της ζήτησης ασκήθηκαν πληθωριστικές πιέσεις οι οποίες εντοπίζονται στην επιτάχυνση του ρυθμού ανόδου της πραγματικής ιδιωτικής καταναλωτικής δαπάνης, στη δημιουργία συνθηκών υπερβάλλουσας ζήτησης κατά την τριετία 2000-2003, στην εκτίμηση για άνοδο του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών και στη συνεχή επέκταση της καταναλωτικής και στεγαστικής πίστης [6].

Ο πληθωρισμός, βάσει του ΕνΔΤΚ, υποχώρησε σε 3% το 2004. Αντίθετα, ο πυρήνας του πληθωρισμού αυξήθηκε σε 3,4% κατά μέσο όρο. Εξάλλου, βάσει του ΔΤΚ, ο μέσος ετήσιος ρυθμός του πληθωρισμού υποχώρησε σε 2,9% ενώ, ο πυρήνας, χωρίς τις τιμές των καυσίμων και των νωπών οπωροκηπευτικών, παρέμεινε στο 3,3%. Πιο συγκεκριμένα, στην επιβράδυνση του μέσου ετήσιου ρυθμού ανόδου του ΕνΔΤΚ και

του ΔΤΚ το 2004 συνέβαλε σχεδόν αποκλειστικά η σημαντική μείωση των τιμών των μη επεξεργασμένων ειδών διατροφής λόγω των εξαιρετικά ευνοϊκών καιρικών συνθηκών. Η αυξητική τάση του πυρήνα του πληθωρισμού, η σημαντική επιτάχυνση της ανόδου των τιμών χονδρικής πώλησης των εγχώριων βιομηχανικών προϊόντων που προορίζονται για εσωτερική κατανάλωση και, τέλος, η επιτάχυνση της ανόδου των τιμών των εξαγωγών υποδηλώνουν ότι οι εγχώριες πληθωριστικές πιέσεις, σε συνδυασμό με το χαμηλότερο πληθωρισμό των εμπορικών μας εταίρων και την ανατίμηση του ευρώ, επηρέασαν αρνητικά την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων ως προς τις τιμές, τόσο στην εσωτερική όσο και στις ξένες αγορές. Επίσης, το «παραγωγικό κενό» της ελληνικής οικονομίας συνέχισε να αυξάνεται και το 2004. Επομένως, και η υπερβάλλουσα ζήτηση συνέβαλε σε κάποιο βαθμό στη διατήρηση του πληθωρισμού σε υψηλό επίπεδο τα τελευταία χρόνια [2, 15].

Το 2005 ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ αυξήθηκε στο 3,5%, κυρίως λόγω εξωγενών παραγόντων, όπως ήταν η άνοδος της τιμής του αργού πετρελαίου. Αντίθετα, το μέσο ετήσιο επίπεδο του πυρήνα του πληθωρισμού με βάση το ΕνΔΤΚ, χωρίς τις τιμές της ενέργειας και των μη επεξεργασμένων ειδών διατροφής, υποχώρησε στο 3,2%, αλλά παρέμεινε υψηλό, ενώ η απόκλιση του από τον αντίστοιχο ρυθμό στη ζώνη του ευρώ επίσης διευρύνθηκε. Σύμφωνα με το ΔΤΚ, ο μέσος ετήσιος ρυθμός του πληθωρισμού επιταχύνθηκε στο 3,5%, ενώ ο πυρήνας του πληθωρισμού υποχώρησε στο 3,1%. Η αύξηση του πληθωρισμού ήταν σχετικά περιορισμένη το 2005, αντανακλώντας το γεγονός ότι ο πυρήνας του πληθωρισμού υποχώρησε ελαφρά. Σε αυτό συνέβαλαν, αρχικά η αύξηση της έμμεσης φορολογίας, επηρεάζοντας ανοδικά τον πυρήνα του πληθωρισμού. Έπειτα, ο ρυθμός ανόδου των τιμών των εισαγόμενων προϊόντων, εκτός καυσίμων, επιταχύνθηκε μεν, αλλά παρέμεινε χαμηλός, εξέλιξη η οποία σχετίζεται και με τις αυξανόμενες εισαγωγές προϊόντων χαμηλού κόστους από τις αναδυόμενες ασιατικές οικονομίες. Ακόμη, αν και οι αυξήσεις των τιμολογίων των ΔΕΚΟ ήταν μικρότερες από τις αναπροσαρμογές τις οποίες είχαν ζητήσει ορισμένες δημόσιες επιχειρήσεις, οι τιμές των υπηρεσιών κοινής ωφελείας και ορισμένα τέλη που καθορίζονται από το κράτος αυξήθηκαν με ρυθμό υψηλότερο του πληθωρισμού το 2005. Επιπλέον, εντάθηκε η εποπτεία της αγοράς από το Υπουργείο Ανάπτυξης και την Επιτροπή Ανταγωνισμού, ενώ οι πληθωριστικές πιέσεις που ασκούνται από την πλευρά της συνολικής εγχώριας ζήτησης ήταν μικρότερες από ο,τι το 2004 [16].

Το 2006 ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός υποχώρησε ελαφρά στο 3,3% βάσει του ΕνΔΤΚ παρά τη μεγάλη αύξηση της διεθνούς τιμής του πετρελαίου. Ο πληθωρισμός

στην Ελλάδα παραμένει κατά την τελευταία εξαετία υψηλότερος από το μέσο πληθωρισμό στη ζώνη του ευρώ και γενικότερα στους εμπορικούς εταίρους της χώρας, με αποτέλεσμα τη διάβρωση των εισοδημάτων και τη συνεχή υποχώρηση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της οικονομίας ως προς τις τιμές, η οποία έχει συντελέσει και στη διεύρυνση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών στο 12,1% του ΑΕΠ το 2006. Η βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας έχει επομένως προτεραιότητα, εάν μάλιστα ληφθεί υπόψη και η ένταση του ανταγωνισμού διεθνώς λόγω της διαδικασίας της παγκοσμιοποίησης που βρίσκεται σε εξέλιξη, και η σταθερότητα των τιμών αποτελεί βασική προϋπόθεση για την επίτευξη αυτού του στόχου. Δεδομένου ότι η συμμετοχή της Ελλάδος στη ζώνη του ευρώ διασφαλίζει μεν μακροχρόνια συνθήκες νομισματικής σταθερότητας, αλλά η ενιαία νομισματική πολιτική είναι προσανατολισμένη στη σταθερότητα των τιμών στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο και όχι σε επιμέρους χώρες, είναι αναγκαίο να ακολουθηθούν οι κατάλληλες πολιτικές σε εθνικό επίπεδο. Στις πολιτικές αυτές περιλαμβάνονται η δημοσιονομική προσαρμογή, η διαμόρφωση - από τους κοινωνικούς εταίρους - μισθολογικών αυξήσεων και τιμολογιακής πολιτικής συμβατών με τη σταθερότητα των τιμών, καθώς και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που θα βελτιώσουν τις συνθήκες ανταγωνισμού στις αγορές και θα συμβάλουν στην περαιτέρω αύξηση της παραγωγικότητας [4].

Το 2007 ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός υποχώρησε στο 3% βάσει του ΕνΔΤΚ. Η υποχώρηση αυτή οφείλεται κυρίως σε προσωρινούς ευνοϊκούς παράγοντες, ιδίως όσον αφορά στην εξέλιξη της τιμής των καυσίμων, οι οποίοι στη συνέχεια αντιστράφηκαν. Στην υποχώρηση του μέσου ετήσιου πληθωρισμού συνέβαλε επίσης η επιβράδυνση του ετήσιου ρυθμού ανόδου των τιμών των επεξεργασμένων ειδών διατροφής έως το Σεπτέμβριο. Εξάλλου ο πυρήνας του πληθωρισμού αυξήθηκε στο 3,2% σε μέση ετήσια βάση, αντανakλώντας πληθωριστικές πιέσεις τόσο από την πλευρά της συνολικής ζήτησης, η οποία εξακολούθησε να αυξάνεται με υψηλό ρυθμό, όσο και από την πλευρά της εγχώριας προσφοράς, καθώς το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος στο σύνολο της οικονομίας συνέχισε να αυξάνεται με υψηλό ρυθμό. Η τιμή του πληθωρισμού αποκλίνει από το αντίστοιχο μέγεθος στη ζώνη του ευρώ. Η εμμονή του πληθωρισμού σε επίπεδα υψηλότερα από ο,τι στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο οφείλεται τόσο σε μακροοικονομικούς παράγοντες που συνδέονται με τις εξελίξεις της ζήτησης και του κόστους παραγωγής όσο και στις συνθήκες λειτουργίας των αγορών [10].

5.5 Δημοσιονομική πολιτική

Η χαλάρωση των δημοσιονομικών συνθηκών ήταν ιδιαίτερα έντονη το 2003. Παρά το γεγονός ότι η διεύρυνση του ελλείμματος του κρατικού προϋπολογισμού οφείλεται εν μέρει σε έκτακτους παράγοντες, δηλαδή σε δαπάνες για την προετοιμασία των Ολυμπιακών Αγώνων και αποζημιώσεις σε πληγέντες από δυσμενείς καιρικές συνθήκες, η απόκλιση του ελλείμματος από το στόχο του προϋπολογισμού οφείλεται κατά κύριο λόγο στη σοβαρή υπέρβαση των πρωτογενών δαπανών, ενώ παράλληλα υπήρξε σημαντική υστέρηση των εσόδων του προϋπολογισμού σε σύγκριση με τις προβλέψεις. Συγκεκριμένα η αύξηση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης ήταν ιδιαίτερα μεγάλη και το έλλειμμα έφθασε στο 2,95% του ΑΕΠ. Η αύξηση του ελλείμματος προήλθε από τη μείωση του πρωτογενούς πλεονάσματος στο 2,7% του ΑΕΠ, ενώ οι δαπάνες για τόκους μειώθηκαν στο 5,7% του ΑΕΠ. Οι εξελίξεις σε επίπεδο γενικής κυβέρνησης αντανακλούν ουσιαστικά τις εξελίξεις στον κρατικό προϋπολογισμό. Παράλληλα, το ενοποιημένο χρέος της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε στο 103% του ΑΕΠ παρά το γεγονός ότι η αρχική πρόβλεψη για μείωση ήταν κατά 5,1% μεγαλύτερη [17].

Όσον αφορά στις δημοσιονομικές εξελίξεις, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης διευρύνθηκε σε 6,1 % του ΑΕΠ το 2004. Από το Μάιο του 2004 ενεργοποιήθηκε η Διαδικασία Υπερβολικού Ελλείμματος για την Ελλάδα, δηλαδή μείωση του ελλείμματος κάτω από 3% του ΑΕΠ μέχρι το 2006. Επίσης, το Συμβούλιο Υπουργών Οικονομίας (ECOFIN) παρότρυνε τη χώρα να συνεχίσει τη δημοσιονομική προσαρμογή μετά τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος, ώστε να διασφαλίσει την επίτευξη, μεσοπρόθεσμα, ισοσκελισμένης ή πλεονασματικής θέσης μέσω της μείωσης του κυκλικά διορθωμένου ελλείμματος τουλάχιστον κατά 0,5% του ΑΕΠ ετησίως. Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης υπερέβη κατά πολύ την αρχική πρόβλεψη για έλλειμμα ίσο με 1,2% του ΑΕΠ. Η υπέρβαση οφείλεται στις αισιόδοξες προβλέψεις του προϋπολογισμού του 2004, ο οποίος είχε καταρτιστεί με βάση την επίσης αισιόδοξη αρχική εκτίμηση του ελλείμματος για το 2003, στην αναθεώρηση προς τα άνω του ελλείμματος του 2003, η οποία επηρέασε και τα μεγέθη του 2004, στην υστέρηση των εσόδων του προϋπολογισμού, καθώς και στη μεγάλη υπέρβαση των πρωτογενών δαπανών, η οποία εν μέρει συνδεόταν με τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων. Το ενοποιημένο χρέος της γενικής κυβέρνησης ανήλθε σε 110,5% του ΑΕΠ το 2004, ενώ το δημόσιο χρέος της χώρας είναι το υψηλότερο ανάμεσα στις 25 χώρες-μέλη της

Ευρωπαϊκής Ένωσης και σχεδόν διπλάσιο από την τιμή αναφοράς της Συνθήκης του Μάαστριχτ [2, 18].

Όσον αφορά στις δημοσιονομικές εξελίξεις, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε κατά 2,4 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ το 2005, αλλά διαμορφώθηκε σε 4,5% του ΑΕΠ και ήταν το δεύτερο υψηλότερο στη ζώνη του ευρώ. Προκειμένου να μειωθεί το έλλειμμα και να ανταποκριθεί η χώρα στις συστάσεις των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο της Διαδικασίας Υπερβολικού Ελλείμματος, καταβλήθηκε ιδιαίτερη προσπάθεια και η κατεύθυνση της δημοσιονομικής πολιτικής έγινε περιοριστική. Η μείωση του ελλείματος της γενικής κυβέρνησης προήλθε κυρίως από τον κρατικό προϋπολογισμό. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη μείωση των δαπανών για επενδύσεις, αλλά και στη συγκράτηση των τρεχουσών δαπανών, ο ρυθμός αύξησης των οποίων περιορίστηκε. Αντίθετα, τα έσοδα του τακτικού προϋπολογισμού δε συνέβαλαν στη δημοσιονομική προσαρμογή, κυρίως λόγω της υστέρησης των εσόδων από έμμεσους φόρους, η οποία σε σημαντικό βαθμό μπορεί να αποδοθεί σε αύξηση της φοροδιαφυγής. Από την άλλη, το ενοποιημένο χρέος της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε σε 107,5% του ΑΕΠ, ωστόσο εξακολουθεί να είναι το υψηλότερο στη ζώνη του ευρώ και σχεδόν διπλάσιο από την τιμή αναφοράς της Συνθήκης του Μάαστριχτ [19].

Ιδιαίτερα σημαντική είναι το 2006 η βελτίωση των δημοσιονομικών μεγεθών, όπου το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε σε 2,6% του ΑΕΠ, δηλαδή τιμή μικρότερη της τιμής αναφοράς της Συνθήκης του Μάαστριχτ, ενώ το δημόσιο χρέος μειώθηκε στο 104,6% του ΑΕΠ. Παρά τη σημαντική μείωση του δημοσιονομικού ελλείματος και την αξιόλογη μείωση του χρέους το 2006, το δημόσιο χρέος παραμένει εξαιρετικά υψηλό. Απαιτείται επομένως συνέχιση της δημοσιονομικής προσαρμογής ώστε να επιτευχθεί δημοσιονομικό πλεόνασμα και μεγάλη μείωση του δημόσιου χρέους, ιδιαίτερα αν ληφθεί υπόψη η αναμενόμενη, μακροπρόθεσμα, αύξηση των δημόσιων δαπανών για συντάξεις και υγειονομική περίθαλψη ως ποσοστού του ΑΕΠ λόγω της γήρανσης του πληθυσμού. Βεβαίως, η έγκαιρη μεταρρύθμιση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης και του συστήματος υγείας είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου οι δημοσιονομικές πιέσεις που θα προέλθουν από τη γήρανση του πληθυσμού να αντιμετωπιστούν με τρόπο που θα είναι κοινωνικά δίκαιος και δεν θα επηρεάζει δυσμενώς τις αναπτυξιακές προοπτικές της οικονομίας [4].

Όσον αφορά στις δημοσιονομικές εξελίξεις, το 2007 το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ διαμορφώθηκε επί δεύτερο κατά σειρά έτος κάτω

του 3%, ενώ το δημόσιο χρέος μειώθηκε περαιτέρω ως ποσοστό του ΑΕΠ, αλλά με βραδύ ρυθμό, κατέχοντας τη δεύτερη υψηλότερη τιμή στη ζώνη του ευρώ, γύρω στο 95% και τιμή υψηλότερη της τιμής αναφοράς της Συνθήκης του Μάαστριχτ. Παρά τη δημοσιονομική προσαρμογή που επιτεύχθηκε την τελευταία τριετία, οι δημοσιονομικές ανισορροπίες παραμένουν μεγάλες. Στην αύξηση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης στο 2,8% του ΑΕΠ το 2007 συνέβαλαν, μεταξύ άλλων, και ορισμένα έκτακτα γεγονότα, όπως η καταβολή αναδρομικών εισφορών στον Κοινοτικό Προϋπολογισμό λόγω της αναθεώρησης του ΑΕΠ, οι δαπάνες λόγω των καταστροφικών πυρκαγιών του καλοκαιριού, οι δαπάνες διεξαγωγής των βουλευτικών εκλογών και η ρύθμιση των εκκρεμοτήτων μεταξύ του Δημοσίου και της Ολυμπιακής Αεροπορίας. Συγχρόνως όμως, το έλλειμμα επηρεάστηκε ευνοϊκά από τις έκτακτες εισπράξεις από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης [20].

5.6 Νομισματική πολιτική

Το σύνολο των βασικών συνιστωσών της ελληνικής συμβολής στο M3 της ευρωζώνης αυξήθηκε στη διάρκεια του 2003 με επιταχυνόμενο ρυθμό. Το M3 περιλαμβάνει το νόμισμα σε κυκλοφορία και το υπόλοιπο ορισμένων υποχρεώσεων των νομισματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της ζώνης του ευρώ προς τους κατοίκους της – πλην της κεντρικής κυβέρνησης – οι οποίες έχουν σε υψηλό βαθμό χαρακτήρα χρήματος. Το M3 αθροιζόμενο με τα αντίστοιχα μεγέθη των άλλων χωρών της ευρωζώνης αποτελεί τη συνολική ποσότητα χρήματος M3 της ζώνης του ευρώ. Αν και για τη λήψη αποφάσεων που αφορούν την ενιαία νομισματική πολιτική της ΕΚΤ λαμβάνονται υπόψη οι μεταβολές του M3 για το σύνολο της ευρωζώνης και όχι η εξέλιξη των εθνικών συνιστωσών, η εξέλιξη της ελληνικής συνιστώσας του M3 παρέχει χρήσιμες ενδείξεις για τις νομισματικές συνθήκες στην Ελλάδα. Η υποχώρηση των επιτοκίων σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα στην Ελλάδα, καθώς και η χρηματιστηριακή αβεβαιότητα στις αρχές του έτους συνέβαλαν στην ανακατανομή των αποταμιευτικών κεφαλαίων, με αποτέλεσμα να καταγραφούν διαφορετικές τάσεις στις επιμέρους συνιστώσες του M3. Τα τραπεζικά επιτόκια κινήθηκαν σε γενικές γραμμές πτωτικά στη διάρκεια του έτους, ακολουθώντας την πορεία των επιτοκίων στην αγορά χρήματος στη ζώνη του ευρώ. Τόσο τα επιτόκια χορηγήσεων όσο και τα επιτόκια καταθέσεων εξακολουθούν να διαφέρουν μεταξύ των χωρών της ζώνης του ευρώ. Στην Ελλάδα παραμένουν σε υψηλότερο επίπεδο από ο,τι κατά μέσο όρο τα αντίστοιχα επιτόκια στην ευρωζώνη. Οι

μεγαλύτερες αποκλίσεις παρατηρούνται στα καταναλωτικά δάνεια, ενώ μικρότερες είναι οι διαφορές στα μεγάλα επιχειρηματικά δάνεια [21].

Ο ετήσιος ρυθμός ανόδου του μεγέθους που αποτελεί την ελληνική συμβολή στο M3 της ζώνης του ευρώ ενισχύθηκε σημαντικά το δεύτερο εξάμηνο του 2004. Επιτάχυνση, αν και μικρότερη, σημείωσε την ίδια περίοδο και ο ετήσιος ρυθμός ανόδου του αντίστοιχου μεγέθους στην ευρωζώνη. Η εν λόγω εξέλιξη του M3 στην Ελλάδα και τη ζώνη του ευρώ επηρεάστηκε από το ιδιαίτερα χαμηλό επίπεδο των επιτοκίων. Στην Ελλάδα, όμως, ο μεγαλύτερος ρυθμός ανόδου του M3 επηρεάστηκε και από τον υψηλότερο ρυθμό αύξησης του ονομαστικού ΑΕΠ, αλλά και το διαφορετικό βαθμό υποκατάστασης στοιχείων εκτός του M3 με στοιχεία του M3. Επιπλέον, η συνολική πιστωτική επέκταση στη χώρα ενισχύθηκε σημαντικά. Τα επιτόκια των τραπεζικών καταθέσεων δε μεταβλήθηκαν πολύ, καθώς τα βασικά επιτόκια της ΕΚΤ παρέμειναν αμετάβλητα από τον Ιούνιο του 2003. Όσον αφορά στο επιτόκιο των νέων *repos*, αυτό παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητο, χωρίς να διαφέρει από το μέσο όρο στην ευρωζώνη. Μεγαλύτερες μεταβολές σημειώθηκαν το 2004 στα επιτόκια των νέων τραπεζικών δανείων, ιδίως στα επιτόκια των δανείων προς τα νοικοκυριά, στα οποία παρατηρήθηκαν σημαντικές μειώσεις [22].

Το 2005 περιορίστηκε σημαντικά ο ετήσιος ρυθμός ανόδου του μεγέθους που αποτελεί την ελληνική συμβολή στο M3 της ευρωζώνης και διαμορφώθηκε από τα μέσα του έτους σε χαμηλότερο επίπεδο από εκείνο του αντίστοιχου μεγέθους της ζώνης του ευρώ. Ο κυριότερος λόγος της συγκεκριμένης επιβράδυνσης ήταν η μετατόπιση κεφαλαίων από στοιχεία του M3 προς τοποθετήσεις εκτός M3, ενώ σε μικρότερο βαθμό την εξέλιξη αυτή επηρέασε ο χαμηλότερος, σε σχέση με το 2004, ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές. Η μεταβολή των συντελεστών φορολόγησης των αποδόσεων των *repos* και των τόκων των καταθέσεων, ώστε να ισχύει πλέον ενιαίος φορολογικός συντελεστής, επηρέασε την εξέλιξη των επιμέρους συνιστωσών του M3. Κατά τη διάρκεια του έτους, παρατηρήθηκαν διαφορετικές τάσεις στις επιμέρους κατηγορίες καταθέσεων. Συγκεκριμένα, περιορίστηκε κατά πολύ ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των καταθέσεων ταμειευτηρίου, ενώ αντίθετα επιταχύνθηκε σημαντικά ο ετήσιος ρυθμός ανόδου των καταθέσεων προθεσμίας. Ωστόσο, οι πληθωριστικές πιέσεις εντάθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους εξαιτίας περαιτέρω ανόδου της τιμής του πετρελαίου και αυξήσεων ορισμένων διοικητικά καθοριζόμενων τιμών και έμμεσων φόρων, ενώ η ρευστότητα στην ευρωζώνη παρέμεινε σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα [23].

Ο ετήσιος ρυθμός ανόδου του μεγέθους που αποτελεί την ελληνική συμβολή στο M3 της ζώνης του ευρώ επιταχύνθηκε σημαντικά κατά το 2006 και το τέταρτο τρίμηνο διαμορφώθηκε σε 10,6%. Οι αυξήσεις των βασικών επιτοκίων της ΕΚΤ επηρέασαν περισσότερο τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια από ό,τι τα μακροπρόθεσμα, με αποτέλεσμα τη μετατόπιση κεφαλαίων από τοποθετήσεις εκτός του M3 προς τοποθετήσεις που περιλαμβάνονται στο M3. Έτσι, ο ετήσιος ρυθμός ανόδου του ελληνικού M3 από το δεύτερο τρίμηνο του 2006 διαμορφώθηκε και πάλι σε επίπεδο υψηλότερο από εκείνο του αντίστοιχου μεγέθους στη ζώνη του ευρώ. Οι καταθέσεις προθεσμίας αυξήθηκαν σημαντικά στη διάρκεια του έτους και ο ρυθμός ανόδου τους, αν και επιβραδύνθηκε, παραμένει σε αρκετά υψηλό επίπεδο, ενώ οι καταθέσεις ταμειυτηρίου παρουσίασαν μικρές διακυμάνσεις και μάλιστα στο τέλος του έτους ο ρυθμός μεταβολής τους ήταν ελαφρά αρνητικός. Από τις υπόλοιπες συνιστώσες του M3, οι τοποθετήσεις σε γερós μειώθηκαν περαιτέρω, ενώ άρχισαν να ανακάμπτουν σταδιακά οι τοποθετήσεις σε μερίδια κεφαλαίων διαθεσίμων [24].

Ο ετήσιος ρυθμός ανόδου του μεγέθους που αποτελεί την ελληνική συμβολή στο M3 της ζώνης του ευρώ επιταχύνθηκε περαιτέρω το 2007 και το τέταρτο τρίμηνο διαμορφώθηκε σε 14,7%. Η άνοδος των επιτοκίων στην αγορά χρήματος επηρέασε αυξητικά τα τραπεζικά επιτόκια. Έτσι, συνεχίστηκε με εντονότερο ρυθμό η μετατόπιση κεφαλαίων από στοιχεία εκτός του M3 προς στοιχεία που περιλαμβάνονται στο M3, καθώς οι επενδυτές προτίμησαν τις ανωτέρω τοποθετήσεις, οι οποίες χαρακτηρίζονταν από ελκυστικότερο συνδυασμό απόδοσης, ρευστότητας και ασφάλειας. Ο ετήσιος ρυθμός ανόδου του ελληνικού M3 συνέχισε να κινείται σε επίπεδο υψηλότερο από εκείνο του αντίστοιχου μεγέθους στη ζώνη του ευρώ. Ωστόσο, μετατόπιση κεφαλαίων παρατηρήθηκε το 2007 και εντός του M3, καθώς το αποταμειυτικό κοινό έδειξε αυξημένη προτίμηση για τις καταθέσεις προθεσμίας. Αντίθετα, αρνητικός ήταν ο ρυθμός μεταβολής των καταθέσεων ταμειυτηρίου και των τοποθετήσεων σε γερós, ενώ αυξήθηκαν σε υψηλούς ρυθμούς οι τοποθετήσεις σε μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων διαθεσίμων [25].

Βιβλιογραφία

1. Τράπεζα της Ελλάδος, Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών της Τράπεζας της Ελλάδος, (2004), Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2003, σελ. 23.
2. Τράπεζα της Ελλάδος, Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών της Τράπεζας της Ελλάδος, 2^η Εκτύπωση, (2005), Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2004, σελ. 26-27.
3. Τράπεζα της Ελλάδος, Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών της Τράπεζας της Ελλάδος, (2006), Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2005, σελ. 25.
4. Τράπεζα της Ελλάδος, Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών της Τράπεζας της Ελλάδος, (2007), Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2006, σελ. 24-26.
5. Τράπεζα της Ελλάδος, Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών της Τράπεζας της Ελλάδος, (2008), Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2007, σελ. 21.
6. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2003, ό.π., σελ. 28-33.
7. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2004, ό.π., σελ. 102-104.
8. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2005, ό.π., σελ. 35-36.
9. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2006, ό.π., σελ. 32-35.
10. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2007, ό.π., σελ. 24-26.
11. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2004, ό.π., σελ. 137-138, 140-141, 143.
12. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2005, ό.π., σελ. 158-159, 162-164.
13. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2006, ό.π., σελ.91-92.
14. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2007, ό.π., σελ., 51-52.

15. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2004, ό.π., σελ. 154-155, 159-163.
16. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2005, ό.π., σελ. 167-168, 172, 175-178.
17. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2003, ό.π., σελ. 36.
18. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2004, ό.π., σελ. 44, 47, 49.
19. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2005, ό.π., σελ. 27, 48, 53, 55.
20. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2007, ό.π., σελ. 29-30.
21. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2003, ό.π., σελ. 50-51.
22. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2004, ό.π., σελ. 53.
23. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2005, ό.π., σελ. 211, 233.
24. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2006, ό.π., σελ. 192.
25. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2007, ό.π., σελ. 89.

Κεφάλαιο 6: Ανάλυση Κλάδου Ιδιωτικής Ασφάλισης

6.1 Ζήτηση για Ασφαλιστικές Υπηρεσίες

Η ζήτηση των ασφαλιστικών υπηρεσιών καθορίζεται κυρίως από δύο σημαντικούς παράγοντες :1) τη νομική υποχρέωση για ασφάλιση (π.χ. αστική ευθύνη αυτοκινήτων) και 2) την ανάγκη των ατόμων (και των επιχειρήσεων) για προστασία από τις οικονομικές συνέπειες των κινδύνων που απειλούν τη ζωή, την υγεία, την επαγγελματική δραστηριότητα και την περιουσία [1].

Όμως, οι παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση είναι πάρα πολλοί. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής:

- ◆ Ανακατατάξεις του κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος (μειώσεις παροχών κλπ.), οι οποίες έχουν σαν αποτέλεσμα την αναζήτηση λύσης μέσα από ιδιωτικά ασφαλιστικά προγράμματα του χώρου των ασφαλίσεων ζωής.
- ◆ Αρνητική δημοσιότητα σχετικά με κρατικές παροχές στον τομέα της υγείας. Τέτοια γεγονότα δημιουργούν συχνά προβληματισμό στο κοινό και προκαλούν την επιθυμία για πρόσθετη ιδιωτική ασφάλιση.
- ◆ Σημαντικά καταστροφικά γεγονότα που έχουν σαν συνέπεια εκτεταμένες ζημιές σε ακίνητα και κινητά περιουσιακά στοιχεία, όπως σεισμοί, πυρκαγιές, πλημμύρες κλπ. Οι επιπτώσεις τέτοιων γεγονότων συνήθως παίρνουν δημοσιότητα και προκαλούν προβληματισμό στο κοινό.
- ◆ Νομοθετικές ρυθμίσεις υποχρεωτικής ασφάλισης όπως η αστική ευθύνη αυτοκινήτων και σκαφών αναψυχής, η υποχρεωτική ασφάλιση ορισμένων επαγγελματικών δραστηριοτήτων (εκτέλεση κατασκευαστικών έργων κλπ.).
- ◆ Η εκ των συνθηκών επιβαλλόμενη ασφάλιση των περιουσιακών στοιχείων επιχειρήσεων (π.χ. εισαγωγή στο Χρηματιστήριο).
- ◆ Η απαίτηση των πιστωτικών ιδρυμάτων για ασφάλιση περιουσιακών στοιχείων σε περιπτώσεις χορηγήσεων δανείων σε άτομα ή επιχειρήσεις.
- ◆ Η παροχή φορολογικών κινήτρων για σύναψη ασφάλισης, ένα φαινόμενο που συναντιέται πολύ συχνά στον χώρο των ασφαλίσεων ζωής διεθνώς [1].

Ορισμένοι από τους προαναφερόμενους παράγοντες έχουν περισσότερο μόνιμη ισχύ, σε σχέση με άλλους που παρουσιάζουν εξάρσεις ανάλογα με τα γεγονότα της

επικαιρότητας. Εκτός από τους παραπάνω αντικειμενικούς παράγοντες, υπάρχουν και ορισμένοι υποκειμενικοί που σχετίζονται άμεσα με τον εξεταζόμενο κλάδο, οι οποίοι επηρεάζουν με τον τρόπο τους τη ζήτηση των ασφαλιστικών προϊόντων. Τέτοιοι υποκειμενικοί παράγοντες είναι οι εξής:

- ◆ Η φήμη της ασφαλιστικής αγοράς στο σύνολό της.
- ◆ Οι πτωχεύσεις ασφαλιστικών επιχειρήσεων που κλονίζουν την εμπιστοσύνη του κοινού στην ιδιωτική ασφάλιση.
- ◆ Η ύπαρξη κατάλληλου νομικού πλαισίου και ικανής και επαρκούς εποπτείας.
- ◆ Η κυκλοφορία προϊόντων που ανταποκρίνονται στις ασφαλιστικές ανάγκες του κοινού [1].

6.2 Βασικά Μεγέθη της Ελληνικής Ασφαλιστικής Αγοράς το 2006

6.2.1 Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος στην Ελλάδα και όπως φαίνεται στον Πίνακα 1 το 2006 δραστηριοποιήθηκαν 90 ασφαλιστικές επιχειρήσεις από τις οποίες οι 17 δραστηριοποιήθηκαν αποκλειστικά στον κλάδο ζωής, 60 στις ασφαλίσσεις ζημιών και οι 13 και στους δύο κλάδους (μικτές ασφαλιστικές εταιρείες) μειώθηκαν δηλαδή κατά πέντε σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο (σύνολο 95 εταιρειών). Από την ομαδοποίηση των ασφαλιστικών επιχειρήσεων αναλόγως της μορφής δραστηριοποίησης, προέκυψαν 63 εγκατεστημένες ανώνυμες ασφαλιστικές εταιρείες (15 ασφαλίσσεων ζωής, 36 ασφαλίσσεων ζημιών και 12 μικτές) και 27 υποκαταστήματα αλλοδαπών ασφαλιστικών εταιρειών (2 ασφαλίσσεων ζωής, 24 ασφαλίσσεων ζημιών και 1 μικτή) [3].

Από το σύνολο των 90 ασφαλιστικών επιχειρήσεων, υπήρξαν 13 υποκαταστήματα που παρουσίασαν μηδενική παραγωγή ασφαλίσεων εντός του 2006. Συνεπώς το σύνολο των ασφαλιστικών επιχειρήσεων που ασκούσαν ασφαλιστικές εργασίες στο τέλος του 2006 ανήλθε στις 77, οι οποίες ανά δραστηριότητα διακρίνονται σε 16 επιχειρήσεις ασφαλίσσεων ζωής, 48 ασφαλίσσεων ζημιών και 13 μικτές [3].

Πίνακας 1: Αριθμός Ελληνικών Ασφαλιστικών ΕταιρειώνΠηγή: www.eaee.gr, Επίσημη Ιστοσελίδα της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος

Έτος	Ζωής	Εταιρείες Ζημιών	Μικτές	Σύνολο
2000	17	60	13	90
2001	18	64	13	95
2002	19	67	13	99
2003	19	68	13	100
2004	20	69	13	102
2005	20	74	13	107
2006	20	76	14	110

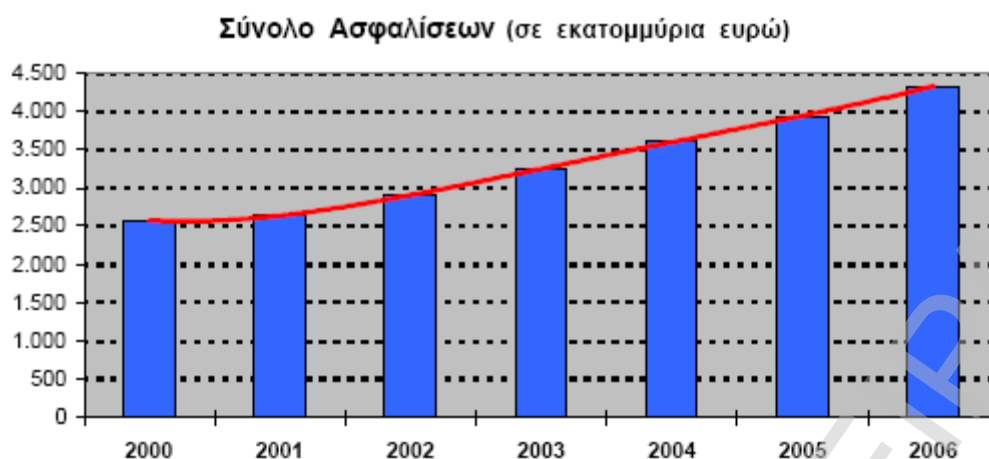
6.2.2 Παραγωγή Ασφαλίστρων

Η εξέλιξη των συνολικών παραγόμενων ασφαλίστρων ήταν διαχρονικά ανοδική κατά την περίοδο 2000-2006, παρουσιάζοντας μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής 8,8%. Ειδικότερα για το 2006 η εγγεγραμμένη παραγωγή ασφαλίστρων από πρωτασφαλίσεις όλων των κλάδων ανήλθε σε 4,33 δισ. € σημειώνοντας αύξηση 10,45% σε σχέση με το 2005 (Πίνακας 2, Διάγραμμα 1). Μετά από δύο χρονιές χαμηλών ποσοστών αύξησης (2000 και 2001), φαίνεται ότι από το 2002 κι έπειτα η αγορά επανακάμπτει σταδιακά σε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, οι οποίοι ήταν σαφώς ανώτεροι του πληθωρισμού. Οι ασφαλίσεις κατά ζημιών παρουσίασαν αύξηση παραγωγής ασφαλίστρων κατά 3,6%, φθάνοντας τα 2,06 δισ. € (Πίνακας 3, Διάγραμμα 2) [3, 6].

Πίνακας 2: Εξέλιξη της Παραγωγής Ασφαλίστρων στο Σύνολο των ΑσφαλίσεωνΠηγή: www.eaee.gr, Επίσημη Ιστοσελίδα της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος

Έτος	Ασφάλιστρα από Πρωτασφαλίσεις (σε εκατ. €)	Ετήσια Αύξηση (%)
2000	2.572,5	6,79
2001	2.643,0	2,85
2002	2.895,3	9,42
2003	3.234,7	11,72
2004	3.623,9	12,03
2005	3.923,5	8,27
2006	4.333,5	10,45

Διάγραμμα 1: Εξέλιξη της Παραγωγής Ασφαλίσεων στο Σύνολο των Ασφαλίσεων

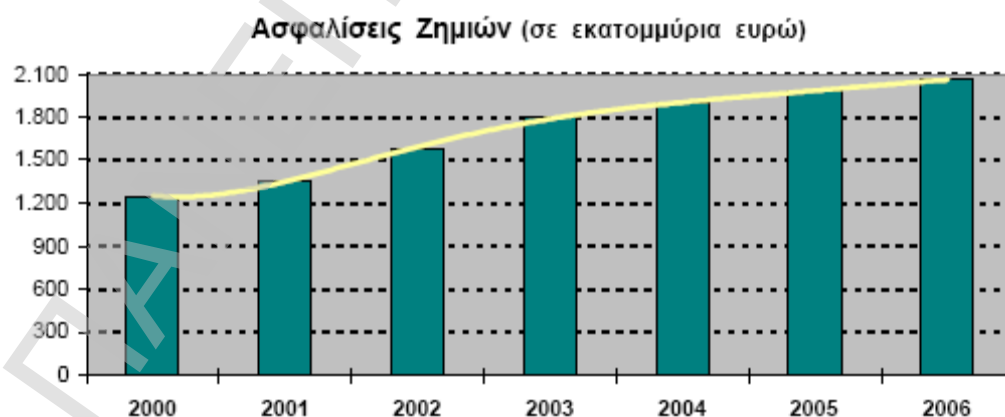
Πηγή: www.eaee.gr, Επίσημη Ιστοσελίδα της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος

Πίνακας 3: Εξέλιξη της Παραγωγής Ασφαλίσεων στις Ασφαλίσεις Ζημιών

Πηγή: www.eaee.gr, Επίσημη Ιστοσελίδα της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος

Έτος	Ασφάλιστρα από Πρωτασφαλίσεις (σε εκατ. €)	Ετήσια Αύξηση (%)
2000	1.251,7	17,03
2001	1.354,5	8,21
2002	1.584,8	17,01
2003	1.799,4	13,54
2004	1.895,2	5,33
2005	1.988,3	4,91
2006	2.059,7	3,60

Διάγραμμα 2: Εξέλιξη της Παραγωγής Ασφαλίσεων στις Ασφαλίσεις Ζημιών

Πηγή: www.eaee.gr, Επίσημη Ιστοσελίδα της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος

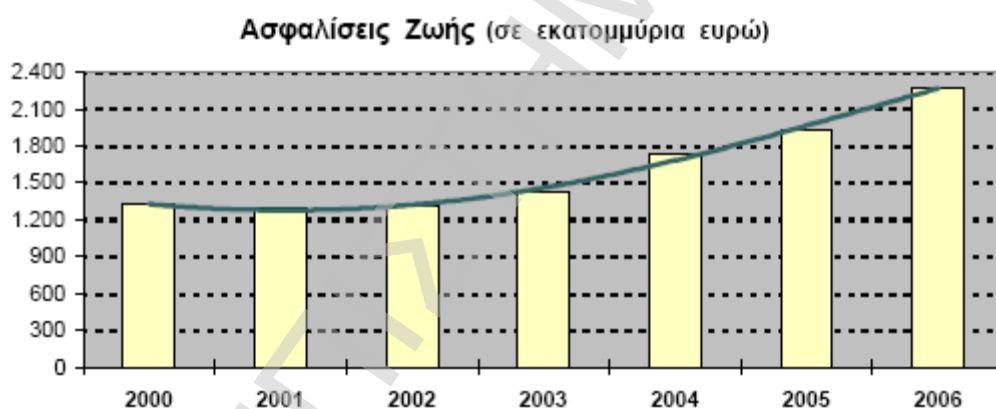
Οι ασφαλίσεις ζωής έφθασαν τα 2,27 δισ. €, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 17,49% (Πίνακας 4, Διάγραμμα 3). Σαν αποτέλεσμα, η παραγωγή ασφαλίσεων ζωής συμμετείχε στο σύνολο παραγωγής ασφαλιστρών έτους 2005 κατά 52,47% ενώ αντίθετα οι ασφαλίσεις κατά ζημιών συμμετείχαν κατά 47,53% [3].

Πίνακας 4: Εξέλιξη της Παραγωγής Ασφαλιστρών στις Ασφαλίσεις Ζωής

Πηγή: www.eaee.gr, Επίσημη Ιστοσελίδα της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος

Έτος	Ασφαλίστερα από Πρωτασφαλίσεις (σε εκατ. €)	Ετήσια Αύξηση (%)
2000	1.320,8	-1,39
2001	1.291,5	-2,22
2002	1.310,4	1,47
2003	1.435,3	9,53
2004	1.728,7	20,44
2005	1.935,2	11,94
2006	2.273,77	17,49

Διάγραμμα 3: Εξέλιξη της Παραγωγής Ασφαλιστρών στις Ασφαλίσεις Ζωής

Πηγή: www.eaee.gr, Επίσημη Ιστοσελίδα της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος

Η συνολική παραγωγή ασφαλιστρών από αντασφαλίσεις (αναλήψεις) αυξήθηκε το 2006 κατά 30,7% (έναντι αύξησεως κατά 22,21% το 2005), φθάνοντας τα 85,2 εκατ. € (Πίνακας 5) [6].

Πίνακας 5: Συνολική Παραγωγή Ασφαλιστρων από Αντασφαλίσεις (αναλήψεις)

Πηγή: Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα 2006, σελ. 26

Έτος	Ασφαλίσεις Ζημιών (σε εκατ. €)	Ετήσια Αύξηση (%)	Ασφαλίσεις Ζωής (σε εκατ. €)	Ετήσια Αύξηση (%)	Σύνολο (σε εκατ. €)	Ετήσια Αύξηση (%)
2000	20,6	-33,09	2,6	55,81	23,2	-28,45
2001	34,6	68,69	2,8	4,58	37,4	61,14
2002	41,8	20,62	3,2	16,64	45,0	20,32
2003	46,2	10,54	3,1	-4,23	49,3	9,48
2004	49,6	7,53	3,7	19,94	53,3	8,30
2005	59,7	20,21	5,5	48,95	65,2	22,21
2006	80,5	34,85	4,7	-14,31	85,2	30,70

6.2.3. Ανάλυση Παραγωγής κατά Κλάδο Ασφάλισης

Μια πρώτη ανάλυση της συνολικής παραγωγής του 2006 παρουσιάζει τα στοιχεία με την ίδια κατάταξη που εμφανίζονται στις ακολουθούσες τον ισολογισμό των εταιρειών, καταστάσεις των τριών λογαριασμών εκμεταλλεύσεως: ζωής, αστικής ευθύνης οχημάτων και λοιπών κλάδων ζημιών (Πίνακας 6) [6].

Πίνακας 6: Ανάλυση Παραγωγής Ασφαλιστρων 2006 (ποσά σε €)

Πηγή: Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα 2006, σελ. 26

Κλάδοι Ασφάλισης	Ανώνυμες Εταιρείες		Υποκαταστήματα Αλλοδαπών		Σύνολο	
	Πρωτοαφάλοιτρα	Ανισαφάλοιτρα	Πρωτοαφάλοιτρα	Ανισαφάλοιτρα	Πρωτοαφάλοιτρα	Ανισαφάλοιτρα
Ασφαλίσεις Ζωής	2.067.522.354,78	4.718.088,41	206.185.526,19	0,00	2.273.707.880,97	4.718.088,41
Αστική Ευθύνη Οχημάτων	923.787.376,97	2.640.426,50	18.227.022,33	0,00	942.014.399,30	2.640.426,50
Λοιποί Κλάδοι Ζημιών	1.009.343.626,91	51.358.444,09	108.388.030,42	26.485.662,68	1.117.731.657,33	77.844.106,77
Σύνολο	4.000.653.358,66	58.716.959,00	332.800.578,94	26.485.662,68	4.333.453.937,60	85.202.621,68

6.2.4 Ανάλυση Παραγωγής Ασφαλίστων 2006

Σύμφωνα με στοιχεία που έδωσαν οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, τα οποία τους ζητήθηκαν με ενιαίο ερωτηματολόγιο και αφορούν την παραγωγή ασφαλίστων εντός Ελλάδος επιχειρήθηκε ο διαχωρισμός της συνολικής παραγωγής σε ασφάλιστρα κατά κλάδο ασφάλισης για το έτος 2006. Στον Πίνακα 7 παρουσιάζεται η παραγωγή όλων των κλάδων ασφάλισης (ασφαλίσεις κατά ζημιών, ασφαλίσεις ζωής), σε ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις και αντασφαλίσεις (αναλήψεις) χωριστά, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας της ένωσης. Από την εξέταση του ποσοστού συμμετοχής κάθε κλάδου ασφάλισης στο σύνολο της παραγωγής ασφαλίστων από πρωτασφαλίσεις, προκύπτει ότι ο κλάδος 10. Αστική Ευθύνη Χερσαίων Οχημάτων συγκεντρώνει το 45,73% της παραγωγής των ασφαλίσεων κατά ζημιών, ακολουθούμενος από τον κλάδο 8. Πυρκαγιά και Στοιχεία της Φύσεως (16,73%) και τον κλάδο 3. Χερσαία Οχήματα (14,01 %) [6].

Από τις ασφαλίσεις ζωής, ο κλάδος I. Ζωής συγκεντρώνει το 56,82% των ασφαλίστων, ακολουθούμενος από τον κλάδο III. Ασφαλίσεων Ζωής Συνδεδεμένων με Επενδύσεις (28,57%) [6].

Πίνακας 7: Ανάλυση Παραγωγής Ασφαλίστων 2006 κατά Κλάδο (ποσά σε € - ετήσια έρευνα με ερωτηματολόγιο)

Πηγή: Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα 2006, σελ. 26

Κλάδοι Ασφάλισης	Ασφάλιστρα από Πρωτασφαλίσεις	% Επί του Συνόλου	Ασφάλιστρα από Αντασφαλίσεις (αναλήψεις)	% Επί του Συνόλου
A. Ασφαλίσεις κατά Ζημιών				
1. Ατυχήματα	86.894.743,21	4,22	3.285.473,50	4,08
2. Ασθένειες	5.128.019,15	0,25	0,00	0,00
3. Χερσαία οχήματα	288.548.668,55	14,01	38.460,67	0,05
5. Αεροσκάφη	560.472,81	0,03	0,00	0,00
6. Πλοία (θαλάσσια, λιμναία, ποτάμια)	21.985.207,13	1,07	-40.892,11	-0,05
7. Μεταφερόμενα εμπορεύματα	39.927.665,29	1,94	1.250.337,07	1,55
8. Πυρκαγιά και στοιχεία της φύσεως	344.614.296,41	16,73	12.940.840,50	16,08
9. Λοιπές ζημιές αγαθών	117.926.287,46	5,73	20.649.756,02	25,66
10. Αστική ευθύνη χερσαίων οχημάτων	942.014.399,30	45,73	2.640.426,50	3,28

11 . Αστική ευθύνη από αεροσκάφη	2.105.793,19	0,10	107.822,49	0,13
12. Αστική ευθύνη πλοίων	6.118.425,19	0,30	12.036,49	0,01
13. Γενική αστική ευθύνη	62.573.115,09	3,04	2.658.202,56	3,30
14. Πιστώσεις	23.404.290,55	1,14	0,00	0,00
15. Εγγυήσεις	7.326.849,91	0,36	0,00	0,00
16. Διάφορες χρηματικές απώλειες	17.307.538,39	0,84	1.857.322,01	2,31
17. Νομική προστασία	38.728.598,75	1,88	1.357.620,09	1,69
18. Βοήθεια	54.581.686,25	2,65	33.727.127,48	41,91
Σύνολο ασφαλίσεων κατά Ζημιών	2.059.746.056,63	100,00	80.484.533,27	100,00
B. Ασφαλίσεις Ζωής				
I. Κλάδος Ζωής	1.291.856.767,80	56,82	4.718.088,41	100,00
III. Κλάδος Ασφάλισης Ζωής συνδ. με Επενδύσεις	649.598.931,25	28,57	0,00	0,00
IV. Κλάδος Ασφάλισης Υγείας	7.257.847,49	0,32	0,00	0,00
VI. Κλάδος Κεφαλαιοποίησης	289.166,06	0,01	0,00	0,00
VII. Κλάδος Διαχείρισης Ομαδικών Συνταξ. Ταμείων	199.884.681,87	8,79	0,00	0,00
VIII. Κλάδος Ομαδικών Προγραμμάτων Πρόνοιας	124.820.486,50	5,49	0,00	0,00
Σύνολο Ασφαλίσεων Ζωής	2.273.707.880,97	100,00	4.718.088,41	100,00

Το ποσοστό μεταβολής της παραγωγής πρωτασφαλιστρων κάθε κλάδου, σε σύγκριση με το έτος 2005 παρουσιάζεται στον Πίνακα 8, κι όπως φαίνεται ο κλάδος 13. Γενική Αστική Ευθύνη έχει πετύχει να αυξήσει σημαντικά την παραγωγή του μέσα στο 2006 (23,48%). Από τους υπόλοιπους κλάδους, σημαντική αύξηση παρουσιάζουν: ο κλάδος 14. Πιστώσεις (14,44%), 11. Αστική Ευθύνη Αεροσκαφών (14,16%) και 12. Αστική Ευθύνη Πλοίων (13,47%). Από τις ασφαλίσεις ζωής σημαντική αύξηση (22,82%) καταγράφει ο κλάδος III. Ασφαλίσεων Ζωής συνδεδεμένων με επενδύσεις [6].

Πίνακας 8: Μεταβολή Παραγωγής Ασφαλίστρων κατά Κλάδο (ποσά σε € - ετήσια έρευνα με ερωτηματολόγιο)

Πηγή: Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα 2006, σελ. 27

Κλάδοι Ασφάλισης	Ασφαλίστρα από Πρωτασφαλίσεις		Μεταβολή (%)
	2006	2005	
A. Ασφαλίσεις κατά Ζημιών			
1. Ατυχήματα	86.894.743,21	85.627.618,68	1,48
2. Ασθένειες	5.128.019,15	5.232.018,99	-1,99
3. Χερσαία οχήματα	288.548.668,55	271.574.109,66	6,25
5. Αεροσκάφη	560.472,81	994.853,01	-43,66
6. Πλοία (θαλάσσια, λιμναία, ποτάμια)	21.985.207,13	19.513.529,91	12,67
7. Μεταφερόμενα εμπορεύματα	39.927.665,29	38.557.354,82	3,55
8. Πυρκαγιά και στοιχεία της φύσεως	344.614.296,41	315.248.420,29	9,32
9. Λοιπές ζημιές αγαθών	117.926.287,46	115.172.000,54	2,39
10. Αστική ευθύνη χερσαίων οχημάτων	942.014.399,30	946.202.740,03	-0,44
11. Αστική ευθύνη από αεροσκάφη	2.105.793,19	1.844.553,08	14,16
12. Αστική ευθύνη πλοίων	6.118.425,19	5.392.206,74	13,47
13. Γενική αστική ευθύνη	62.573.115,09	50.674.015,16	23,48
14. Πιστώσεις	23.404.290,55	20.451.391,34	14,44
15. Εγγυήσεις	7.326.849,91	7.923.497,96	-7,53
16. Διάφορες χρηματικές απώλειες	17.307.538,39	17.166.285,26	0,82
17. Νομική προστασία	38.728.598,75	36.719.470,22	5,47
18. Βοήθεια	54.581.686,25	49.968.634,24	9,23
B. Ασφαλίσεις Ζωής			
I. Κλάδος Ζωής	1.291.856.767,80	1.157.600.631,12	11,60
III. Κλάδος Ασφάλισης Ζωής συνδ. με Επενδύσεις	649.598.931,25	528.896.147,43	22,82
IV. Κλάδος Ασφάλισης Υγείας	7.257.847,49	5.832.984,16	24,43
VI. Κλάδος Κεφαλαιοποίησης	289.166,06	407.773,51	-29,09
VII. Κλάδος Διαχείρισης Ομαδικών Συνταξ. Ταμείων	199.884.681,87	216.983.294,40	-7,88
VIII. Κλάδος Ομαδικών Προγραμμάτων Πρόνοιας	124.820.486,50	25.486.933,17	389,74

6.2.5 Ανάλυση Αντασφαλίσεων (εκχωρήσεων)

Το σύνολο των εκχωρουμένων αντασφαλίσεων έφθασε το 2006 τα 534,3 εκατ. ευρώ, έναντι 521,5 εκατ. ευρώ 2005, αυξημένα κατά 2,45%. Το μεγαλύτερο μέρος (73,59% το 2006) των αντασφαλίσεων αφορά τις λοιπές ασφαλίσεις ζημιών (Πίνακας 9) τα οποία αυξήθηκαν κατά 1,75%, έναντι του 2005 ενώ τα αντασφάλιστρα του κλάδου αστικής ευθύνης οχημάτων παρουσίασαν κάμψη -0,12% με αποτέλεσμα η συμμετοχή τους στο σύνολο των αντασφαλίσεων να φθάσει το 11,09% το 2006. Αντίθετα τα εκχωρούμενα αντασφάλιστρα των ασφαλίσεων ζωής αυξήθηκαν έναντι του 2005 κατά 8,06%, με αποτέλεσμα το 2006 να αυξηθεί η συμμετοχή τους στο σύνολο στο 15,32% [6].

Πίνακας 9: Ανάλυση Αντασφαλίσεων (εκχωρήσεων) (ποσά σε €)

Πηγή: Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα 2006, σελ. 27

Κλάδοι Ασφάλισης	Σύνολο 2006	%	Σύνολο 2005	%	Μεταβολή 2005-2006 (%)
Ασφαλίσεις Ζωής	81.840.969,20	15,32	75.734.417,60	14,52	8,06
Αστική Ευθύνη Οχημάτων	59.244.788,09	11,09	59.318.683,07	11,38	-0,12
Λοιποί Κλάδοι Ζημιών	393.170.982,98	73,59	386.413.705,37	74,10	1,75
Σύνολο	534.256.740,27	100,00	521.466.806,04	100,00	2,45

6.2.6 Ασφαλιστικές Αποζημιώσεις

Οι συνολικές αποζημιώσεις και παροχές που καταβλήθηκαν το 2006 στους ασφαλισμένους όλων των κλάδων έφθασαν τα 2,26 δισ. €, έναντι 2,11 δισ. € το 2005, παρουσιάζοντας αύξηση 7,11 % κατά μέσο όρο. Από αυτές τα 1.128,5 εκατ. € δόθηκαν σαν αποζημιώσεις και παροχές των ασφαλίσεων ζωής, έναντι 963,7 εκατ. € το 2005, παρουσιάζοντας αύξηση 17,1%. Αντίστοιχα οι αποζημιώσεις των ασφαλίσεων ζημιών έφθασαν τα 1.132,7 εκατ. €, έναντι 1.147,3 εκατ. € το 2005, παρουσιάζοντας μείωση κατά 1,28% [3].

6.3 Παραγωγή Ασφαλίσεων ανά Εταιρεία και Μεριδία Αγοράς

Στους Πίνακες 10 και 11 παρουσιάζεται η παραγωγή ασφαλίσεων (από πρωτασφαλίσεις) για το έτος 2006 (χωρίς να περιλαμβάνονται τα δικαιώματα συμβολαίων), κατανεμημένη σε ασφαλίσεις ζωής και ασφαλίσεις ζημιών ξεχωριστά. Η παραγωγή παρουσιάζεται για καθεμία από τις 20 μεγαλύτερες εταιρείες ως προς το ύψος των αντίστοιχων ασφαλίσεων. Για τις υπόλοιπες εταιρείες της αγοράς, παρουσιάζεται αθροιστικά το σύνολο της παραγωγής ασφαλίσεων στο τέλος κάθε πίνακα [2].

Πίνακας 10: Παραγωγή Ασφαλίσεων Κλάδου Ζημιών ανά Εταιρεία – Μεριδία Αγοράς (2006)

Πηγή: ICAP, Κλαδική Μελέτη, (2007), Ιδιωτική Ασφάλιση, σελ. 38

Στοιχεία Παραγωγής Έτους		Ασφαλίσεις κατά Ζημιών	Μεριδίο (%)
A/A	Εταιρεία	Παραγωγή Ασφαλίσεων (σε €)	
1.	ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.	300.804.673,92	15,1
2.	ΦΟΙΝΙΞ ΜΕΤΡΟΛΙΦΕ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.Α.Ε. (1)	117.727.363,46	5,9
3.	ΙΝΤΕΡΣΑΛΟΝΙΚΑ Α.Ε.Γ.Α. ΖΗΜΙΩΝ	113.168.502,80	5,7
4.	ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	109.231.013,72	5,5
5.	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ Α.Ε.	105.244.972,49	5,3
6.	ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.	93.031.167,92	4,7
7.	ΥΔΡΟΓΕΙΟΣ Α.Α.Α.Ε.	85.656.762,91	4,3
8.	ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΙΣ Α.Α.Ε.	83.276.809,84	4,2
9.	ΑΛΦΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ Α.Α.Ε. (2)	80.261.546,12	4,0
10.	COMERCIAL VALUE Α.Α.Ε.	76.926.242,55	3,9
11.	ΕΓΝΑΤΙΑ Α.Α.Ε.	73.447.663,18	3,7
12.	ΑΣΠΙΣ-ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	63.220.992,98	3,2
13.	ALLIANZ Α.Ε.Γ.Α.	62.724.646,91	3,2
14.	GENERALI HELLAS Α.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	50.956.417,24	2,6
15.	VICTORIA Α.Α.Ε. ΖΗΜΙΩΝ	48.751.562,97	2,5
16.	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΙΣ Α.Ε.Ε.Γ.Α.	41.118.966,58	2,1
17.	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.	37.495.809,93	1,9
18.	A.L.I.C.O. AIG LIFE INS. CO.	37.183.819,35	1,9
19.	NATIONAL UNION FIRE INS. CO.	34.745.619,75	1,7
20.	ΩΜΕΓΑ Α.Α.Ε. (3)	31.242.960,87	1,6
Λοιπές Εταιρείες		413.528.541,14	20,8
Σύνολο		2.059.746.056,63	103,6

(1): Από τον Οκτώβριο του 2007 η επωνυμία της είναι Γρουπμα Φοινίξ Ελληνική Ασφαλιστική Α.Ε.

(2): Από τον Οκτώβριο του 2007 η επωνυμία της είναι ΑΧΑ Ασφαλιστική Α.Ε.

(3): Από τον Οκτώβριο του 2007 η επωνυμία της είναι Proton Ασφαλιστική Α.Ε.

Πίνακας 11: Παραγωγή Ασφαλίσεων Κλάδου Ζωής ανά Εταιρεία – Μεριδία Αγοράς (2006)

Πηγή: ICAP, Κλαδική Μελέτη, (2007), Ιδιωτική Ασφάλιση, σελ. 39

Στοιχεία Παραγωγής Έτους		Ασφαλίσεις Ζωής	Μερίδιο (%)
A/A	Εταιρεία	Παραγωγή Ασφαλίσεων (σε €)	
1.	EFG EUROLIFE A.E.A. ΖΩΗΣ	425.983.089,71	21,4
2.	ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.	381.530.581,22	19,2
3.	INTEPAMERIKAN E.A.E. ΖΩΗΣ	278.579.512,46	14,0
4.	A.L.I.C.O. AIG LIFE INS. CO.	202.828.274,91	10,2
5.	ING E.A.A.E. ΖΩΗΣ	194.968.780,36	9,8
6.	ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.	151.331.545,85	7,6
7.	ALLIANZ Α.Ε.Α. ΖΩΗΣ	98.010.969,34	4,9
8.	ING ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Α.Ε. ΖΩΗΣ	84.501.426,81	4,3
9.	ΑΛΦΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ Α.Α.Ε. (1)	74.676.830,19	3,8
10.	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΖΩΗΣ Α.Α.Ε.Ζ.	70.581.936,30	3,5
11.	COMERCIAL VALUE Α.Α.Ε.	69.167.492,55	3,5
12.	ΦΟΙΝΙΞ METROLIFE ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.Α.Ε. (2)	67.775.879,43	3,4
13.	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ Α.Ε.	59.987.774,03	3,0
14.	GENERALI LIFE Α.Ε.Α. ΖΩΗΣ	33.263.988,27	1,7
15.	INTERNATIONAL LIFE Α.Ε.Α. ΖΩΗΣ	26.723.737,04	0,8
16.	UNIVERSAL LIFE (ΕΛΛΑΣ) Α.Α.Ε. ΖΩΗΣ	16.57.955,27	0,7
17.	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.	13.243.820,92	0,2
18.	V.D.V. LEBEN INTERNATIONAL Α.Ε.Α. ΖΩΗΣ	4.590.065,62	0,2
19.	LA VIE Α.Α.Ε. ΖΩΗΣ	3.720.377,61	0,2
20.	MARFIN ΖΩΗΣ Α.Α.Ε.	3.469.738,94	0,2
Λοιπές Εταιρείες		12.201.104,14	0,6
Σύνολο		2.273.707.880,97	114,4

(1): Από τον Οκτώβριο του 2007 η επωνυμία της είναι AXA Ασφαλιστική Α.Ε.

(2): Από τον Οκτώβριο του 2007 η επωνυμία της είναι Groupama Φοίνιξ Ελληνική Ασφαλιστική Α.Ε.

Στους ίδιους πίνακες παρουσιάζονται και τα μερίδια που κατέχουν οι εταιρείες σε κάθε κλάδο. Χαρακτηριστικό της αγοράς είναι η υψηλή συγκέντρωση. Συγκεκριμένα, στις ασφαλίσεις ζημιών οι πέντε μεγαλύτερες σε παραγωγή ασφαλίσεων επιχειρήσεις συνεισφέρουν το 36,23% της παραγωγής πρωτασφαλίσεων, έναντι ποσοστού 37,2% το 2005. Οι δέκα μεγαλύτερες κατέχουν το 56,58% το 2006, έναντι ποσοστού 56% το 2005, οι δεκαπέντε πρώτες το 71,1 % το 2006 (69% το 2005) και οι είκοσι πρώτες το 79,92% το 2006 (77,2% το 2005). Μερίδιο αγοράς μεγαλύτερο του 10% στις ασφαλίσεις ζημιών εμφανίζει η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. με ποσοστό 14,6%. Στη δεύτερη

θέση κατά το συγκεκριμένο έτος βρέθηκε η Φοίνιξ Metrolife Εμπορική Α.Ε.Α.Ε., με μερίδιο 5,7%, ενώ 25 ασφαλιστικές εμφανίζουν μερίδιο μεταξύ 1 % και 10% (με 72,3% συμμετοχή στο σύνολο). Η τάση συγκέντρωσης των ασφαλίσεων ζημιών παρουσιάζεται ελάχιστα διαφοροποιημένη το 2006 έναντι του 2005 για τις πρώτες σε παραγωγή εταιρείες, όμως υπάρχει μεγαλύτερη διασπορά της παραγωγής ασφαλίσεων μεταξύ των επιχειρήσεων στους κλάδους ζημιών, από αυτήν των ασφαλίσεων ζωής [2, 5].

Στις ασφαλίσεις ζωής οι πέντε μεγαλύτερες σε παραγωγή ασφαλίσεων επιχειρήσεις κατέχουν το 65,26% της αγοράς ζωής το 2006, έναντι ποσοστού 67,78% το 2005. Οι δέκα μεγαλύτερες κατέχουν το 86,33% το 2006, έναντι ποσοστού 88,81 % το 2005, οι δεκαπέντε πρώτες το 97,63% το 2006 (97,55% το 2005) και οι είκοσι πρώτες το 99,46% το 2006 (99,48% το 2005). Στην παραγωγή ασφαλίσεων ζωής, επίσης δεν υπήρξαν ανακατατάξεις στη σχετική κατάταξη: την πρώτη θέση το 2006 κατέλαβε η EFG EUROLIFE Α.Ε.Α. Ζωής με ποσοστό 18,7%, ακολουθούμενη από την Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. (16,8%), ενώ 12 ασφαλιστικές εμφανίζουν μερίδιο μεταξύ 1 % και 10% (με 49,9% συμμετοχή στο σύνολο της παραγωγής του κλάδου). Η τάση συγκέντρωσης ασφαλίσεων, επομένως, στις ασφαλίσεις ζωής παρουσιάζεται λιγότερο έντονη το 2006 από ότι το 2005, εξακολουθεί όμως να χαρακτηρίζεται από τα μεγάλα μερίδια αγοράς που κατέχουν οι μεγαλύτερες σε παραγωγή ασφαλίσεων επιχειρήσεις [2, 5].

6.4 Συμμετοχή της Ιδιωτικής Ασφάλισης στην Ελληνική Οικονομία

Η μέτρηση της οικονομικής επίδρασης της δραστηριότητας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων στην οικονομία της χώρας μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση αριθμοδεικτών που διευκολύνουν ταυτόχρονα και τη διεθνή συγκρισιμότητα. Τέτοιοι αριθμοδείκτες είναι το ποσοστό της συνολικής παραγωγής ασφαλίσεων επί του ΑΕΠ, το ποσοστό των επενδύσεων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων επί του ΑΕΠ, καθώς και τα κατά κεφαλήν ασφάλιστρα [4].

6.4.1 Ποσοστό ασφαλίσεων επί του ΑΕΠ

Για πέμπτη συνεχόμενη χρονιά, η τιμή του δείκτη των συνολικών ασφαλίσεων προς το ΑΕΠ παρουσιάζει αύξηση σε σύγκριση με την προηγούμενη χρονιά. Έτσι μετά το 2001, όπου ο δείκτης έλαβε τη χαμηλότερη τιμή του (1,81 %) των τελευταίων 7

χρόνων, το 2006 υπολογίζεται στο 2,03%. Είναι προφανές ότι η αύξηση του όγκου των ασφαλίσεων σε τρέχουσες τιμές τα προηγούμενα χρόνια ήταν ελαφρά μεγαλύτερη της αντίστοιχης αύξησης του ΑΕΠ της Ελλάδας, γεγονός που οδήγησε στην αύξηση της τιμής του σχετικού δείκτη [4].

Ο πίνακας 12 καταγράφει το ποσοστό συμμετοχής της συνολικής παραγωγής ασφαλίσεων από πρωτασφαλίσεις επί του ΑΕΠ (εκφρασμένου σε τρέχουσες αγοραίες τιμές) της χώρας, για τη χρονική περίοδο 2000-2006. Σημειώνεται ότι το μέγεθος του ΑΕΠ που καταγράφεται, έχει προκύψει μετά την πρόσφατη αναθεώρηση του από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος κατά 9,6% για την τελευταία επταετία [4].

Πίνακας 12: Ποσοστό Ασφαλίσεων επί του ΑΕΠ

Πηγή: Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα 2006, σελ. 24

Έτος	Ασφάλιστρα (σε εκατ. €)	ΑΕΠ (σε τρέχουσες αγοραίες τιμές)	%
2000	2.572,5	136.281	1,89
2001	2.643,0	146.259	1,81
2002	2.895,3	157.586	1,84
2003	3.234,7	171.258	1,89
2004	3.623,9	185.225	1,96
2005	3.923,5	198.609	1,98
2006	4.333,5	213.985	2,03

6.4.2 Ποσοστό επενδύσεων επί του ΑΕΠ

Ο υπολογισμός του συνόλου των επενδύσεων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων σαν ποσοστό του ΑΕΠ της χώρας, αποτελεί διεθνώς ένα δείκτη του βαθμού ανάπτυξης της ασφαλιστικής αγοράς, ενώ ταυτόχρονα αναδεικνύει τη δυναμικότητα και το βαθμό ωριμότητας ιδιαίτερα του κλάδου ζωής. Το ποσοστό επενδύσεων της Ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς, αφού έλαβε το 2000 τη μέγιστη τιμή του (4,13%) των προηγούμενων χρόνων, παρουσίασε κάμψη τα επόμενα έτη έως το 2002 οπότε έφθασε στο 3,69%, αλλά στη συνέχεια παρουσίασε ανάκαμψη φθάνοντας στο επίπεδο του 4,89% το 2006. Απέχει όμως αρκετά από το αντίστοιχο μέσο ποσοστό των άλλων Ευρωπαϊκών χωρών με υψηλότερο βαθμό ανάπτυξης της ασφαλιστικής αγοράς. Ο Πίνακας 13 που ακολουθεί καταγράφει το ποσοστό επενδύσεων επί του ΑΕΠ

(εκφρασμένοι σε τρέχουσες αγοραίες τιμές) της χώρας, για την χρονική περίοδο 2000-2006 [4].

Πίνακας 13: Ποσοστό Επενδύσεων επί του ΑΕΠ

Πηγή: Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα 2006, σελ. 24

Έτος	Επενδύσεις (σε εκατ. €)	ΑΕΠ (σε τρέχουσες αγοραίες τιμές)	%
2000	5.627,0	136.281	4,13
2001	5.695,5	146.259	3,89
2002	5.820,1	157.586	3,69
2003	6.928,3	171.258	4,05
2004	7.962,7	185.225	4,30
2005	9.267,2	198.609	4,67
2006	10.460,3	213.985	4,89

6.4.3 Κατά κεφαλήν ασφάλιστρα

Για μία ακόμη χρονιά, ο λόγος των ασφαλιστρών από πρωτασφαλίσεις προς το σύνολο του πληθυσμού (εκτίμηση του πληθυσμού από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος), παρουσιάζει αύξηση. Ο δείκτης των συνολικών κατά κεφαλήν ασφαλιστρών αντιστοιχούσε σε 235,64 € το 2000 και παρουσιάζοντας συνεχή αύξηση τα επόμενα χρόνια έφθασε να πάρει το 2006 τη μέγιστη τιμή του (389,52 € ανά κάτοικο). Ο παρακάτω Πίνακας 14 καταγράφει την εξέλιξη του δείκτη των συνολικών κατά κεφαλήν ασφαλιστρών την περίοδο 2000-2006. Η τελευταία στήλη του πίνακα παρουσιάζει τον υπολογισμό του αντίστοιχου μεγέθους εκφρασμένου σε ευρωπαϊκές νομισματικές μονάδες (ευρώ) με τη χρήση της σταθερής ισοτιμίας μετατροπής του εθνικού νομίσματος: 1 ευρώ = 340,75 δραχμές, έως την πλήρη μετάβαση στο νέο νόμισμα (ευρώ) τον Μάρτιο του 2002 [4].

Πίνακας 14: Συνολικά κατά Κεφαλήν Ασφάλιστρα

Πηγή: Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα 2006, σελ. 24

Έτος	Σύνολο Ασφαλιστρών από Πρωτασφαλίσεις (σε εκατ. €)	Πληθυσμός	Κατά Κεφαλήν Ασφάλιστρα
2000	2.572,5	10.917.457	235,64
2001	2.643,0	10.949.953	241,28
2002	2.895,3	10.987.559	263,50
2003	3.234,7	11.023.532	293,43

2004	3.623,9	11.040.650	328,23
2005	3.923,5	11.082.751	354,02
2006	4.333,5	11.125.179	389,52

Ο αντίστοιχος υπολογισμός των κατά κεφαλήν ασφαλίσεων για τις ασφαλίσεις ζωής (Πίνακας 15) παρουσιάζει την άνοδο του δείκτη μετά το 2001, με αποτέλεσμα το 2006 να αντιστοιχούν 204,37 € ασφάλιστρα ζωής ανά κάτοικο [4].

Πίνακας 15: Κατά Κεφαλήν Ασφάλιστρα Ασφαλίσεων Ζωής

Πηγή: Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα 2006, σελ. 24

Έτος	Σύνολο Ασφαλίσεων από Πρωτασφαλίσεις (σε εκατ. €)	Πληθυσμός	Κατά Κεφαλήν Ασφάλιστρα
2000	1.320,8	10.917.457	120,98
2001	1.291,5	10.949.953	117,95
2002	1.310,4	10.987.559	119,27
2003	1.435,3	11.023.532	130,21
2004	1.728,7	11.040.650	156,58
2005	1.935,2	11.082.751	174,61
2006	2.273,77	11.125.179	204,37

Αντίθετα ο δείκτης των κατά κεφαλήν ασφαλίσεων για τις ασφαλίσεις κατά ζημιών (Πίνακας 16) καταγράφει ιδιαίτερα δυναμική αύξηση την περίοδο 2000-2006, με αποτέλεσμα να αντιστοιχούν 185,14 € ασφάλιστρα ζημιών ανά κάτοικο το 2006 [4].

Πίνακας 16: Κατά Κεφαλήν Ασφάλιστρα Ασφαλίσεων Ζημιών

Πηγή: Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα 2006, σελ. 24

Έτος	Σύνολο Ασφαλίσεων από Πρωτασφαλίσεις (σε εκατ. €)	Πληθυσμός	Κατά Κεφαλήν Ασφάλιστρα
2000	1.251,7	10.917.457	114,65
2001	1.354,5	10.949.953	123,33
2002	1.584,8	10.987.559	144,24
2003	1.799,4	11.023.532	163,23
2004	1.895,2	11.040.650	171,66
2005	1.988,3	11.082.751	179,40
2006	2.059,7	11.125.179	185,14

6.5 Μια Διαφορετική Προσέγγιση της Ασφαλιστικής Αγοράς

Η μορφή αλλά και η διαχρονική πορεία της Ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς, πέρα από την απλή καταγραφή μεγεθών, πρέπει να εξεταστεί με την χρήση διαφορετικών παραμέτρων, οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη διερεύνηση του κλάδου της ιδιωτικής ασφάλισης. Οι παράμετροι που θα χρησιμοποιήθηκαν, έχουν προκύψει από την επεξεργασία των οικονομικών μεγεθών των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, αποτελούν στην ουσία τους μέσους όρους της αγοράς και μπορούν να βοηθήσουν στην εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων. Επιγραμματικά, αυτές είναι: α) η Συγκέντρωση της Παραγωγής, β) το ποσοστό Ιδίας Κράτησης (επί ασφαλίστρων), γ) το ποσοστό Αντασφαλίστρων (αναλήψεων), δ) το ποσοστό Αποζημιώσεων (μόνο για ασφαλίσεις κατά ζημιών) και ε) το ποσοστό Εκκρεμών Αποζημιώσεων (μόνο για ασφαλίσεις κατά ζημιών) [5].

6.5.1 Ποσοστό Ιδίας Κράτησης (επί ασφαλίστρων)

Το ποσοστό ίδιας κράτησης (επί ασφαλίστρων) προκύπτει από τη διαίρεση των καθαρών ασφαλίστρων προς το σύνολο της παραγωγής ασφαλίστρων, όπου: σύνολο της παραγωγής ασφαλίστρων, είναι το άθροισμα ασφαλίστρων από πρωτασφαλίσεις και ασφαλίστρων από αντασφαλίσεις (αναλήψεις) και καθαρά ασφάλιστρα, είναι το αποτέλεσμα της αφαιρέσεως των εκχωρηθέντων αντασφαλίστρων από το σύνολο της παραγωγής ασφαλίστρων. Ο δείκτης αντιπροσωπεύει την αναλογία της παραγωγής που παραμένει στην επιχείρηση, εμμέσως δε τη σπουδαιότητα της αντασφάλισης στην εγχώρια αγορά. Η εξέλιξη της τιμής του δείκτη τα τελευταία χρόνια (Πίνακας 17) παρουσιάζει σταθερά μια αύξηση της ίδιας κράτησης από το 2001 για το σύνολο των επιχειρήσεων, οπότε είχε πάρει την κατώτερη τιμή των τελευταίων χρόνων (83,58%), που φθάνει το ποσοστό του 87,65% το 2006 [5].

6.5.2 Ποσοστό Αντασφαλίστρων (αναλήψεων)

Ο δείκτης προκύπτει από τη διαίρεση των ασφαλίστρων από αντασφαλίσεις (αναλήψεις) προς το σύνολο της παραγωγής ασφαλίστρων, όπου το σύνολο της παραγωγής ασφαλίστρων είναι το άθροισμα ασφαλίστρων από πρωτασφαλίσεις και ασφαλίστρων από αντασφαλίσεις (αναλήψεις). Ο δείκτης παρέχει μια ένδειξη της βαρύτητας των αντασφαλίστρων (αναλήψεων) στο σύνολο της αγοράς. Η τιμή του δείκτη για το σύνολο της αγοράς (Πίνακας 17) μετά το 2001 (οπότε είχε φθάσει το

1,66%) παρουσιάζει μια σταθερά πτωτική τάση μέχρι το 2004 (1,45%), το 2005 όμως ανακάμπτει στο 1,63% και το 2006 παίρνει τη μέγιστη τιμή των τελευταίων επτά ετών (1,93%) [5].

Πίνακας 17: Ποσοστιαία Συμμετοχή Αντασφάλισης (επί Ασφαλιστρών)

Πηγή: Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα 2006, σελ. 25

Έτος	Ποσοστό Ιδίας Κράτησης (%)	Ποσοστό Αντασφαλιστρών (αναλήψεων) (%)
2000	85,76	0,89
2001	83,58	1,66
2002	83,84	1,53
2003	83,95	1,50
2004	85,17	1,45
2005	86,79	1,63
2006	87,65	1,93

6.5.3 Ποσοστό Αποζημιώσεων (μόνο για ασφαλίσεις κατά ζημιών)

Το ποσοστό αποζημιώσεων καταγράφει την ποσοστιαία αναλογία των αποζημιώσεων που βαρύνουν μία οικονομική χρήση επί των δεδουλευμένων ασφαλιστρών που αναλογούν στην ίδια χρήση και υπολογίζεται μόνο για τις ασφαλίσεις κατά ζημιών. Αναφέρεται επομένως αποκλειστικά στις ασφαλιστικές εργασίες, χωρίς να συνυπολογίζει άλλα έξοδα (πρόσκτησης, διαχείρισης) ή έσοδα (από επενδύσεις). Το ποσοστό αποζημιώσεων προκύπτει από τη διαίρεση των αποζημιώσεων που βαρύνουν τη χρήση προς τα αναλογούντα δεδουλευμένα ασφάλιστρα, όπου οι αποζημιώσεις που βαρύνουν τη χρήση είναι το άθροισμα των καταβολών αποζημιώσεων εντός της χρήσης, συν τη διαφορά του αποθέματος εκκρεμών ζημιών μεταξύ τέλους και αρχής της χρήσης και δεδουλευμένα ασφάλιστρα που αναλογούν στη χρήση, είναι το άθροισμα των συνολικών (μικτών) εγγεγραμμένων ασφαλιστρών εντός της χρήσης, συν τα δικαιώματα συμβολαίων που αντιστοιχούν στη χρήση, συν τη διαφορά του αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών μεταξύ αρχής και τέλους χρήσης. Τα μεγέθη που είναι απαραίτητα για τον υπολογισμό του ποσοστού αποζημιώσεων, εμφανίζονται στις καταστάσεις λογαριασμών εκμεταλλεύσεως του κλάδου αστικής ευθύνης οχημάτων καθώς επίσης και των λοιπών ασφαλίσεων ζημιών, στους Ισολογισμούς που δημοσιεύθηκαν μετά την τελευταία αναθεώρηση του κλαδικού λογιστικού σχεδίου των ασφαλιστικών εταιρειών (δηλαδή από την οικονομική χρήση 2000 κι έπειτα). Η τιμή του ποσοστού αποζημιώσεων για την ασφάλιση της αστικής

ευθύνης οχημάτων για το 2000 υπολογίζεται σε 88,14%, ενώ μειώθηκε στο 80,13% το 2006 (Πίνακας 18). Η τιμή του ποσοστού αποζημιώσεων για τις λοιπές ασφαλίσεις ζημιών (πλην Α.Ε. Οχημάτων) υπολογίζεται σε 47,11% για το 2000 και μειώθηκε στο 32,30% το 2006. Συνεπώς για το σύνολο των ασφαλίσεων ζημιών η τιμή του ποσοστού αποζημιώσεων υπολογίζεται σε 68,61% για το 2000 και μειώθηκε στο 54,60% το 2006 [5].

Πίνακας 18: Ποσοστό Αποζημιώσεων (μόνο για Ασφαλίσεις Ζημιών)

Πηγή: Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα 2006, σελ. 25

Έτος	Ασφάλιση Αστικής Ευθύνης Οχημάτων (%)	Ασφάλιση Λοιπών Κλάδων Ζημιών (%)	Ασφαλίσεις Ζημιών Συνολικά (%)
2000	88,14	47,11	68,61
2001	78,14	32,58	56,15
2002	83,48	38,37	61,48
2003	79,12	30,81	55,08
2004	77,68	27,54	52,62
2005	82,33	30,21	55,58
2006	80,13	32,30	54,60

6.5.4 Ποσοστό εκκρεμών αποζημιώσεων (μόνο για ασφαλίσεις κατά ζημιών)

Το ποσοστό αυτό καταγράφει την ποσοστιαία αναλογία των αποθεμάτων εκκρεμών αποζημιώσεων στο τέλος της χρήσης επί των εγγεγραμμένων ασφαλιστρών της χρήσης και υπολογίζεται μόνο για τις ασφαλίσεις κατά ζημιών. Το ποσοστό εκκρεμών αποζημιώσεων προκύπτει από τη διαίρεση του αποθέματος εκκρεμών ζημιών τέλους χρήσης προς το σύνολο των μικτών εγγεγραμμένων ασφαλιστρών και δικαιωμάτων συμβολαίων της χρήσης. Τα μεγέθη που είναι απαραίτητα για τον υπολογισμό του ποσοστού εκκρεμών αποζημιώσεων, εμφανίζονται στις καταστάσεις λογαριασμών εκμεταλλεύσεως του κλάδου αστικής ευθύνης οχημάτων καθώς επίσης και των λοιπών ασφαλίσεων ζημιών, στους ισολογισμούς που δημοσιεύθηκαν μετά την τελευταία αναθεώρηση του κλαδικού λογιστικού σχεδίου των ασφαλιστικών εταιριών (δηλαδή από την οικονομική χρήση 2000 κι έπειτα). Η τιμή του ποσοστού εκκρεμών αποζημιώσεων για την ασφάλιση της αστικής ευθύνης οχημάτων για το 2000 υπολογίζεται σε 104,30%, ενώ το 2006 ανήλθε στο 128,21 % (Πίνακας 19). Η τιμή του ποσοστού εκκρεμών αποζημιώσεων για τις λοιπές ασφαλίσεις ζημιών (πλην Α.Ε. Οχημάτων) ήταν 59,01 % για το 2000, αλλά μειώθηκε στο 36,45% το 2006. Συνεπώς

για το σύνολο των ασφαλίσεων ζημιών η τιμή του ποσοστού ήταν 82,59% για το 2000 και μειώθηκε στο 78,41 % το 2006 [5].

Πίνακας 19: Ποσοστό Εκκρεμών Αποζημιώσεων (μόνο για Ασφαλίσεις Ζημιών)

Πηγή: Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα 2006, σελ. 25

Έτος	Ασφάλιση Αστικής Ευθύνης Οχημάτων (%)	Ασφάλιση Λοιπών Κλάδων Ζημιών (%)	Ασφαλίσεις Ζημιών Συνολικά (%)
2000	104,30	59,01	82,59
2001	104,86	49,60	77,87
2002	103,08	47,05	75,59
2003	101,75	36,90	69,39
2004	108,89	35,31	71,15
2005	115,77	35,67	74,13
2006	128,21	36,45	78,41

6.6 Οικονομική και Κοινωνική Συμβολή του Κλάδου Ιδιωτικής Ασφάλισης στις Σύγχρονες Κοινωνίες

6.6.1 Οικονομική Συμβολή

Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις ως σύγχρονες οικονομικές μονάδες αποτελούν ένα σημαντικό πεδίο απασχόλησης εργαζομένων αλλά και πηγή φορολογικών εσόδων του κράτους, υπηρετώντας συγχρόνως και ένα θεσμό με πολλαπλές θετικές παραμέτρους για την οικονομική ευμάρεια μιας κοινωνίας, όπως:

- ♦ Αποκατάσταση ζημιών: Με την αποκατάσταση των κάθε είδους ζημιών, αποτρέπεται η σοβαρή διατάραξη των οικονομικών, επιχειρηματικών, επαγγελματικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων και εξασφαλίζεται η σταθερότητα και η συνέχεια.
- ♦ Ενθάρρυνση και προαγωγή αποταμίευσης: κεφάλαια που συγκεντρώνονται από τα ασφαλίστρα, αποτελούν ουσιαστικά διαθέσιμα αποταμιευμένα κεφάλαια, τα οποία συμβάλλουν στη δημιουργία υγιούς και ισχυρής εθνικής χρηματαγοράς.
- ♦ Χρηματοδότηση επενδύσεων: Φυσικό επακόλουθο της δημιουργίας αποταμιευτικών κεφαλαίων, είναι η αξιόπιστη ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων, που συμβάλλουν στην ανάπτυξη και ισχυροποίηση της οικονομίας και την αύξηση του ΑΕΠ.
- ♦ Ενθάρρυνση επιχειρηματικής πρωτοβουλίας: Είναι βέβαιο ότι κάτω από τις σημερινές συνθήκες της παγκοσμιοποίησης και του οξύτατου ανταγωνισμού οι επιχειρηματικές

πρωτοβουλίες και ιδιαίτερα οι καινοτόμες και κατά συνέπεια οι πλέον ριψοκίνδυνες, θα ήταν πολύ λιγότερες, αν οι επιχειρηματίες δεν είχαν το προστατευτικό δίκτυο των ασφαλειών.

♦ Ανάπτυξη έρευνας και τεχνολογίας: Ο ασφαλιστικός κλάδος στηρίζει οικονομικά και ενθαρρύνει επιστημονικές έρευνες, που συνδέονται με την υγεία και τις αιτίες πρόκλησης ατυχημάτων, ενώ παράλληλα κάνει εφικτή την παραγωγή προϊόντων προχωρημένης τεχνολογίας, μέσα από τη διασφάλιση του προφανούς κινδύνου.

♦ Διάσωση προσωπικών, οικογενειακών και εθνικών πόρων: Σημαντικά μικρότερο θα ήταν το συνολικό ΑΕΠ, αν δεν υπήρχε ο ασφαλιστικός θεσμός. Αρκεί να υπολογιστεί πόσο μεγάλη θα ήταν η απώλεια υλικών αγαθών, χωρίς ελπίδα επαναδημιουργίας τους, από μεμονωμένες (τροχαία ατυχήματα - πυρκαγιές) ή συλλογικές καταστροφές (σεισμοί, πλημμύρες, τυφώνες, ηφαίστεια), αν δεν υπήρχε η δυνατότητα αντικατάστασής τους από τις ασφαλιστικές αποζημιώσεις [7].

6.6.2 Κοινωνική Συμβολή

Τεράστια πραγματικά είναι η συμβολή του ασφαλιστικού κλάδου στην υγεία, σταθερότητα και συνοχή της οικογένειας, ως πυρήνα του κοινωνικού ιστού, αλλά και σε τελική ανάλυση της ίδιας της κοινωνίας. Έτσι συμβάλλει σε:

♦ Ψυχική και πνευματική υγεία: Το σημαντικότερο ίσως από όλα τα αγαθά που προσφέρει ο ασφαλιστικός κλάδος στους πολίτες των σύγχρονων κοινωνιών, είναι το αίσθημα ασφάλειας, που μειώνει δραστικά την πίεση, την ανησυχία και το άγχος, που από τη φύση τους είναι γενεσιουργά αίτια ψυχολογικών και οργανικών ασθενειών.

♦ Ποιότητα ζωής: Η συμπλήρωση ή/και αναπλήρωση των κοινωνικών ασφαλίσεων σε προσωπικό και οικογενειακό επίπεδο στα θέματα εξασφάλισης οικογενειακού εισοδήματος (σε περιπτώσεις ανικανότητας προς εργασία), υγείας και θανάτου, καθώς και η αποκατάσταση κάθε είδους υλικών ζημιών, συμβάλλει στην ηρεμία, γαλήνη και συνοχή της οικογένειας και άρα στην ποιότητα ζωής. Παράλληλα διασφαλίζει στα παιδιά και στους νέους ανθρώπους σπουδές και "οικογενειακό κεφάλαιο" για τη δημιουργία νέων οικογενειακών πυρήνων.

♦ Διατήρηση περιουσίας και εσόδων: Οι αποζημιώσεις, σε περιπτώσεις ατυχημάτων και μακρόχρονων ασθενειών, διασφαλίζουν -τουλάχιστον σ' ένα σημαντικό μέρος- την οικονομική αυτάρκεια του παθόντος και της οικογένειάς του και αποτρέπουν την αύξηση των κοινωνικών προβλημάτων. Παράλληλα, οι αποζημιώσεις καταστροφής της περιουσίας αποτρέπουν την περιθωριοποίηση πρώην εύπορων οικογενειών και τη δημιουργία νεόπτωχων [7].

6.7 Προοπτικές του κλάδου

Δραματική μείωση του αριθμού των ασφαλιστικών εταιρειών (κατά 50%) αναμένεται να επιφέρει η ενσωμάτωση στην Ελληνική νομοθεσία της κοινοτικής οδηγίας Solvency II. Ο στόχος της κοινοτικής οδηγίας είναι διπλός: η αναβάθμιση της μεθόδου υπολογισμού των κεφαλαίων που πρέπει να διατηρεί μια ασφαλιστική επιχείρηση για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων γεγονότων, από τη μια πλευρά, και η ενίσχυση της διαδικασίας εποπτείας των ασφαλιστικών εταιρειών από την Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης του υπουργείου Οικονομίας από την άλλη [8].

Το νέο καθεστώς Solvency II τίθεται σε εφαρμογή από το 2010 και αναμένεται να αλλάξει ριζικά το τοπίο στον ασφαλιστικό κλάδο. Στελέχη μάλιστα της Επιτροπής του υπουργείου Οικονομίας, η οποία είναι αρμόδια για την εποπτεία του ασφαλιστικού κλάδου, εκτιμούν ότι περίπου οι μισές από τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται σήμερα, θα είναι σε θέση να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα. Θεωρούν λοιπόν ότι μεγάλος αριθμός εταιρειών (περίπου 40) θα οδηγηθεί είτε σε παύση λειτουργίας είτε σε συγχωνεύσεις. Η οδηγία Solvency II αναμένεται να απαιτήσει σημαντικό ανασχεδιασμό του τρόπου λειτουργίας των ασφαλιστικών εταιρειών, ιδιαίτερα όσον αφορά τις περιοχές διαχείρισης κινδύνων, κατανομής κεφαλαίων και στρατηγικής ανάπτυξης χαρτοφυλακίων με βάση την απόδοση των κεφαλαίων. Η προσπάθεια αναμένεται να είναι ακόμα μεγαλύτερη για τους ομίλους που δραστηριοποιούνται σε περισσότερες χώρες [8].

Μετά την εμπειρία της εφαρμογής των ΔΛΠ στους ισολογισμούς ορισμένων εταιρειών της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς, τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν στη διεξαγωγή των τεστ επάρκειας και το σοκ που προκάλεσαν οι αυξήσεις κεφαλαίων στις οποίες υποχρεώθηκαν, οι ειδικοί της αγοράς θεωρούν ότι το Solvency II θα είναι ένα απείρως δυσκολότερο project για τις εταιρείες, καθώς πρόκειται ουσιαστικά για ένα ευρύτερο πλαίσιο, του οποίου υποσύνολο μπορούν να θεωρηθούν τα ΔΛΠ, και που αγγίζει το σύνολο των δραστηριοτήτων των εταιρειών [8].

Μόνο οι όμιλοι με υψηλή κεφαλαιακή επάρκεια, συνετή επενδυτική πολιτική, αυστηρές διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου και άριστη γνώση των τεχνικών ανάληψης κινδύνου θα επιβιώσουν στην ελληνική και εν γένει στην ευρωπαϊκή ασφαλιστική αγορά [8].

Βιβλιογραφία

1. ICAP, Κλαδική Μελέτη, (2003), Ιδιωτική Ασφάλιση, σελ. 5.
2. ICAP, Κλαδική Μελέτη, (2007), Ιδιωτική Ασφάλιση, σελ. 37-40.
3. Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος, Ετήσια Στατιστική Έκθεση, (2007), Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα 2006, σελ. 10-11.
4. Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος, Ετήσια Στατιστική Έκθεση, (2007), Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα 2006, σελ. 14.
5. Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος, Ετήσια Στατιστική Έκθεση, (2007), Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα 2006, σελ. 15-16.
6. Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος, Ετήσια Στατιστική Έκθεση, (2007), Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα 2006, σελ. 17-18.
7. www.eaee.gr, Επίσημη ιστοσελίδα Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος
8. «Σε λουκέτο ασφαλιστικών εταιρειών ωθεί η νέα κοινοτική οδηγία», (2008), www.capital.gr, 07/08/2008.

Κεφάλαιο 7: Συνοπτική παρουσίαση εξεταζομένων εταιρειών

7.1 Αγροτική Ασφαλιστική Α.Ε.

Η Εταιρία ιδρύθηκε το 1980 με την επωνυμία «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ» και διακριτικό τίτλο «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ». Η αλλαγή της επωνυμίας από «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ» σε «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ» αποφασίστηκε στις 20.12.2002 από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της η οποία ενέκρινε και την συγχώνευση με απορρόφηση της εταιρίας «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΖΩΗΣ & ΥΓΕΙΑΣ» από την «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ». Η Εταιρία που προέκυψε από τη συγχώνευση με απορρόφηση της «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΖΩΗΣ & ΥΓΕΙΑΣ» από την Εταιρία « ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ» έχει έδρα στην Ν. Σμύρνη, επί της οδού Λεωφόρος Συγγρού 163, τηλ. 210-9379100, και είναι εγγεγραμμένη στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών με αριθμό 12821/05/Β/86/1. Η αρχική διάρκεια της Εταιρίας έχει οριστεί σε 100 χρόνια. Ήδη από 05.08.2005 η Εταιρία χρησιμοποιεί ως λογότυπο τον τίτλο «ΑΤΕ Ασφαλιστική». Αντικείμενο δραστηριοποίησης είναι η παροχή όλων των ειδών ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών καλύψεων. Ο διαδικτυακός της ιστότοπος είναι www.agroins.com [1].

7.2 Ασπίς Πρόνοια Α.Ε.Γ.Α.

ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α. στην αρχική της μορφή ιδρύθηκε το 1944 στην Αθήνα με την επωνυμία ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Α.Ε.Ζ. από τον Αλέξανδρο Ταμπουρά και λειτουργεί ως ανώνυμη ασφαλιστική εταιρία σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2190/1920 και του Π.400/1970 περί Ιδιωτικής Επιχειρήσεως Ασφαλίσεως, όπως ισχύουν σήμερα. Είναι εγγεγραμμένη στο μητρώο Ανωνύμων Εταιριών του Υπουργείου Ανάπτυξης, Τομέας Εμπορίου, Διεύθυνση Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων και Αναλογιστικής (Α.Μ.Α.Ε.12858/05/Β/86/38) και έχει έδρα το Δήμο Αμαρουσίου Νομού Αττικής,

Λεωφόρος Κηφισίας 62. Η διάρκεια της εταιρίας λήγει την 09.09.2041. Με τη σημερινή της μορφή και επωνυμία, η Εταιρία λειτουργεί από τις 28.07.1995, μετά τη συγχώνευση με απορρόφηση της ασφαλιστικής εταιρίας «ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Α.Ε.Ζ.» από την εταιρία «ΗΛΙΟΣ Α.Ε.Α.Ε» και τη μετονομασία της απορροφώσας σε «ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.». Η ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α. είναι μικτή ασφαλιστική εταιρία, δραστηριοποιείται δηλαδή τόσο στους κλάδους Ζωής όσο και στους κλάδους Γενικών Ασφαλειών (κωδικός κλάδου σύμφωνα με τη στατιστική ταξινόμηση της ΕΣΥΕ: 66). Ο διαδικτυακός της ιστότοπος είναι www.aspis.gr [2].

7.3 Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.

Η «ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ, Η ΕΘΝΙΚΗ» ιδρύθηκε το 1891

με το Β.Δ. της 15ης Ιουνίου 1891. Έχει την έδρα της στο Δήμο Αθηναίων, Λεωφόρος Συγγρού 103-105 και είναι εγγεγραμμένη στο μητρώο Ανωνύμων εταιριών του Υπουργείου Ανάπτυξης (Τομέας Εμπορίου, Διεύθυνση Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων και Αναλογιστικής), με αριθμό μητρώου 12840/05/Β/86/20. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του καταστατικού της, σκοπός της Εταιρίας είναι η ενέργεια στην Ελλάδα και το εξωτερικό όλων των ασφαλιστικών, ανασφαλιστικών και γενικότερα χρηματοοικονομικών εργασιών που επιτρέπονται σε ανώνυμες ασφαλιστικές εταιρίες από το ισχύον κάθε φορά ελληνικό και κοινοτικό δίκαιο. Τις ως άνω εργασίες, στο μέτρο που αυτό επιτρέπεται από το ισχύον εκάστοτε δίκαιο, η Εταιρία μπορεί να ενεργεί και για λογαριασμό τρίτου ή σε συνεργασία ή κοινοπραξία με άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα, οποιασδήποτε ιθαγένειας. Ο διαδικτυακός της ιστότοπος είναι <http://www.ethniki-asfalistiki.gr> [3].

7.4 Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α.

Η Ευρωπαϊκή πίστη ιδρύθηκε το 1977. Αντικείμενο δραστηριοποίησης είναι η παροχή όλων των ειδών ασφαλιστικών και ανασφαλιστικών καλύψεων. Δραστηριοποιείται στον Ελλαδικό χώρο, εξυπηρετεί πάνω από 200.000 πελάτες και έχει παρουσία σε 70 σημεία σε όλη τη χώρα. Απασχολεί 220 εργαζομένους και 2.000 συνεργάτες. Έχει την

έδρα της στο δήμο Χαλανδρίου, στη διεύθυνση Λ. Κηφισίας 274, 15232 Χαλάνδρι. Ο διαδικτυακός της ιστότοπος είναι <http://www.europisti.gr> [4].

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

Βιβλιογραφία

1. http://www.agroins-capital-market.com/pdf/2007/ethsio_deltio_xrhshs_2007.pdf, ετήσιο δελτίο χρήσης 2007, Αγροτική Ασφαλιστική Α.Ε.
2. http://www.aspis.gr/website/_pdf/reports/annualreport07.pdf, ετήσιο δελτίο χρήσης 2007, Ασπίς Πρόνοια Α.Ε.Γ.Α.
3. [http://www.ethniki-asfalistiki.gr/ir/upload/Greek/Εκθέσεις_και_Παρουσιάσεις/Ετήσια_Δελτία/2006_ANNUAL_BULLETIN_\(GR\).pdf](http://www.ethniki-asfalistiki.gr/ir/upload/Greek/Εκθέσεις_και_Παρουσιάσεις/Ετήσια_Δελτία/2006_ANNUAL_BULLETIN_(GR).pdf), ετήσιο δελτίο χρήσης 2006, Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.
4. http://ir.europisti.gr/uploads/ETHSIA_DELTIA/ETHSIO_DELTIO_2007.pdf, ετήσιο δελτίο 2007, Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α.

Κεφάλαιο 8: Ανάλυση επιπτώσεων εφαρμογής Δ.Λ.Π. – Δ.Π.Χ.Π.

8.1 Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.

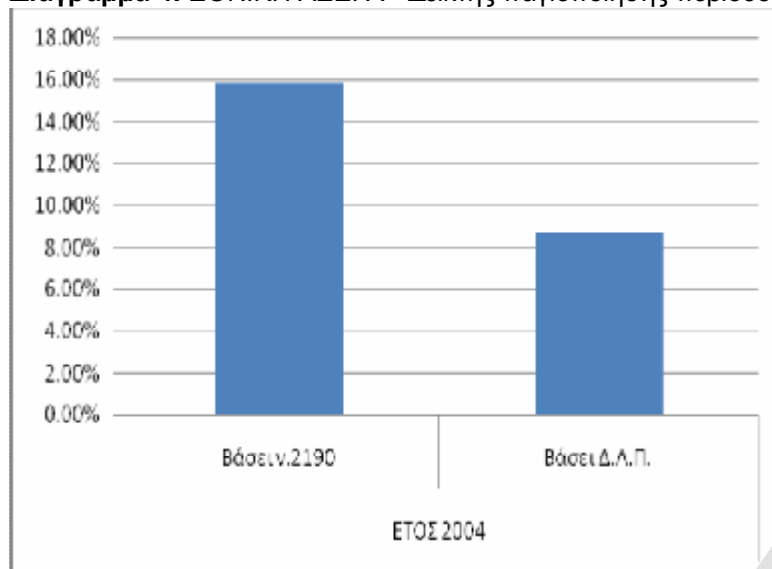
Οι οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας συντάχθηκαν για πρώτη φορά με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ) και τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ως ημερομηνία μετάβασης στα ΔΛΠ ορίστηκε η 1^η Ιανουαρίου 2004, οπότε και συντάχθηκε ο ισολογισμός έναρξης σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΠ 1.

Στους πίνακες 30, 31, 32 και 33 βλέπουμε τις εγγραφές αναπροσαρμογής που έγιναν για το έτος 2004 και την επακόλουθη διαμόρφωση των καταστάσεων του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσεως.

Η εταιρεία μετά την εφαρμογή των Δ.Λ.Π. για το έτος 2004, παρουσίασε μεταβολή στα μεγέθη τόσο του Ενεργητικού / Παθητικού, όσο και στα Ίδια Κεφάλαια.

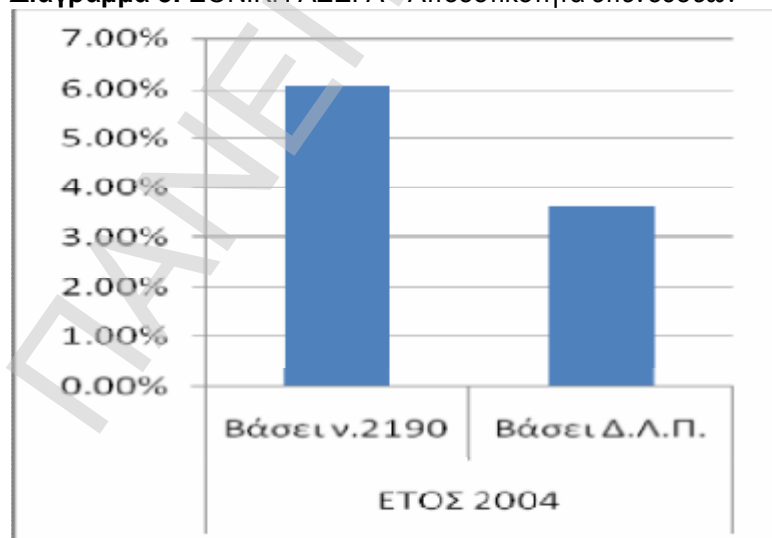
Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 40 «Επενδύσεις σε ακίνητα» έγινε ανακατάταξη των ακινήτων τα οποία κατέχει η εταιρεία και διαχωρισμός τους σε ακίνητα με σκοπό την είσπραξη μισθωμάτων ή/και κεφαλαιακών κερδών και σε ακίνητα για χρήση στην παραγωγή αγαθών/υπηρεσιών. Για το λόγο αυτό έγινε εγγραφή στον λογαριασμό «επενδύσεις σε ακίνητα» της τάξεως των 113.642.000€ και αντίστοιχη μείωση του λογαριασμού «Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία». Επιπροσθέτως και σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 16 «Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις» η προσαρμογή των αποσβέσεων των εν λόγω στοιχείων με βάση τα Δ.Λ.Π. έγινε με συντελεστές που ανταποκρίνονται στην ωφέλιμη διάρκεια ζωής των αντίστοιχων παγίων, ενώ με βάση τις προηγούμενες Λογιστικές Αρχές, οι αποσβέσεις βασιζόνταν σε συντελεστές που καθορίζονταν από τη φορολογική νομοθεσία. Αποτέλεσμα τούτων ήταν η εμφανής μείωση του δείκτη παγιοποίησης της περιουσίας της εταιρείας. (Πίνακας 44).

Διάγραμμα 4: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ - Δείκτης παγιποίησης περιουσίας

Ακόμα στα στοιχεία των επενδύσεων είχαμε μια αναπροσαρμογή στην αρχή τους έτους στο λογαριασμό «Χαρτοφυλάκιο» της τάξης των 6.718.000€. Αυτή η διαφορά οφείλεται στο γεγονός ότι σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 «Χρηματοοικονομικά μέσα – καταχώρηση και αποτίμηση» οι μετοχές, οι οποίες περιλαμβάνονται στο Χαρτοφυλάκιο χρεογράφων, αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία κλεισίματος της χρήσης, ενώ με βάση τις προηγούμενες Λογιστικές Αρχές η αποτίμηση γινόταν στην εύλογη αξία, η οποία όμως προσδιοριζόταν με βάση τη μέση τιμή του τελευταίου μήνα της ημερομηνίας κλεισίματος. Ακόμα έγινε ανακατάταξη των εισπρακτέων εσόδων από δεδουλευμένους τόκους από το Χαρτοφυλάκιο χρεογράφων στις Λοιπές απαιτήσεις. Αυτές οι εγγραφές αναπροσαρμογής είχαν σαν αποτέλεσμα τη μείωση του δείκτη αποδοτικότητας των επενδύσεων της εταιρείας. (Πίνακας 44).

Διάγραμμα 5: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ - Αποδοτικότητα επενδύσεων

Αναπροσαρμογή έχουμε και στο λογαριασμό «Άυλα πάγια». Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 38 «Άυλα στοιχεία ενεργητικού», έγινε διαγραφή των ασώματων ακινητοποιήσεων που συμπεριελάμβαναν κεφαλαιοποιημένα κόστη (έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου και έξοδα αναδιοργάνωσης), τα οποία δεν πληρούσαν τα κριτήρια αναγνώρισης των Δ.Λ.Π.. Έτσι είχαμε στο τέλος του χρόνου μια μείωση της τάξης των 746.000€. Αντίστοιχη ήταν και η μείωση του δείκτη άυλων στοιχείων. (Πίνακας 44).

Όσον αφορά το λογαριασμό «Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις» έχουμε μια εγγραφή που στο τέλος της χρήσης αφορά το ποσό των 10.086.000€, η ανάλυση του οποίου παρατίθεται στο παρακάτω πίνακα. Να σημειωθεί ότι με βάση τις προηγούμενες Λογιστικές Αρχές δεν υπολογιζόταν απαίτηση ή υποχρέωση από αναβαλλόμενους φόρους εισοδήματος. Πίνακας 20.

Πίνακας 20: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ, Διαμόρφωση απαιτήσεων από αναβαλλόμενους φόρους
Πηγή: Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 83

	31/12/2004 – ΒΑΣΕΙ Δ.Λ.Π.
Αναπροσαρμογή αποσβέσεων άυλων περιουσιακών στοιχείων	187.000€
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	3.034.000€
Συνταξιοδοτικές και άλλες παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	6.865.000€
Ασφαλιστικές Προβλέψεις	0€
Σύνολο (Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους)	10.086.000€

Η εταιρεία σχημάτιζε πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις με βάση την Ελληνική φορολογική νομοθεσία, το σωρευμένο υπόλοιπο της οποίας στις οικονομικές καταστάσεις με βάση τις προηγούμενες Λογιστικές Αρχές ήταν κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2004 7.093.000€. Κατά το έτος 2004 σχηματίστηκε επιπλέον πρόβλεψη ύψους 4.700.000€ δίνοντας έτσι ένα συνολικό υπόλοιπο πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις την 31.12.2004 ύψους 11.792.000€. Πίνακας 21.

Πίνακας 21: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ, Υπόλοιπο απαιτήσεων από ασφαλισμένους
Πηγή: Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 84

	31/12/2004 – ΒΑΣΕΙ Δ.Λ.Π.
Απαιτήσεις από χρεώστες ασφαλιστών	182.361.000€
Πρόβλεψη επισφαλών χρεωστών ασφαλιστών	(11.792.000€)
Σύνολο	170.569.000€

Έγινε ανακατάταξη της αναλογίας των αντασφαλιστών που περιλαμβάνεται στις ασφαλιστικές προβλέψεις. Η εταιρεία απεικόνιζε την αναλογία των αντασφαλιστών επί

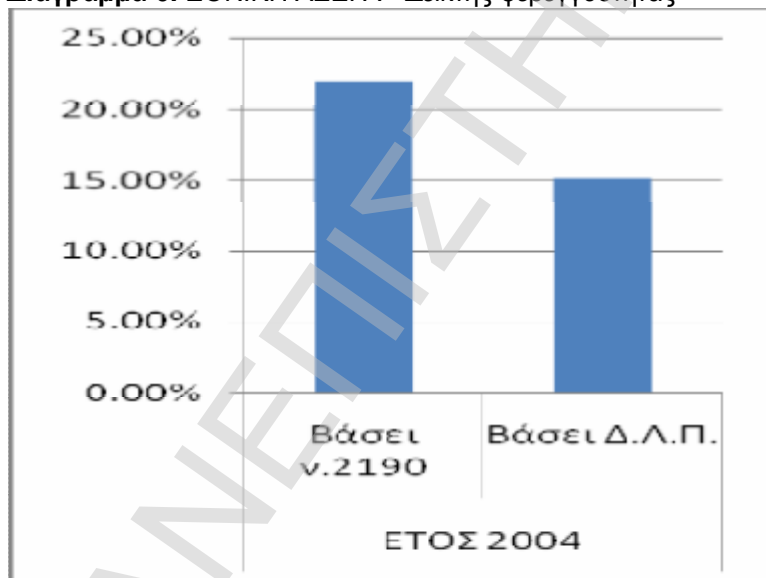
των ασφαλιστικών της αποθεμάτων αφαιρετικά της συνολικής της υποχρέωσης επειδή μέρος της αναλογίας αυτής γίνεται απαραίτητη από τους ανασφαλιστές όταν η σχετική ασφαλιστική αποζημίωση καταβληθεί. Πίνακας 22.

Πίνακας 22: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ, Υπόλοιπο απαιτήσεων από ανασφαλιστές
 Πηγή: Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 84

	31/12/2004 – ΒΑΣΕΙ Δ.Λ.Π.
Απαιτήσεις από ανασφαλιστές στις πληρωθείσες αποζημιώσεις	6.809.000€
Απαιτήσεις από ανασφαλιστές στις ασφαλιστικές προβλέψεις	89.651.000€
Σύνολο	96.460.000€

Η εν λόγω ρύθμιση έφερε αναπροσαρμογές και στους λογαριασμούς «Εκκρεμείς αποζημιώσεις μη ανασφαλισμένων ζημιών και ζωής» και «Μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα (UPR)», με συνακόλουθη αύξηση του συνόλου των ασφαλιστικών προβλέψεων κατά 61.214.000€, κάτι που σε συνδυασμό και με την μείωση του συνόλου των Ιδίων Κεφαλαίων επέφερε μείωση του δείκτη φερεγγυότητας της εταιρείας, κατά 7 περίπου ποσοστιαίες μονάδες. (Πίνακας 44).

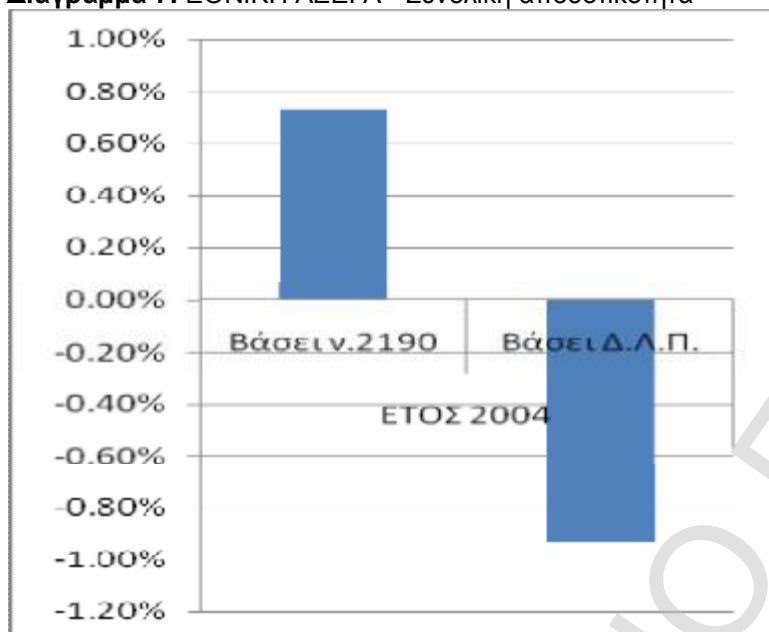
Διάγραμμα 6: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ - Δείκτης φερεγγυότητας

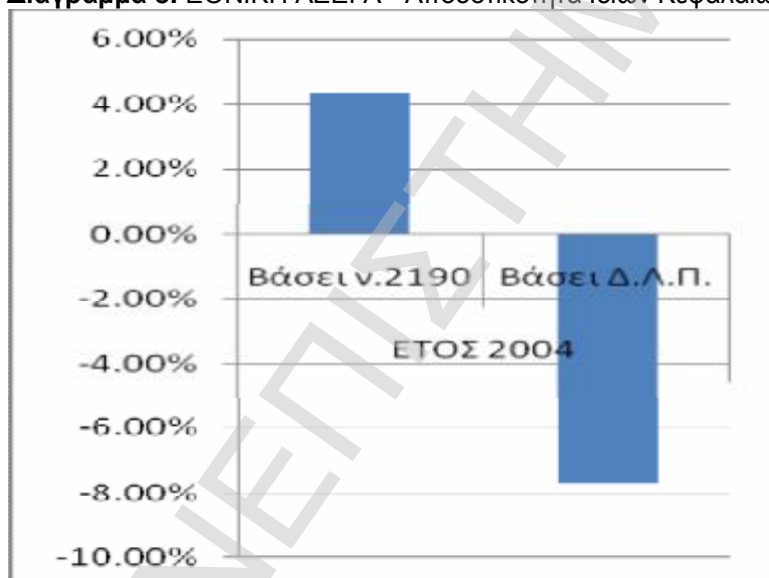
Συνοψίζοντας για τα στοιχεία του Ενεργητικού, λόγω των αναπροσαρμογών που έγιναν με βάση τα Δ.Λ.Π., είχαμε μια συνολική αύξηση του συνόλου του ενεργητικού, η οποία οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση κατά 10,06% του συνόλου των επενδύσεων και μια επιπλέον αύξηση του συνόλου των απαιτήσεων κατά 36,74%, οι οποίες διαμορφώθηκαν στα 405.338.000€. Η συνολική αύξηση του Ενεργητικού ήταν της τάξης των 100.150.000€ ή 6,13%. Αυτό το γεγονός επέφερε σημαντικές αλλαγές

και στους αριθμοδείκτες ανάλυσης των λογιστικών καταστάσεων της εταιρείας όπως με κυριότερες τις επιδράσεις στους δείκτες αποδοτικότητας. (Πίνακας 44).

Διάγραμμα 7: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ - Συνολική αποδοτικότητα

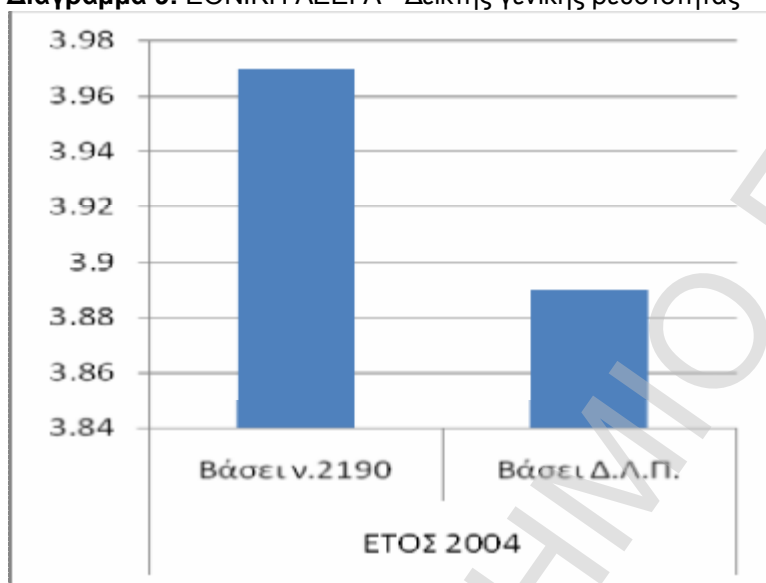
Διάγραμμα 8: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ - Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων

Περνώντας στις αναπροσαρμογές των στοιχείων του παθητικού, έχουμε αύξηση του ποσού των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, από 99.788.000€ σε 129.836.000€ (αύξηση 30,11%). Οι αυξήσεις αυτές οφείλονται στην αύξηση κατά 28.436.000€ των υποχρεώσεων προς αντασφαλιστές, λόγω ανακατάταξης της αναλογίας των αντασφαλιστών που περιλαμβάνεται στις ασφαλιστικές προβλέψεις, στην διαγραφή των συναλλαγματικών διαφορών που είχαν κεφαλαιοποιηθεί με βάση τις προηγούμενες Λογιστικές Αρχές και την δημιουργία πρόσθετης πρόβλεψης για φόρο

εισοδήματος και εγγραφή του ποσού των 1.361.000€ στο λογαριασμό «Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις», όπως αναφέρθηκε στα ανωτέρω. Η αύξηση του ποσού των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων πίεσε πτωτικά τον δείκτη ρευστότητας της εταιρείας, η παράλληλη αύξηση όμως του κυκλοφορούντος ενεργητικού καθοδηγούμενη κυρίως από την αύξηση του λογαριασμού των απαιτήσεων μετρίασε την πορεία του για να καταλήξει τελικά στα ίδια επίπεδα με βάσει τις προηγούμενες Λογιστικές Αρχές. (Πίνακας 44).

Διάγραμμα 9: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ - Δείκτης γενικής ρευστότητας

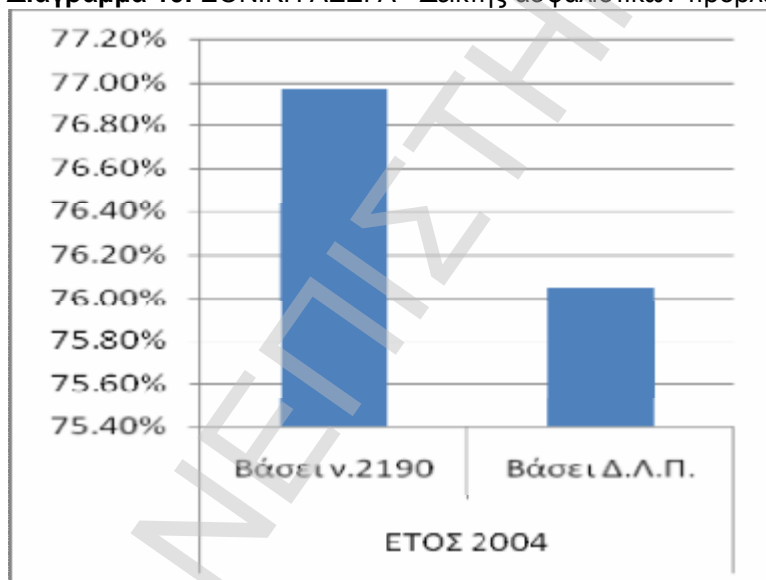
Η εγγραφή στο λογαριασμό «Υποχρεώσεις παροχών μετά την έξοδο από την Εταιρεία» του ποσού των 85.350.000€, οφείλεται στην αναγνώριση βάσει αναλογιστικής μελέτης σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π., της υποχρέωσης για συνταξιοδότηση και παρεπόμενων παροχών σε ομαδικό πρόγραμμα ασφάλισης (DAF) των υπαλλήλων. Η πρόβλεψη αυτή ανήλθε την 31^η Δεκεμβρίου 2004 σε 58.391.000€. Επίσης σύμφωνα με την ελληνική εργατική νομοθεσία, οι υπάλληλοι δικαιούνται αποζημίωση σε περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησης, το ύψος της οποίας ποικίλει ανάλογα με τα έτη προϋπηρεσίας, το επίπεδο του μισθού κατά την αποχώρηση και τα αίτια της αποχώρησης (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Σε εναρμόνιση με τα Δ.Λ.Π. σχηματίστηκε απόθεμα με βασική αναλογιστική μελέτη ενώ η επιπλέον πρόβλεψη ανήλθε την 31^η Δεκεμβρίου 2004 σε 26.959.000€. Οι σχετικές αναλύσεις επεξηγούνται στον πίνακα 23.

Πίνακας 23: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ, Υπόλοιπο υποχρεώσεων παροχών προς το προσωπικό
 Πηγή: Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 88

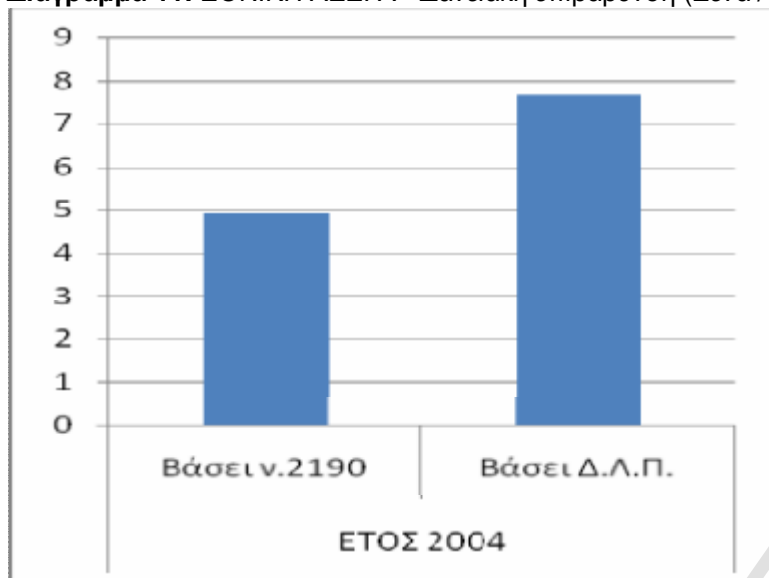
	31/12/2004 – ΒΑΣΕΙ Δ.Λ.Π.
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	93.874.000€
(Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος)	(28.898.000€)
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	31.452.000€
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημίες) μη αναγνωρισθέντα	(9.775.000€)
(Κόστος προϋπηρεσίας μη αναγνωρισμένο)	(800.000€)
Συνταξιοδοτικά προγράμματα	85.853.000€

Οι παραπάνω αναπροσαρμογές είχαν σαν αποτέλεσμα την μείωση των Ιδίων κεφαλαίων κατά 76.462.000€ στα 199.333.000€, κάτι που είχε αρνητική επίδραση στο δείκτη δανειακής επιβάρυνσης, και συνολική αύξηση του παθητικού στα 1.732.984.000€. Οι παράλληλες αυξήσεις του συνόλου των ασφαλιστικών προβλέψεων και του συνόλου του παθητικού κράτησαν τον δείκτη ασφαλιστικών προβλέψεων στα ίδια επίπεδα. (Πίνακας 44).

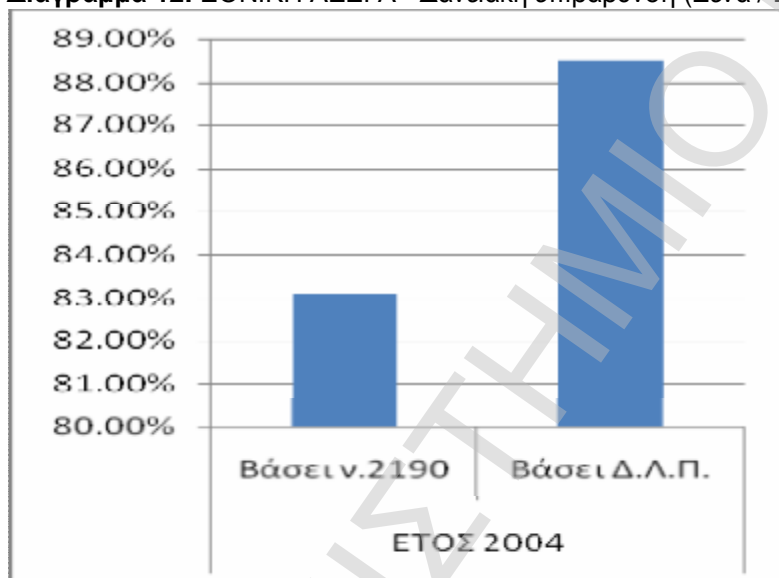
Διάγραμμα 10: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ - Δείκτης ασφαλιστικών προβλέψεων

Διάγραμμα 11: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ - Δανειακή επιβάρυνση (Ξένα / Ίδια Κεφάλαια)

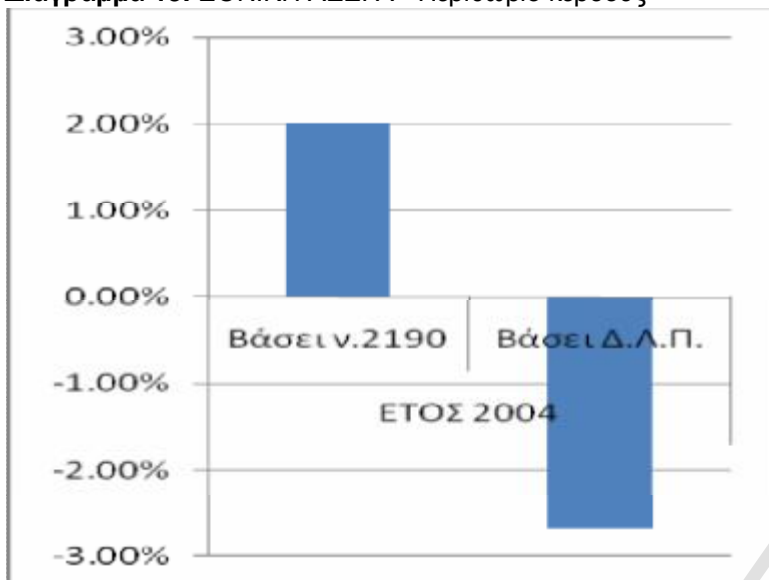

Διάγραμμα 12: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ - Δανειακή επιβάρυνση (Ξένα / Συνολικά κεφάλαια)

Περαιτέρω όσον αφορά την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως, είχαμε λόγω των αναπροσαρμογών στα Δ.Λ.Π., μια μείωση των κερδών προ φόρων κατά 27.807.000€ κάτι που σημαίνει ότι σε σχέση με την απεικόνιση σύμφωνα με τις προηγούμενες Λογιστικές Αρχές, όπου καταγραφόταν ένα κέρδος της τάξης των 11.880.000€, δημιουργήθηκε ζημία της τάξης των 15.927.000€. το γεγονός αυτό έχει σαν αιτία τόσο την ανατίμηση του χαρτοφυλακίου της εταιρείας, όσο και την προσαρμογή των αποσβέσεων και την αναγνώριση επιπρόσθετων προβλέψεων για τα ομαδικά προγράμματα ασφάλισης των εργαζομένων. Ο δείκτης του περιθωρίου κέρδους έπεσε σε πολύ χαμηλά επίπεδα ως ακόλουθο αυτών των αναπροσαρμογών. (Πίνακας 44).

Διάγραμμα 13: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ - Περιθώριο κέρδους

8.2 Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α.

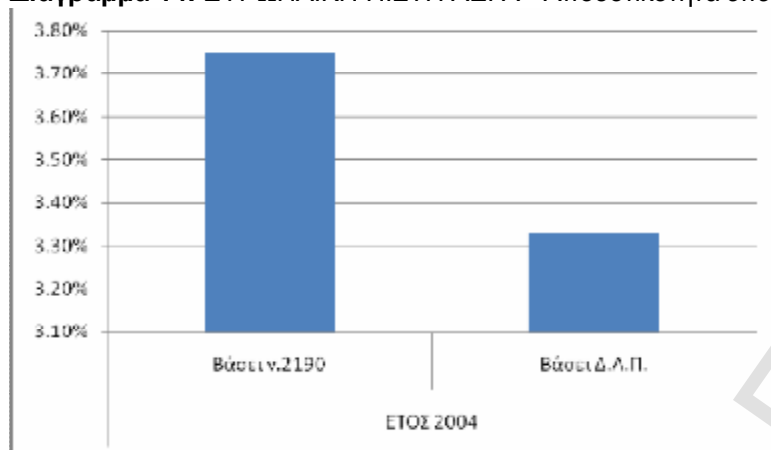
Οι οικονομικές καταστάσεις της Μητρικής Εταιρείας και του Ομίλου, συντάχθηκαν για πρώτη φορά με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ως ημερομηνία μετάβασης του Ομίλου στα ΔΠΧΠ ορίστηκε η 1η Ιανουαρίου 2004, οπότε και συντάχθηκε ο ισολογισμός έναρξης.

Στους πίνακες 34, 35 και 36 του παραρτήματος φαίνεται ότι λόγω των εγγραφών αναπροσαρμογής βάσει των Δ.Λ.Π., είχαμε αυξήσεις τόσο στο σύνολο του Ενεργητικού και Παθητικού της εταιρείας, όσο και στο σύνολο των Ιδίων κεφαλαίων.

Ο λογαριασμός των επενδύσεων παρουσίασε λόγω των Δ.Λ.Π. μια αύξηση κατά 22.283.000€ ή 36,71% που οφείλεται κατά κύριο λόγο στο Δ.Λ.Π. 40 που αφορά το διαχωρισμό των ακινήτων της εταιρείας σε ακίνητα προς ιδιόχρηση και σε ακίνητα προς αποκόμιση μισθωμάτων. Επίσης έγινε ανατίμηση του χαρτοφυλακίου κατά 242.000€, λόγω της αποτίμησης των μετοχών του χαρτοφυλακίου στην εύλογη τους κατά την ημερομηνία κλεισίματος της χρήσης αξία με βάση τα Δ.Λ.Π., σε αντίθεση με το ν.2190 που προέβλεπε επίσης αποτίμηση στην εύλογη αξία, η οποία όμως προσδιοριζόταν με βάση τη μέση τιμή του τελευταίου μήνα της ημερομηνίας κλεισίματος. Αποτέλεσμα της αύξησης του συνολικού ποσού των επενδύσεων ήταν η

μείωση του δείκτη απόδοσης επενδύσεων, μείωση η οποία μετριάστηκε από την αύξηση κατά 180,46% των κερδών προ φόρων έτσι όπως αυτά διαμορφώθηκαν λόγω των αναπροσαρμογών των Δ.Λ.Π., κάτι το οποίο θα αναλυθεί περαιτέρω. (Πίνακας 45).

Διάγραμμα 14: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ - Αποδοτικότητα επενδύσεων

Να σημειωθεί επίσης ότι όσον αφορά τα πάγια ενεργητικά της εταιρείας και με βάση το Δ.Λ.Π. 16 που αφορά τις ενσώματες ακινητοποιήσεις έγινε προσαρμογή των αποσβέσεων με συντελεστές που ανταποκρίνονται στην ωφέλιμη οικονομική διάρκεια ζωής των αντίστοιχων παγίων, ενώ με βάση τις προηγούμενες Λογιστικές Αρχές οι αποσβέσεις βασιζόνταν σε συντελεστές που καθορίζονταν από τη φορολογική νομοθεσία.

Όσον αφορά το λογαριασμό απαιτήσεων της εταιρείας είχαμε μια μείωση κατά 600.000€ σε αυτό συντέλεσαν δύο αναπροσαρμογές. Πρώτον η αύξηση του λογαριασμού «Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις» κατά 658.000€, καθώς με βάση τις προηγούμενες Λογιστικές Αρχές δεν υπολογιζόταν απαίτηση ή υποχρέωση από αναβαλλόμενους φόρους εισοδήματος. Στον πίνακα 24 φαίνεται η δημιουργία του εν λόγω λογαριασμού.

Πίνακας 24: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ, Υπόλοιπο αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων
Πηγή: Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 38

	31/12/2004
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	
Αναπροσαρμογή Αποσβέσεων άυλων περιουσιακών στοιχείων	318.000€
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	245.000€
Συνταξιοδοτικές & άλλες παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	179.000€
Ασφαλιστικές Προβλέψεις	3.348.000€
Συμφημιστές Φορολογικές Ζημίες	2.739.000€

Αποτίμηση διαθεσίμων προς πώληση χρεογράφων	0€
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	
Αναπροσαρμογή αξίας ακινήτων	(6.461.000€)
Αποτίμηση διαθεσίμων προς πώληση χρεογράφων	(85.000€)
Λοιπές Απαιτήσεις/Υποχρεώσεις	375.000€
Διαφορά απαιτήσεων / υποχρεώσεων	658.000€

Ο λογαριασμός των Λοιπών Απαιτήσεων μειώθηκε κατά 1.258.000€ και διαμορφώθηκε στις 11.968.000€, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα. Αυτή η μείωση οφείλεται σε ανακατάταξη των εισπρακτέων εσόδων από δεδουλευμένους τόκους από το Χαρτοφυλάκιο χρεογράφων στις Λοιπές Απαιτήσεις. Σχηματίστηκε επίσης ένα επιπλέον ποσό πρόβλεψης. Πίνακας 25.

Πίνακας 25: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ, Ανάλυση Λοιπών Απαιτήσεων
Πηγή: Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 40

	31/12/2004
Αξιόγραφα (επιταγές εισπρ.κ.λ.π)	4.533.000€
Εμπορικοί χρεώστες	0€
Προπληρωθέντα έξοδα	57.000€
Προκαταβ. φόρων και λοιπές απαιτήσεις από φόρους	643.000€
Δεδουλευμένοι τόκοι και προμήθειες	11.000€
Λοιπά εισπρακτέα έσοδα	4.061.000€
Λοιπές απαιτήσεις	3.363.000€
	12.668.000€
Μείον Προβλέψεις	700.000€
Σύνολο	11.968.000€

Σχετικά με τις ασφαλιστικές προβλέψεις παρουσιάστηκε μια αύξηση κατά 9.565.000€ ή 11,43% που οφείλεται στο γεγονός της ανακατάταξης της αναλογίας των αντασφαλιστών που περιλαμβάνεται στις ασφαλιστικές προβλέψεις. Η Εταιρία απεικόνιζε την αναλογία των αντασφαλιστών επί των ασφαλιστικών της αποθεμάτων αφαιρετικά της συνολικής της υποχρέωσης επειδή μέρος της αναλογίας αυτής γίνεται απαιτητή από τους αντασφαλιστές όταν η σχετική ασφαλιστική αποζημίωση καταβληθεί.

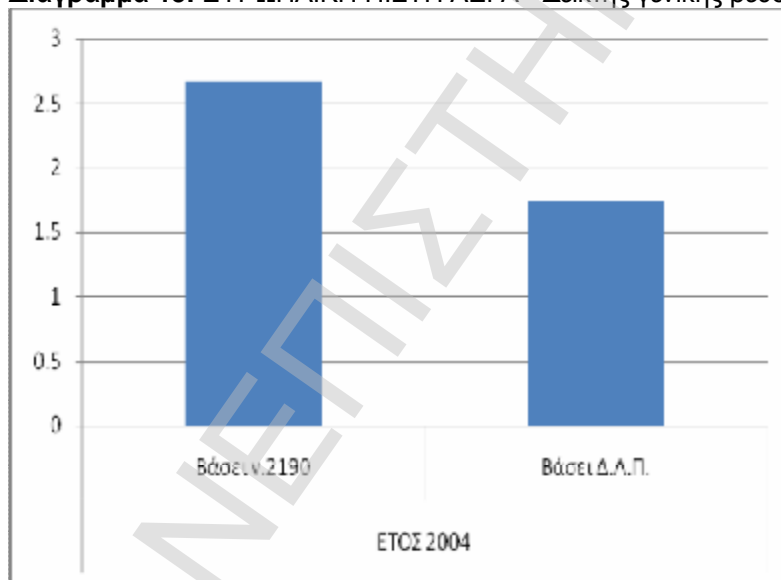
Για τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις υπήρξε αύξηση 8.126.000€, που οφείλεται σε αντίστοιχη ανατίμηση του λογαριασμού των Λοιπών Υποχρεώσεων, όπως απεικονίζεται στον πίνακα 26.

Πίνακας 26: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ, Υπόλοιπο Λοιπών Υποχρεώσεων
 Πηγή: Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 42

	31/12/2004
Δάνεια τραπεζών	17.000€
Μη μετατρέψιμο Ομολογιακό Δάνειο	5.000.000€
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις ακινήτων	4.592.000€
Πιστωτές και προμηθευτές	1.986.000€
Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη	2.784.000€
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	435.000€
Μερίσματα πληρωτέα	92.000€
Έξοδα πληρωτέα και έσοδα επόμενων χρήσεων	4.638.000€
Λοιπές Υποχρεώσεις	266.000€
ΣΥΝΟΛΟ	19.810.000€

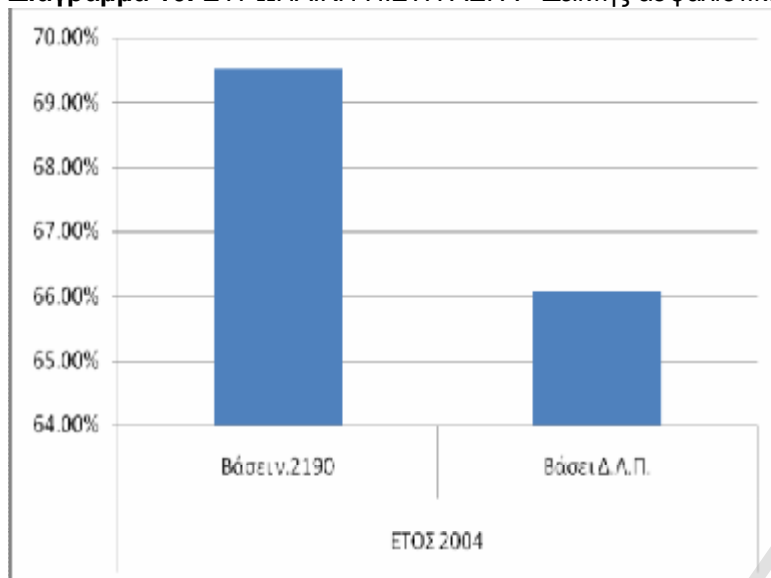
Σημειώνεται εδώ ότι ο δείκτης ρευστότητας της εταιρείας παρουσίασε πτώση κατά την εφαρμογή των Δ.Λ.Π., λόγω της μεγαλύτερης ποσοστιαίας μείωσης των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της σε σχέση με τη μείωση του κυκλοφορούντος ενεργητικού της. (Πίνακας 45).

Διάγραμμα 15: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ - Δείκτης γενικής ρευστότητας

Σημειώθηκε μείωση στο δείκτη ασφαλιστικών προβλέψεων σαν αποτέλεσμα της μεγαλύτερης ποσοστιαίας αύξησης του συνόλου των ασφαλιστικών προβλέψεων συγκριτικά με την ποσοστιαία αύξηση του συνόλου του παθητικού. (Πίνακας 45).

Διάγραμμα 16: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ - Δείκτης ασφαλιστικών προβλέψεων

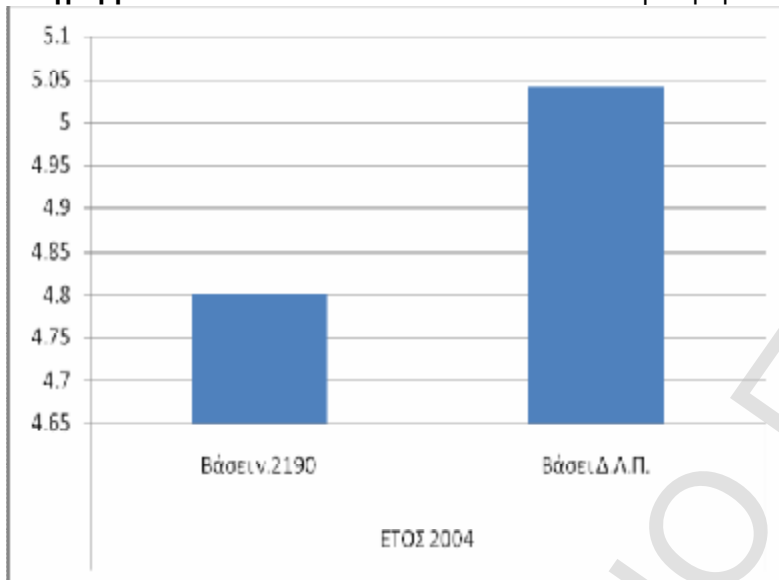
Ο λογαριασμό Ιδίων Κεφαλαίων παρουσίασε αξιόλογη αύξηση και διαμορφώθηκε την 31^η Δεκεμβρίου του 2004 με βάση τα Δ.Λ.Π. στα 23.364.000€. Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται η διαδικασία αναπροσαρμογής του Λογαριασμού Ιδίων Κεφαλαίων όπως προστάζουν τα Δ.Λ.Π.. Πίνακας 27.

Πίνακας 27: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ, Αναπροσαρμογή Ιδίων Κεφαλαίων βάσει ΔΛΠ
Πηγή: Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 12

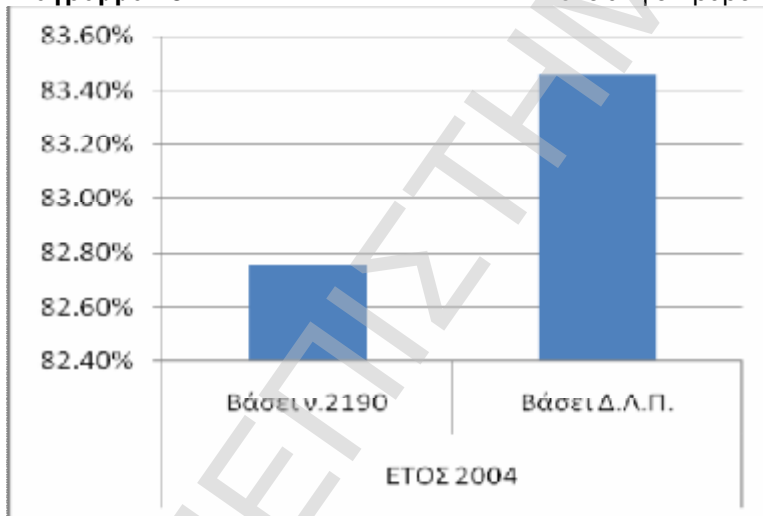
	31/12/2004	01/01/2004
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων όπως είχαν απεικονισθεί σύμφωνα με τα Ε.Λ.Π.	20.754.000€	19.889.000€
Διαφορές από επανεκτίμηση ακινήτων στην εύλογη αξία	13.771.000€	11.839.000€
Επίδραση από την απάλειψη των ασώματων ακινητοποιήσεων	(909.000€)	(1.278.000€)
Διαφορές από αποτίμηση χαρτοφυλακίου στην εύλογη αξία (Διαθεσίμων προς Πώληση)	242.000€	233.000€
Προβλέψεις υποχρεώσεων παροχών προσωπικού	(513.000€)	(497.000€)
Επίδραση από την αναγνώριση επισφαλών απαιτήσεων	(700.000€)	(500.000€)
Μεταβολή ασφαλιστικών προβλέψεων βάσει του ΔΠΧΠ 4	(9.564.000€)	(9.058.000€)
Αναβαλλόμενη Φορολογία	283.000€	1.380.000€
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα	23.364.000€	22.008.000€

Οι παράλληλες αυξήσεις των Ιδίων και ξένων κεφαλαίων κράτησαν τους αντίστοιχους δείκτες δανειακής επιβάρυνσης στα ίδια περίπου επίπεδα, όπως και ο δείκτης φερεγγυότητας. (Πίνακας 45).

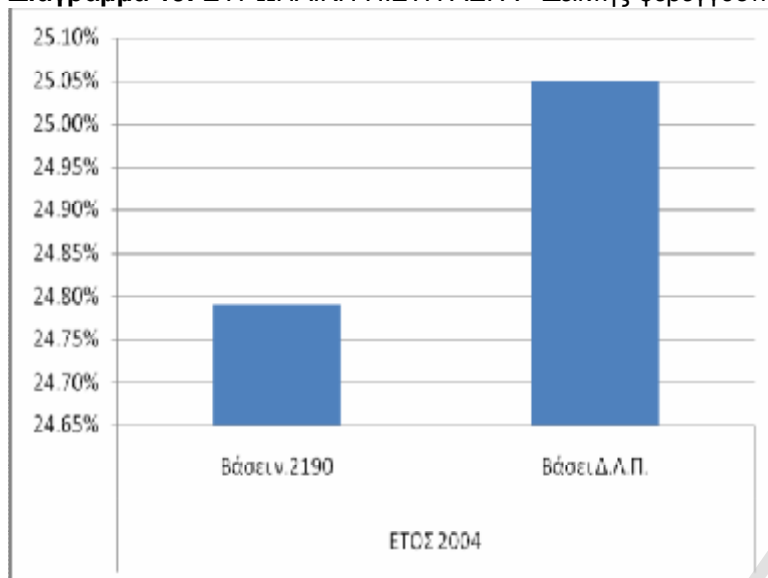
Διάγραμμα 17: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ - Δανειακή επιβάρυνση (Ξένα / Ίδια Κεφάλαια)

Διάγραμμα 18: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ - Δανειακή επιβάρυνση (Ξένα / Συνολικά κεφάλαια)

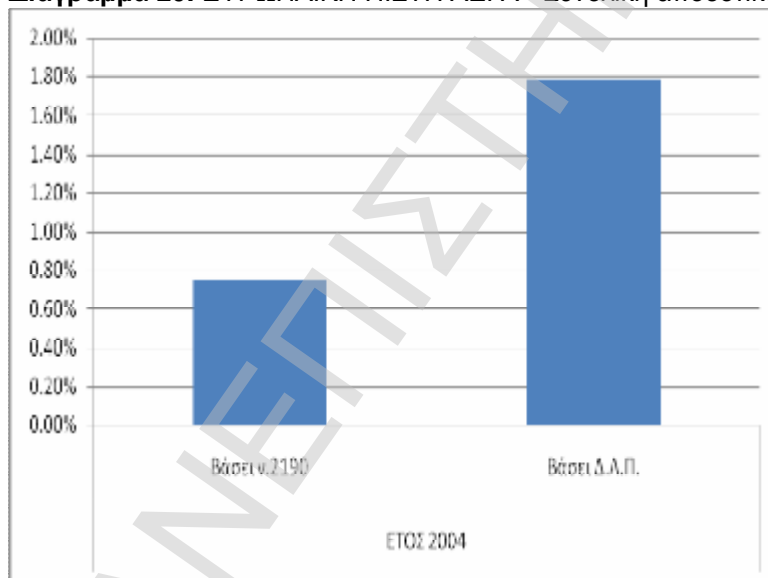

Διάγραμμα 19: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ - Δείκτης φερεγγυότητας

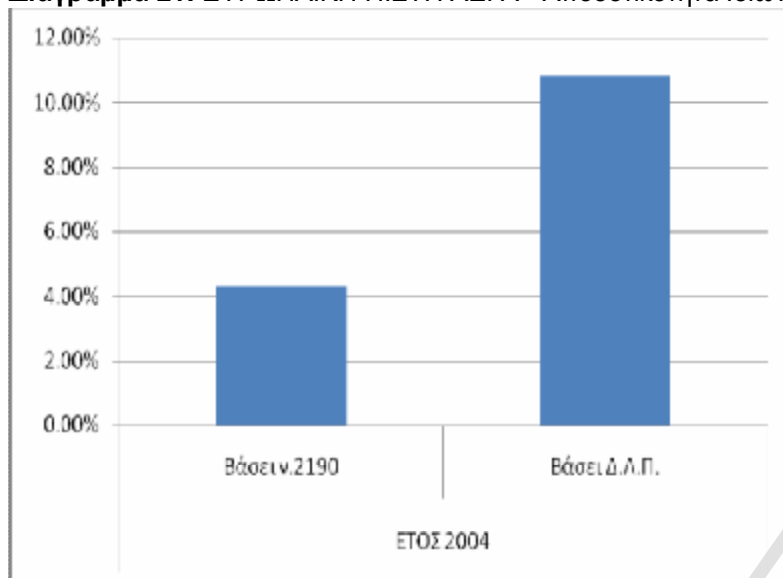

Όσον αφορά την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης παρατηρήθηκε μια αύξηση των προ φόρων κερδών κατά 1.579.000€, η οποία λειτούργησε θετικά για τους δείκτες της συνολικής αποδοτικότητας, της αποδοτικότητας των Ιδίων κεφαλαίων και του περιθωρίου κέρδους. (Πίνακας 45).

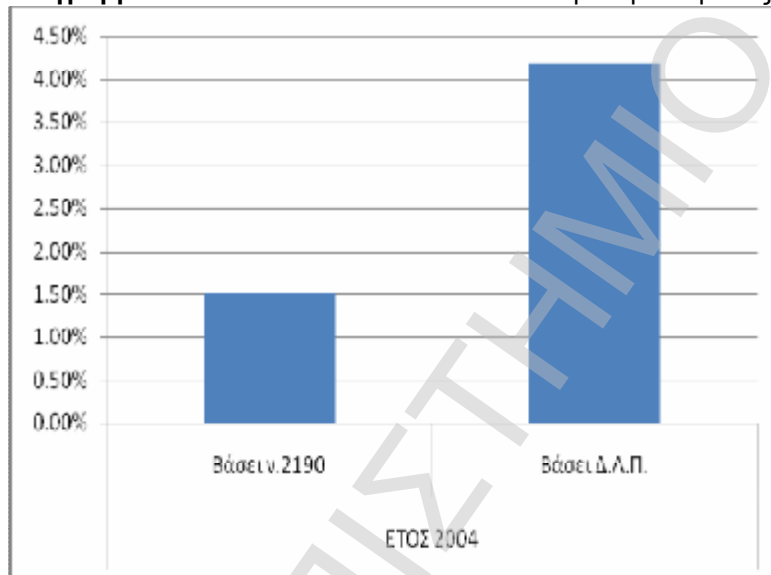
Διάγραμμα 20: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ - Συνολική αποδοτικότητα

Διάγραμμα 21: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ - Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων

Διάγραμμα 22: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΑΕΓΑ - Περιθώριο κέρδους

8.3 Ασπίς Πρόνοια Α.Ε.

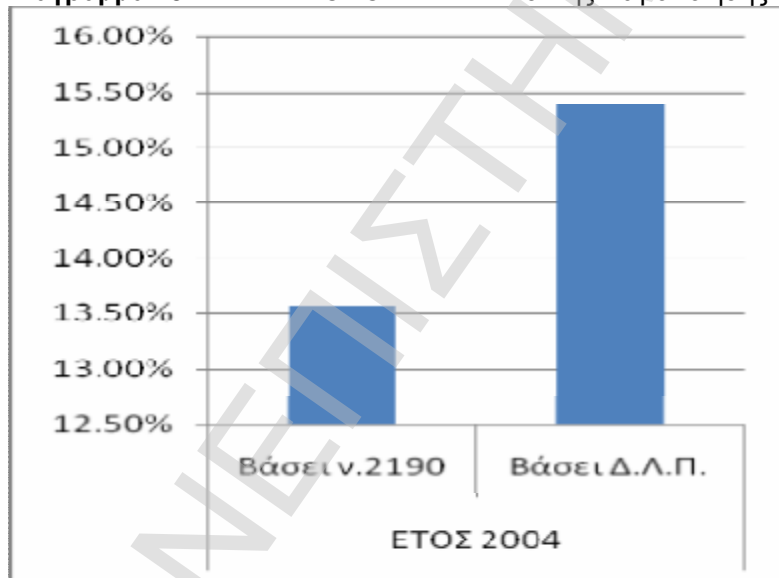
Οι οικονομικές καταστάσεις της εταιρίας, συντάχθηκαν για πρώτη φορά με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ) και τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ως ημερομηνία μετάβασης στα ΔΛΠ ορίσθηκε η 1η Ιανουαρίου 2004, οπότε και συντάχθηκε ο ισολογισμός έναρξης σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΠ 1.

Με την εφαρμογή των Δ.Λ.Π. παρατηρήθηκε μείωση του συνόλου του Ενεργητικού / Παθητικού της εταιρείας και παράλληλα, μεγάλου μεγέθους, μείωση της καθαρής της θέσης της τάξεως του 100,85% περνώντας σε αρνητικά χρηματικά μεγέθη.

Όσον αφορά τα στοιχεία του Ενεργητικού, έγινε σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 40 «Επενδύσεις σε ακίνητα», διαχωρισμός των ενσώματων ακινητοποιήσεων της εταιρείας και εγγραφή των προς είσπραξη μισθωμάτων ή αποκόμιση κεφαλαιακών κερδών ακινήτων στο λογαριασμό «Επενδύσεις σε ακίνητα», ο οποίος αυξήθηκε κατά 11.026.000€. Ανατίμηση έγινε και στα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα της επιχείρησης, λόγω της προσαρμογής των αποσβέσεων με βάση τα ΔΠΧΠ που αντικατοπτρίζουν την ωφέλιμη οικονομική διάρκεια ζωής των αντίστοιχων παγίων, ενώ, με βάση τις προηγούμενες Λογιστικές Αρχές, οι αποσβέσεις βασιζόνταν σε συντελεστές που καθορίζονταν από τη φορολογική νομοθεσία. Η επίδραση που προέκυψε επηρέασε θετικά τα Ίδια Κεφάλαια κατά 1.094.000€.

Αποτέλεσμα των ανωτέρων ήταν η αύξηση του δείκτη παγιοποίησης της εταιρείας κατά 1,83%. (Πίνακας 46).

Διάγραμμα 23: ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΕΓΑ - Δείκτης παγιοποίησης περιουσίας

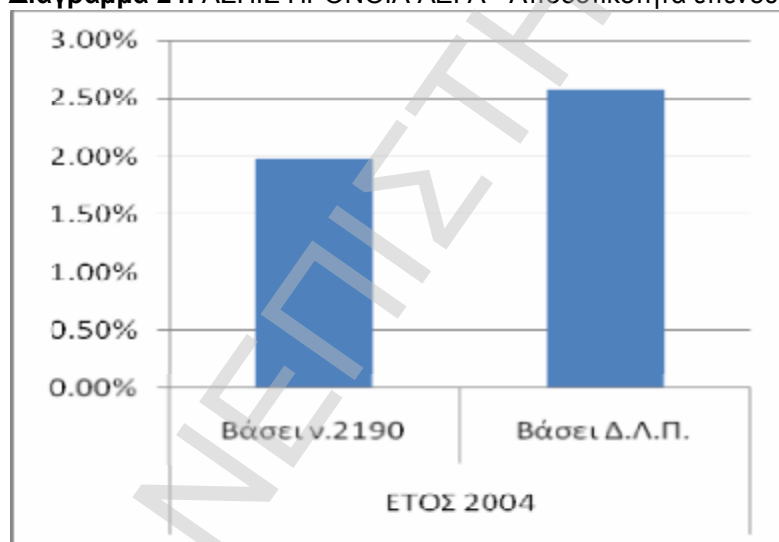
Περαιτέρω στο σύνολο των επενδύσεων έγιναν δύο αποτιμήσεις οι οποίες είχαν σαν αποτέλεσμα τη συνολική μείωση του λογαριασμού των επενδύσεων κατά 42.765.000€. Έγινε υπολογισμός και αποτίμηση των επενδύσεων σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις, η οποία με βάση τα Δ.Λ.Π. ανατιμήθηκε στα 36.872.000€. Ο υπολογισμός των επενδύσεων με βάση τα Δ.Λ.Π. φαίνεται στον πίνακα 28.

Πίνακας 28: ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΕΓΑ, Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις
 Πηγή: Ασπίς Πρόνοια Α.Ε.Γ.Α., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 86

31/12/2004 – ΒΑΣΕΙ Δ.Λ.Π.		
	% συμμετοχής	Λογιστική αξία σε €
Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες		
ΑΣΠΙΣ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ Α.Ε.	100,00%	1.214.000€
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες		
ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ.	29,50%	3.289.000€
ΑΣΠΙΣ ΕΣΤΙΑ Α.Ε.	14,22%	944.000€
COMMERCIAL VALUE Α.Α.Ε.	38,66%	21.761.000€
ΑΣΠΙΣ BANK Α.Τ.Ε.	6,17%	8.589.000€
ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ	36,70%	600.000€
ΑΣΠΙΣ LIV	9,50%	312.000€
E-VALLEY Α.Ε.	12,48%	163.000€
Σύνολο		36.872.000€

Η εν λόγω μείωση του ποσού των επενδύσεων έφερε και μια αναμενόμενη αύξηση στον δείκτη της αποδοτικότητας επενδύσεων της εταιρείας, όπως φαίνεται στο διάγραμμα 24.

Διάγραμμα 24: ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΕΓΑ - Αποδοτικότητα επενδύσεων

Επιπροσθέτως έγινε εγγραφή αναπροσαρμογής που μείωσε την αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας κατά 12.727.000€, διότι οι μετοχές εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιρειών, οι οποίες περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο, αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία κλεισίματος της χρήσης ενώ, με βάση τις προηγούμενες Λογιστικές Αρχές, η αποτίμηση γινόταν

στην εύλογη αξία, η οποία όμως προσδιοριζόταν με βάση τη μέση τιμή του τελευταίου μήνα της ημερομηνίας κλεισίματος. Σημαντική μείωση, της τάξης του 33,64%, υπήρξε στο λογαριασμό των απαιτήσεων. Κύριος λόγος η εγγραφή αναπροσαρμογής των λοιπών απαιτήσεων που με βάση τα Δ.Λ.Π. διαμορφώθηκαν όπως παρατίθενται στον πίνακα 29.

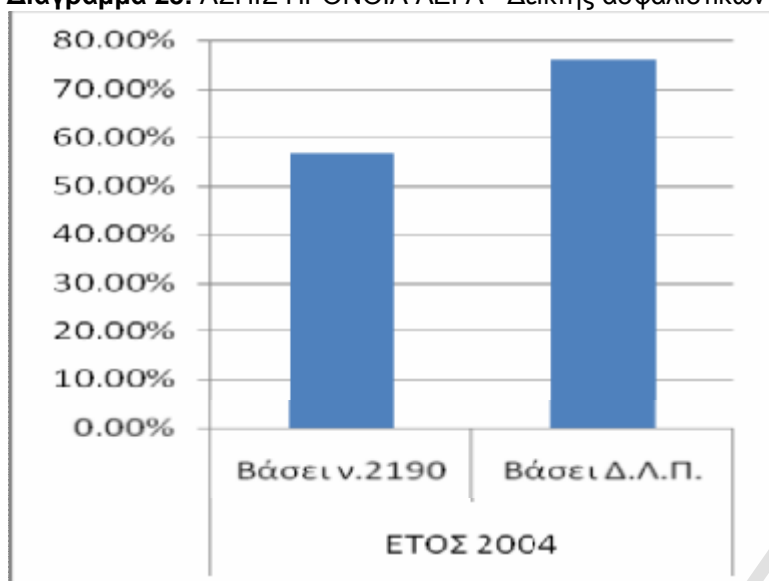
Πίνακας 29: ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΕΓΑ, Διαμόρφωση Λοιπών Απαιτήσεων
 Πηγή: Ασπίς Πρόνοια Α.Ε.Γ.Α., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 89

	31/12/2004 – ΒΑΣΕΙ Δ.Λ.Π.
Δοθείσες εγγυήσεις	421.000€
Γραμμάτια εισπρακτέα	157.000€
Επιταγές εισπρακτέες	1.869.000€
Επιταγές σε τράπεζες	292.000€
Δεσμευμένες καταθέσεις	7.000€
Επιταγές σε δικαστική διεκδίκηση	345.000€
Μέτοχοι - λογαριασμός κάλυψης κεφαλαίου	22.000.000€
Ελληνικό Δημόσιο – Λοιπές απαιτήσεις	270.000€
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	735.000€
Χρεώστες Διάφοροι	716.000€
Γραφείο συμψηφισμού	1.000€
Δάνεια προς τρίτους	6.105.000€
Λοιποί χρεώστες	4.566.000€
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	2.036.000€
Αποδοχές προσωπικού	26.000€
Δικαιούχοι αμοιβών	35.000€
Προμηθευτές	710.000€
Πράκτορες και ασφαλειομεσίτες	9.446.000€
Σχηματισμένες προβλέψεις για πιθανή απώλεια	(9.277.000€)
Σύνολο λοιπών απαιτήσεων	40.462.000€

Η εταιρεία σχημάτιζε πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις με βάση την Ελληνική φορολογική νομοθεσία, το σωρευμένο κεφάλαιο της οποίας στις οικονομικές καταστάσεις με βάση τις προηγούμενες Λογιστικές Αρχές ήταν κατά την 31^η Δεκεμβρίου 3.217.000€. Θεωρήθηκε αναγκαίος ο σχηματισμός επιπλέον πρόβλεψης, διαμορφώνοντας ένα συνολικό υπόλοιπο πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις ύψους 8.717.000€ και επιβαρύνοντας τα ίδια κεφάλαια κατά 5.500.000€.

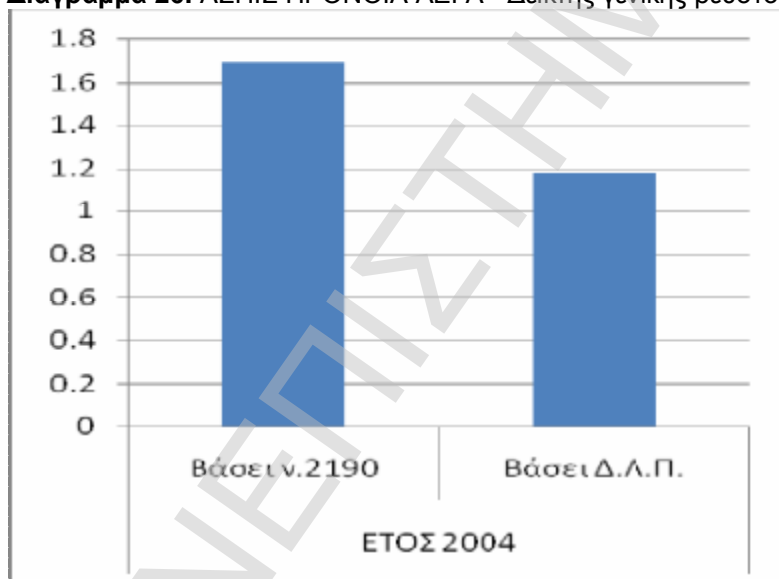
Στα στοιχεία του παθητικού παρατηρήθηκε μια διατήρηση του συνολικού ποσού των ασφαλιστικών προβλέψεων, με αποτέλεσμα ο δείκτης ασφαλιστικών προβλέψεων, λόγω μείωσης του συνόλου του Παθητικού να κινηθεί ανοδικά. (Πίνακας 46).

Διάγραμμα 25: ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΕΓΑ - Δείκτης ασφαλιστικών προβλέψεων

Επίσης στα ίδια επίπεδα έμεινε και το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της εταιρείας. Αυτό το γεγονός σε συνδυασμό με την μείωση του κυκλοφορούντος ενεργητικού της εταιρείας πίεσε αρνητικά τον δείκτη ρευστότητας. (Πίνακας 46).

Διάγραμμα 26: ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΕΓΑ - Δείκτης γενικής ρευστότητας

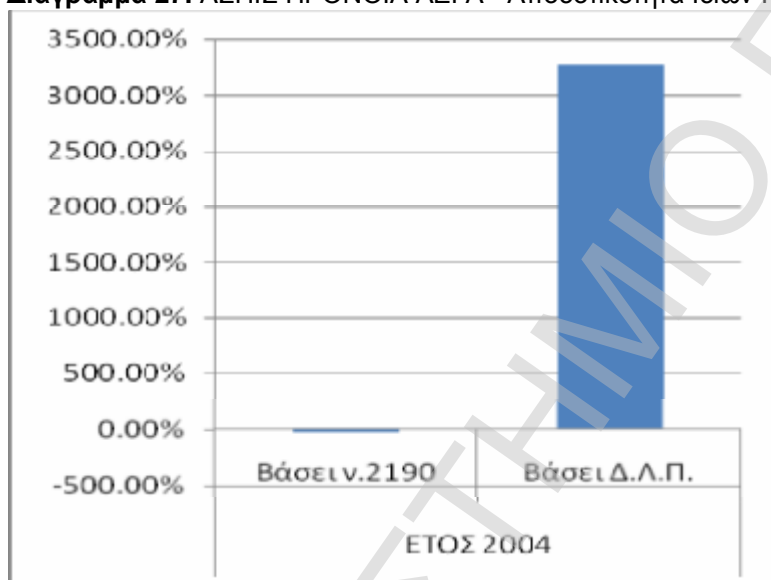

Παρατηρήθηκε μια αύξηση το λογαριασμό «Προβλέψεις για παροχές στους εργαζομένους, διότι έγινε αναγνώριση, βάσει αναλογιστικής μελέτης σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π., της υποχρέωσης για συνταξιοδότηση και παρεπόμενων παροχών σε Ομαδικό πρόγραμμα ασφάλισης (DAF) των υπαλλήλων. Επίσης σύμφωνα με την Ελληνική εργατική νομοθεσία, οι υπάλληλοι δικαιούνται αποζημίωση σε περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησης, το ύψος της οποίας ποικίλλει ανάλογα με τα έτη υπηρεσίας, το

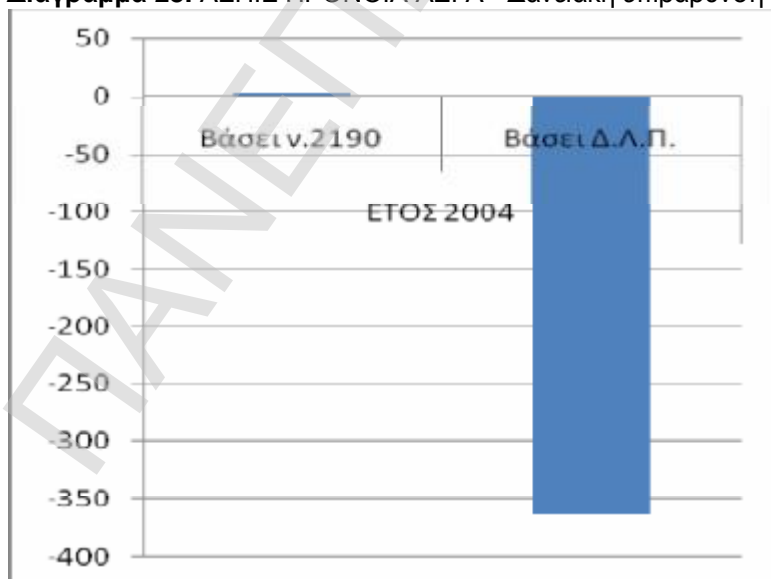
επίπεδο του μισθού κατά την αποχώρηση και τα αίτια της αποχώρησης (απόλυση ή συνταξιοδότηση).

Οι ανωτέρω περιγραφείσες αναπροσαρμογές επέφεραν τελικώς μεγάλες διαφορές στα Ίδια Κεφάλαια της εταιρείας. Συγκεκριμένα, όπως φαίνεται και στον πίνακα 3 του παραρτήματος με βάση τα Δ.Λ.Π. για την 31^η Δεκεμβρίου καταγράφονται αρνητικά Ίδια Κεφάλαια, της τάξης των -929.000€. Αυτό το γεγονός είχε δραματικές επιπτώσεις σε δείκτες κείριους για την ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, όπως οι δείκτες αποδοτικότητας Ιδίων κεφαλαίων και οι δείκτες δανειακής επιβάρυνσης. (Πίνακας 46).

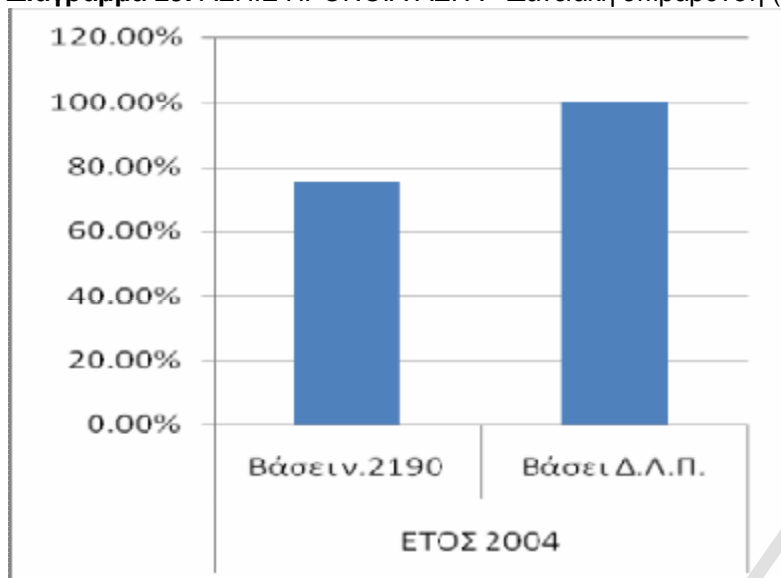
Διάγραμμα 27: ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΕΓΑ - Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων

Διάγραμμα 28: ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΕΓΑ - Δανειακή επιβάρυνση (Ξένα / Ίδια Κεφάλαια)

Διάγραμμα 29: ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΕΓΑ - Δανειακή επιβάρυνση (Ξένα / Σύνολο κεφαλαίων)

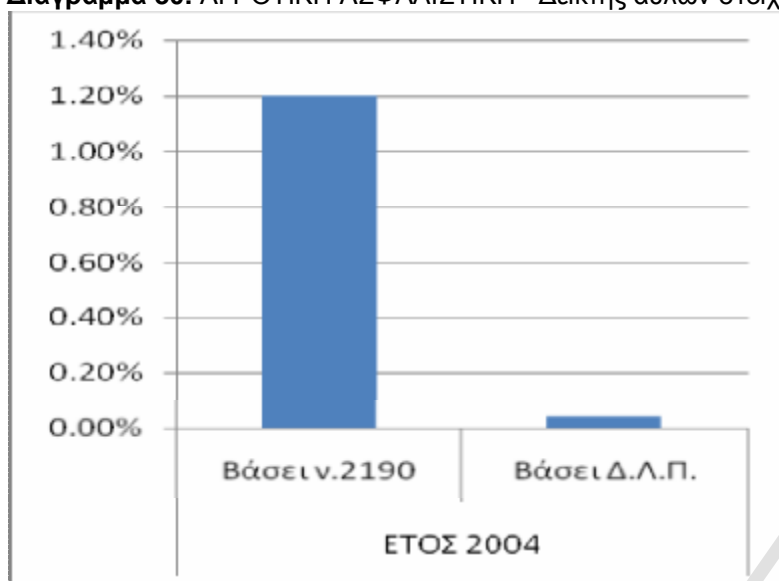
8.4 Αγροτική Ασφαλιστική Α.Ε.

Οι οικονομικές καταστάσεις της εταιρίας, συντάχθηκαν για πρώτη φορά με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ) και τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ως ημερομηνία μετάβασης στα ΔΛΠ ορίστηκε η 1η Ιανουαρίου 2004, οπότε και συντάχθηκε ο ισολογισμός έναρξης σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΠ 1.

Οι εγγραφές αναπροσαρμογής που έγιναν στις λογιστικές – χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Αγροτικής Ασφαλιστικής επέφεραν όπως παρατίθεται στον πίνακα 5 αυξήσεις στο σύνολο των στοιχείων του Ενεργητικού / Παθητικού με παράλληλη όμως μείωση των Ιδίων Κεφαλαίων της εταιρείας, μείωση της τάξης του 76,93%, το συνολικό ποσό των οποίων με βάση των Δ.Λ.Π. διαμορφώθηκε στα 21.755.000€.

Η παραπάνω μείωση των Ιδίων Κεφαλαίων, οφείλεται σε μια σειρά από παράγοντες. Όσον αφορά τις ασώματες ακινητοποιήσεις έγινε μια αποτίμηση στις 265.000€, γεγονός που οδήγησε σε μια εγγραφή αναπροσαρμογής της τάξης των 7.373.000€. Για τον λόγο αυτό ο δείκτης άυλων στοιχείων παρουσίασε πτώση κατά 116 μονάδες βάσης, για να διαμορφωθεί τελικά στο 0,04% ύστερα την σχετικά αύξηση του συνόλου του Ενεργητικού της εταιρείας. (Πίνακας 47).

Διάγραμμα 30: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ - Δείκτης άυλων στοιχείων

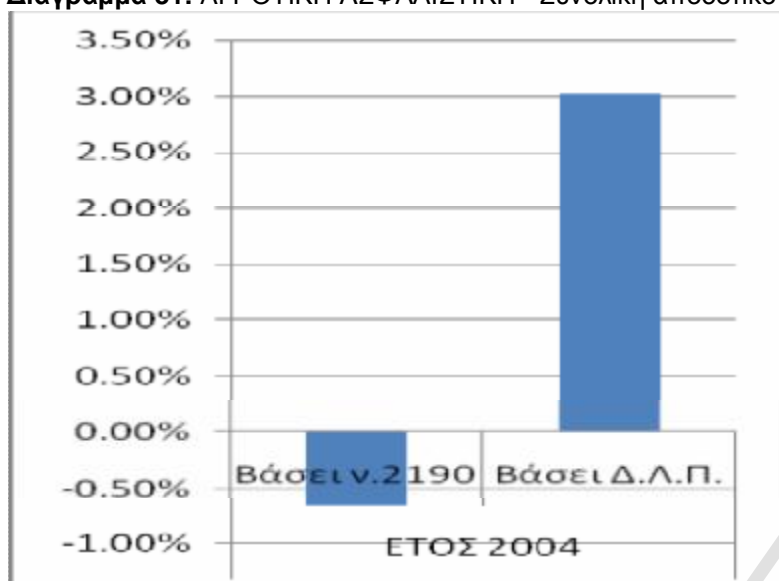

Η εγγραφή αναπροσαρμογής που έγινε λόγω της αναβαλλόμενης φορολογίας ανήρθε στο ποσό των 31.652.000€. Ο λόγος αυτής της αναπροσαρμογής είναι το γεγονός ότι με βάση τις προηγούμενες Λογιστικές Αρχές δεν υπολογιζόταν απαίτηση ή υποχρέωση από αναβαλλόμενους φόρους εισοδήματος, σε αντίθεση με τα Δ.Λ.Π., και ειδικότερα το Δ.Λ.Π. 16 «Φόρος Εισοδήματος».

Περαιτέρω έγινε αποτίμηση χαρτοφυλακίου σύμφωνα με την εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία κλεισίματος της χρήσης, σε αντίθεση με τις προηγούμενες Λογιστικές Αρχές, οι οποίες προϋπέθεταν αποτίμηση των μετοχών του χαρτοφυλακίου στην εύλογη αξία τους, η οποία όμως προσδιοριζόταν με βάση τη μέση τιμή του τελευταίου μήνα της ημερομηνίας κλεισίματος.

Η ανωτέρω αύξηση του συνόλου του Ενεργητικού της εταιρείας επέφερε μια αύξηση του δείκτη συνολικής Αποδοτικότητας, κάτι που καθοδηγήθηκε και από την παράλληλη αύξηση των κερδών προ φόρων, το μέγεθος των οποίων μετά τις αναπροσαρμογές λόγω Δ.Λ.Π. κατέγραψε θετικά αποτελέσματα της τάξης των 20.104.000€, σε αντίθεση με τις ζημίες των 4.141.000€ που καταγράφηκαν σύμφωνα με τις προηγούμενες Λογιστικές Αρχές. (Πίνακας 47).

Διάγραμμα 31: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ - Συνολική αποδοτικότητα

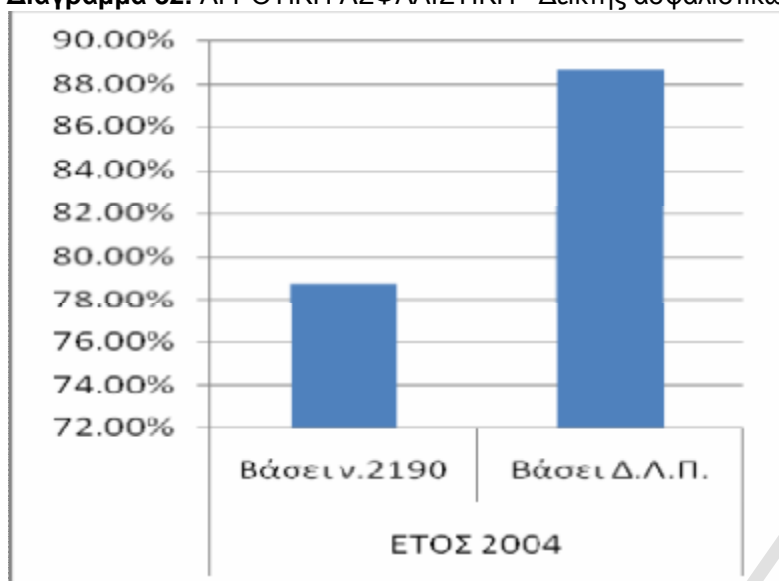

Στα στοιχεία του Παθητικού, το σύνολο των οποίων παρουσίασε αύξηση κατά 26.043.000€ όπως αναφέρθηκε στα ανωτέρω, σημαντική ήταν η αύξηση του συνόλου των υποχρεώσεων της εταιρείας κατά 18,19%, η οποία διαμορφώθηκε στα 640.728.000€.

Αύξηση παρατηρήθηκε στις υποχρεώσεις παροχών μετά την έξοδο από την εταιρεία, λόγω της αναγνώρισης βάσει αναλογιστικής μελέτης σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π. της υποχρέωσης για συνταξιοδότηση και παρεπόμενων παροχών σε ομαδικό πρόγραμμα ασφάλισης (DAF) των υπαλλήλων. Επίσης σύμφωνα με την ελληνική εργατική νομοθεσία, οι υπάλληλοι δικαιούνται αποζημίωση σε περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησης, το ύψος της οποίας ποικίλει ανάλογα με τα έτη προϋπηρεσίας, το επίπεδο μισθού κατά την αποχώρηση και τα αίτια αποχώρησης (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Η συνολική αύξηση ήταν της τάξης του 109,95%.

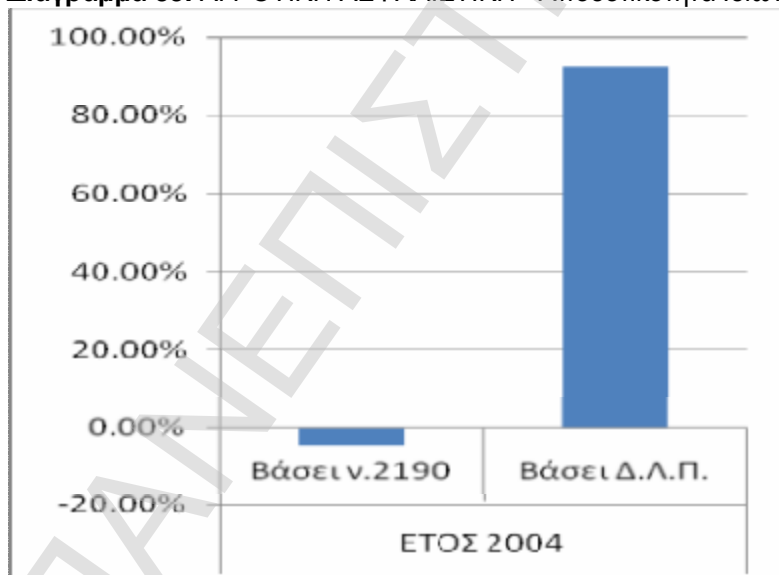
Στο λογαριασμό των ασφαλιστικών προβλέψεων, υπήρξε μεταβολή αναλογιστικώς υπολογιζόμενων ασφαλιστικών προβλέψεων βάσει των Δ.Λ.Π., κατά 85.851.000€, διαμορφώνοντας τις στα 587.034.000€, κάτι που επήρρασε θετικά στον δείκτη ασφαλιστικών προβλέψεων. (Πίνακας 47).

Διάγραμμα 32: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ - Δείκτης ασφαλιστικών προβλέψεων

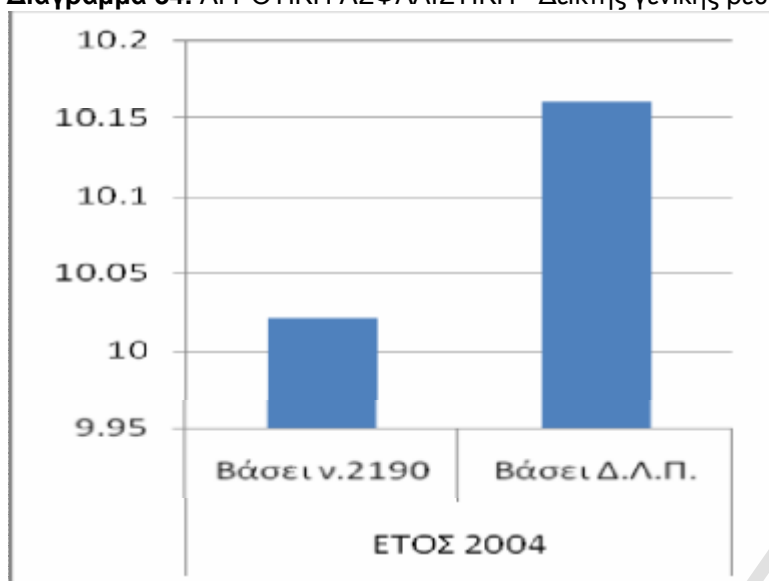
Η συνολική επίδραση των αναπροσαρμογών που επέφεραν τα Δ.Λ.Π. μείωσε τα Ίδια Κεφάλαια στα 21.755.000€. Αυτό το γεγονός αύξησε θεαματικά το δείκτη απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων, από την άλλη όμως ο συνδυασμός της μείωσης αυτής των Ιδίων Κεφαλαίων και της αύξησης του συνόλου των ασφαλιστικών προβλέψεων επέφερε κατακόρυφη πτώση του Δείκτη Φερεγγυότητας της εταιρείας, και τον διαμόρφωσε στο 3,71%. (Πίνακας 47).

Διάγραμμα 33: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ - Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων

Ο δείκτης της γενικής ρευστότητας δεν μεταβλήθηκε σημαντικά ύστερα από την εφαρμογή των Δ.Λ.Π., όπως παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα. (Πίνακας 47).

Διάγραμμα 34: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ - Δείκτης γενικής ρευστότητας

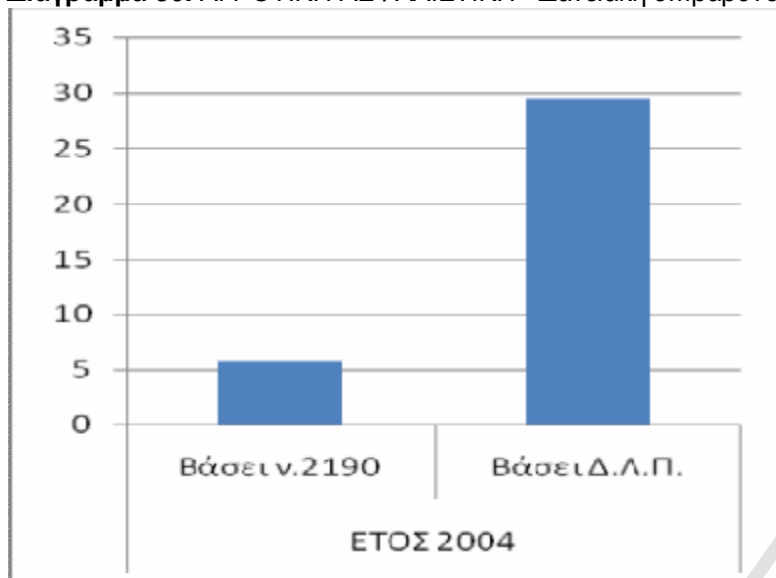

Αντίθετα, οι δείκτες δανειακής επιβάρυνσης, επηρεαζόμενοι αρνητικά από την μείωση των Ιδίων Κεφαλαίων κινήθηκαν ισχυρά ανοδικά. (Πίνακας 47).

Διάγραμμα 35: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ - Δανειακή επιβάρυνση (Ξένα / Συνολικά κεφάλαια)

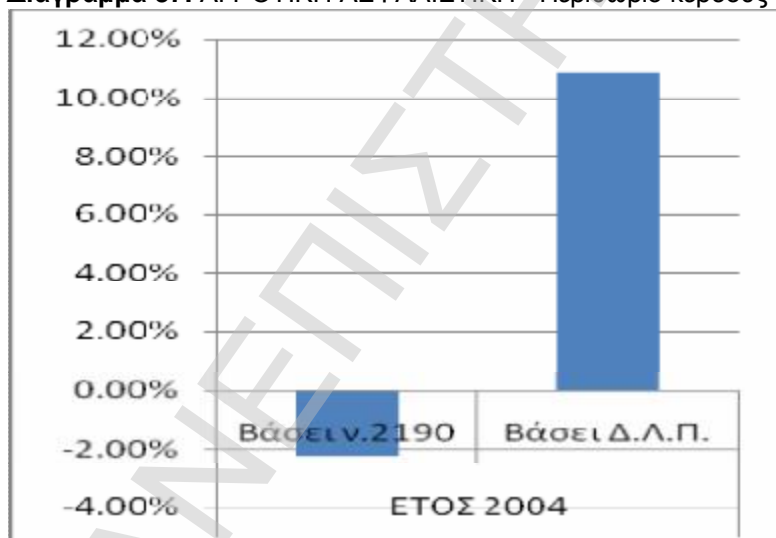

Διάγραμμα 36: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ - Δανειακή επιβάρυνση (Ξένα / Ίδια Κεφάλαια)

Αναλύοντας τέλος την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως της εταιρείας όπως αυτή διαμορφώθηκε, ύστερα από τις αναπροσαρμογές που έγιναν λόγω της εφαρμογής των Δ.Λ.Π., προκύπτει μια αύξηση των κερδών προ φόρων κατά 24.245.000€, που σηματοδοτεί το πέρασμα από ζημίες σε κέρδη. Το γεγονός αυτό επηρεάζει άμεσα και σημαντικά τον δείκτη περιθωρίου κέρδους. (Πίνακας 47).

Διάγραμμα 37: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ - Περιθώριο κέρδους

Στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως παρατηρήθηκε μείωση στα καθαρά έσοδα από τόκους κατά 46,10%, αύξηση στα λειτουργικά έσοδα κατά 78,06%, αύξηση στα λειτουργικά κέρδη κατά 9,52%, τα οποία οδήγησαν στην συνολική αύξηση 585,49% των κερδών προ φόρων που προαναφέρθηκε.

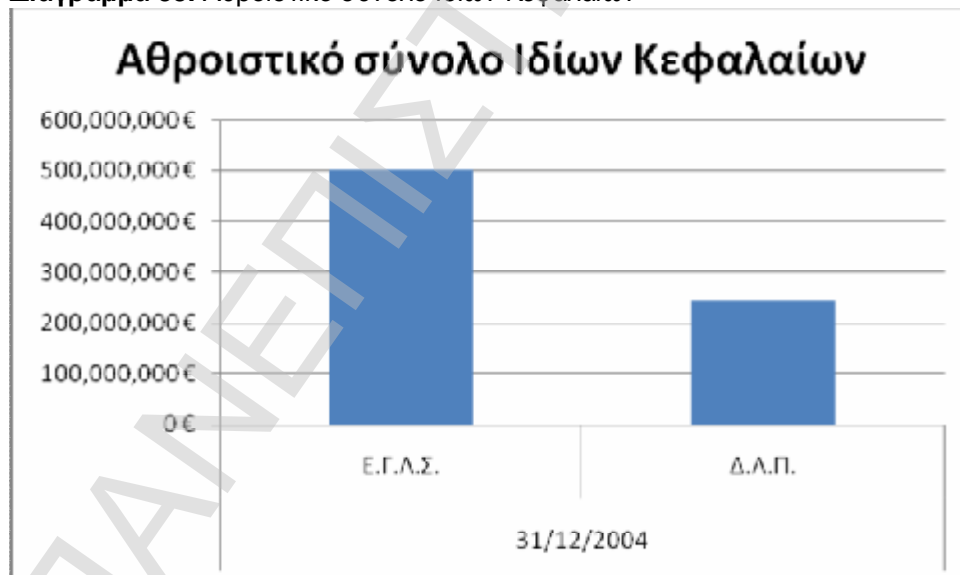
Κεφάλαιο 9: Συμπεράσματα – Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

9.1 Συμπεράσματα

Η εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, σηματοδότησε για τις εξεταζόμενες εταιρείες σημαντικές αλλαγές όσον αφορά την παρουσίαση των λογιστικών – χρηματοοικονομικών τους καταστάσεων.

Μετά την εφαρμογή των Δ.Λ.Π. παρατηρήθηκε μείωση του συνόλου του ποσού των Ιδίων Κεφαλαίων των τεσσάρων εταιρειών αθροιστικά. Συγκεκριμένα το αθροιστικό σύνολο των Ιδίων κεφαλαίων ύστερα από τις εγγραφές αναπροσαρμογή βάσει των Δ.Λ.Π. ανήρθε την 31^η Δεκεμβρίου στα 500.774.000€, σε αντίθεση με το Ε.Γ.Λ.Σ., βάσει του οποίου το αθροιστικό σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την ίδια ημερομηνία, ήτανε 243.523.000€. αυτό συνεπάγεται μια μείωση της τάξης του 105,64% λόγω εφαρμογής των Δ.Λ.Π. Μοναδική εξαίρεση αποτέλεσε η Ευρωπαϊκή Πίστη, της οποίας το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων παρουσίασε αύξηση 12,58%, λόγω των αναπροσαρμογών που έγιναν βάσει των Δ.Λ.Π..

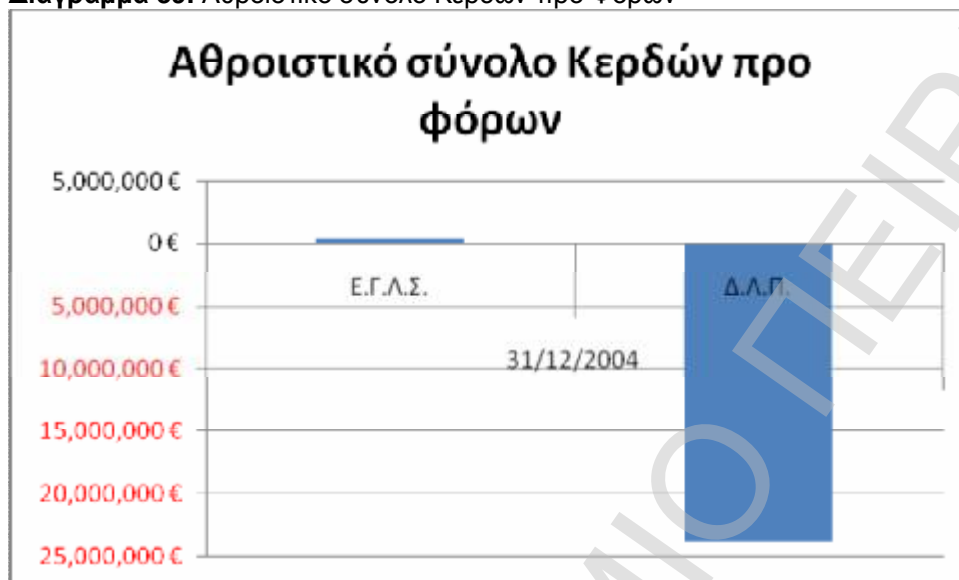
Διάγραμμα 38: Αθροιστικό σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων

Παρόμοια συμπεριφορά παρουσίασε και το αθροιστικό σύνολο της προ φόρων κερδοφορίας των εταιρειών, όπως παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα, όπου φαίνεται καθαρά μια μείωση κατά 24.137.000€, παρουσιάζοντας ζημίες. Αξιοσημείωτη

εντούτοις είναι η διαφορετική συμπεριφορά της προ φόρων κερδοφορίας σε κάθε μια από τις τέσσερις εξεταζόμενες εταιρείες, όπου στις Αγροτική Ασφαλιστική και Ευρωπαϊκή Πίστη υπήρξε θετική επίδραση των Δ.Λ.Π., ενώ στις Εθνική Ασφαλιστική και Ασπίς Πρόνοια αρνητική.

Διάγραμμα 39: Αθροιστικό σύνολο Κερδών προ Φόρων

Όσον αφορά το αθροιστικό σύνολο των μεγεθών του Ενεργητικού / Παθητικού παρουσίασε μικρή άνοδο, παραμένοντας όμως ουσιαστικά στα ίδια επίπεδα. Όλες οι εταιρείες επηρεάστηκαν θετικά εκτός από την Ασπίς Πρόνοια που παρουσίασε μείωση της τάξεως του 25,23%

Διάγραμμα 40: Αθροιστικό σύνολο στοιχείων Ενεργητικού / Παθητικού

Οι δείκτες ρευστότητας των εταιρειών κινήθηκαν αρνητικά, με μόνη εξαίρεση την Αγροτική Ασφαλιστική όπου σημειώθηκε ελάχιστη αύξηση.

Οι δείκτες φερεγγυότητας είχαν επίσης αρνητική εξέλιξη, με εξαίρεση την Ευρωπαϊκή πίστη, ενώ συνολική ήταν και η αύξηση της δανειακής επιβάρυνσης και στις τέσσερις υπό εξέταση εταιρείες.

Κοιτώντας κάθε εταιρεία ξεχωριστά συμπεραίνεται ότι τα Δ.Λ.Π. μέσω των εγγραφών αναπροσαρμογής που έγιναν στις εταιρείες που είχαν την υποχρέωση να τα εφαρμόσουν, επέφεραν ξεχωριστές επιπτώσεις ανάλογα με την οικονομική κατάσταση και κεφαλαιακή διάρθρωση της κάθε εταιρείας.

9.2 Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα έχουν συμπληρώσει μόλις τρία χρόνια εφαρμογής στον ελληνικό χώρο. Οι πρώτες μελέτες που έγιναν, συμπεριλαμβανομένης και της παρούσας διπλωματικής εργασίας εξέτασαν τις επιπτώσεις που επέφερε η εφαρμογή των προτύπων στις εισηγμένες στις Χρηματιστηριακές αγορές εταιρείες.

Περαιτέρω ανάλυση της μελλοντικής πορείας των εταιρειών αυτών με βάση την δυναμική που τους έδωσε η εφαρμογή των Δ.Λ.Π. μέσα στο συνεχώς μεταβαλλόμενο διεθνές κοινωνικό-οικονομικό-πολιτικό περιβάλλον κρίνεται απαραίτητη.

Σχετικά με τον κλάδο της Ιδιωτικής Ασφάλισης, για τον οποίο έγινε η παρούσα έρευνα σημειώνεται πως είναι από τους πιο νευραλγικούς τομείς παροχής υπηρεσιών στην Ελλάδα με διαρκώς αυξανόμενους ρυθμούς ανάπτυξης. Η αναπτυξιακή του πορεία αναμένεται να συνεχιστεί δυναμικά στο μέλλον. Μεταξύ των παραγόντων που προσδίδουν νέες διαστάσεις στις προοπτικές ανάπτυξής του είναι:

- Η συνειδητοποίηση ότι η Ιδιωτική Ασφάλιση ενεργώντας συμπληρωματικά προς την Κοινωνική Ασφάλιση, με τα εναλλακτικά συνταξιοδοτικά – αποταμιευτικά σχήματα που προσφέρει, μπορεί να στηρίξει ουσιαστικά το σύστημα κοινωνικής προστασίας.

- Η ευρύτερη αποδοχή του ρόλου της Ιδιωτικής Ασφάλισης στην παροχή κάλυψης στους ιδιαίτερα ευαίσθητους χώρους της υγείας και της ατομικής περιουσίας.
- Η ανάπτυξη της Ελληνικής Οικονομίας και η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των Ελλήνων θα ωθήσουν σε αύξηση τη ροπή προς αποταμίευση, συνεπώς τα εξελιγμένα ασφαλιστικά προϊόντα θα διεκδικούν ένα όλο και μεγαλύτερο τμήμα των διαθέσιμων αποταμιευτικών κεφαλαίων.
- Η συνεργασία με μεγάλα τραπεζικά συγκροτήματα και μέσω αυτών η αναζήτηση των απαραίτητων οικονομιών κλίμακας και ο σχηματισμός ασφαλιστικών εταιρειών που θα διαθέτουν το αναγκαίο μέγεθος για την επιβίωση στο νέο ανταγωνιστικό τοπίο, είναι τάσεις που έγιναν έκδηλες μετά τις πρόσφατες συγχωνεύσεις στην Ελλάδα.

Η συνεχής εξέταση του τόσο μεμονωμένα όσο και σαν μέρος της ελληνικής οικονομίας συστήνεται ανεπιφύλακτα.

Βιβλιογραφία

A. Ελληνική βιβλιογραφία

1. Τράπεζα της Ελλάδος, Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών της Τράπεζας της Ελλάδος, (2004), Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2003
2. Τράπεζα της Ελλάδος, Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών της Τράπεζας της Ελλάδος, 2^η Εκτύπωση, (2005), Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2004
3. Τράπεζα της Ελλάδος, Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών της Τράπεζας της Ελλάδος, (2006), Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2005
4. Τράπεζα της Ελλάδος, Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών της Τράπεζας της Ελλάδος, (2007), Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2006
5. Τράπεζα της Ελλάδος, Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών της Τράπεζας της Ελλάδος, (2008), Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2007
6. ICAP, Κλαδική Μελέτη, (2007), Ιδιωτική Ασφάλιση
7. Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος, Ετήσια Στατιστική Έκθεση, (2007), Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα 2006

B. Δημοσιεύσεις Internet

1. www.eaee.gr, Επίσημη ιστοσελίδα Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος
2. «Σε λουκέτο ασφαλιστικών εταιρειών ωθεί η νέα κοινοτική οδηγία», (2008), www.capital.gr, 07/08/2008.
3. http://www.agroins-capital-market.com/pdf/2007/ethsio_deltio_xrhshs_2007.pdf, ετήσιο δελτίο χρήσης 2007, Αγροτική Ασφαλιστική Α.Ε.
4. <http://www.aspis.gr/website/pdf/reports/annualreport07.pdf>, ετήσιο δελτίο χρήσης 2007, Ασπής Πρόνοια Α.Ε.Γ.Α.

5. [http://www.ethniki-asfalistiki.gr/ir/upload/Greek/Εκθέσεις_και_Παρουσιάσεις/Ετήσια_Δελτία/2006_ANNUAL_BULLETIN_\(GR\).pdf](http://www.ethniki-asfalistiki.gr/ir/upload/Greek/Εκθέσεις_και_Παρουσιάσεις/Ετήσια_Δελτία/2006_ANNUAL_BULLETIN_(GR).pdf), ετήσιο δελτίο χρήσης 2006, Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.
6. http://ir.europisti.gr/uploads/ETHSIA_DELTIA/ETHSIO_DELTIO_2007.pdf, ετήσιο δελτίο 2007, Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑΣ

Παράρτημα: Οικονομικές καταστάσεις

Πίνακας 30: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ, Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Ισολογισμός 1/1/2004

Πηγή: Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 65

	1/1/2004		
	Βάσει ν.2190	Εγγραφές αναπροσαρμογής	Βάσει ΔΛΠ
Επενδύσεις σε ακίνητα	0	113,642	113,642
Χαρτοφυλάκιο	521,782	-6,718	515,064
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	7,641	0	7,641
Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων Ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	190,422	0	190,422
Σύνολο επενδύσεων	719,845	106,924	826,769
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	249,749	-113,641	136,108
Αύλα Πάγια	5,176	-864	4,312
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις	0	6,286	6,286
Απαιτήσεις από ασφαλισμένους	217,203	0	217,203
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	8,147	90,038	98,185
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	1,638	0	1,638
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επόμενων χρήσεων (DAC)	57,527	0	57,527
Λοιπές Απαιτήσεις	55,954	12,722	68,676
Δάνεια σε προσωπικό, ασφαλιστές και ασφαλιζόμενους ζωής	21,093	0	21,093
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	254,149	0	254,149
Σύνολο	870,636	-5,459	865,177
Σύνολο Ενεργητικού	1,590,481	101,465	1,691,946
Αναλογιστικά αποθέματα μη αντασφαλισμένου κινδύνου ασφαλειών ζωής	598,135	0	598,135
Εκκρεμείς αποζημιώσεις μη αντασφαλισμένων ζημιών και ζωής	262,985	38,016	301,001
Μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα (UPR)	140,321	25,383	165,704
Λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις	6,860	0	6,860
Ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλίσεων Ζωής που οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό Κίνδυνο (UNIT LINKED)	190,422	0	190,422
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστές, πράκτορες και συνεργάτες πωλήσεων	32,081	0	32,081
Υποχρεώσεις προς αντασφαλιστές	22,388	26,513	48,901
Υποχρεώσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	440	0	440
Λοιπές Υποχρεώσεις	64,259	-5,876	58,383

Υποχρεώσεις παροχών μετά την έξοδο από την Εταιρία	871	74,329	75,200
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Υποχρεώσεις	0	286	286
Σύνολο Υποχρεώσεων	1,318,762	158,651	1,477,413
Μετοχικό Κεφάλαιο	114,762	0	114,762
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	17,214	0	17,214
Αποτελέσματα εις νέον	646	-72,970	-72,324
Σωρευμένα κέρδη (ζημιές) προηγούμενων χρήσεων	139,097	15,784	154,881
Λοιπά Αποθεματικά	0	0	0
Δικαιώματα Μειοψηφίας	0	0	0
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	271,719	-57,186	214,533
Σύνολο Παθητικού	1,590,481	101,465	1,691,946

Πίνακας 31: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ, Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Ισολογισμός 31/12/2004

Πηγή: Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 65

	31/12/2004		
	Βάσει ν.2190	Εγγραφές αναπροσαρμογής	Βάσει ΔΛΠ
Επενδύσεις σε ακίνητα	0	111,060	111,060
Χαρτοφυλάκιο	728,558	-12,658	715,900
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	9,661	0	9,661
Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων Ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	240,364	0	240,364
Σύνολο επενδύσεων	978,583	98,402	1,076,985
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	253,536	-106,413	147,123
Άυλα Πάγια	4,810	-746	4,064
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις	0	10,086	10,086
Απαιτήσεις από ασφαλισμένους	175,269	-4,700	170,569
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	6,808	89,652	96,460
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	3,089	0	3,089
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επόμενων χρήσεων (DAC)	52,870	0	52,870
Λοιπές Απαιτήσεις	35,784	13,869	49,653
Δάνεια σε προσωπικό, ασφαλιστές και ασφαλιζόμενους ζωής	22,611	0	22,611
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	99,474	0	99,474
Σύνολο	654,251	1,748	655,999
Σύνολο Ενεργητικού	1,632,834	100,150	1,732,984
Αναλογιστικά αποθέματα μη αντασφαλισμένου κινδύνου ασφαλειών ζωής	636,461	0	636,461

Εκκρεμείς αποζημιώσεις μη αντασφαλισμένων ζημιών και ζωής	264,662	36,988	301,650
Μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα (UPR)	108,180	24,226	132,406
Λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις	7,081	0	7,081
Ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλίσεων Ζωής που οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό Κίνδυνο (UNIT LINKED)	240,364	0	240,364
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστές, πράκτορες και συνεργάτες πωλήσεων	28,310	0	28,310
Υποχρεώσεις προς αντασφαλιστές	9,295	28,436	37,731
Υποχρεώσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	267	0	267
Λοιπές Υποχρεώσεις	61,916	251	62,167
Υποχρεώσεις παροχών μετά την έξοδο από την Εταιρία	503	85,350	85,853
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Υποχρεώσεις	0	1,361	1,361
Σύνολο Υποχρεώσεων	1,357,039	176,612	1,533,651
Μετοχικό Κεφάλαιο	215,178	0	215,178
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	17,214	0	17,214
Αποτελέσματα εις νέον	934	-104,152	-103,218
Σωρευμένα κέρδη (ζημιές) προηγούμενων χρήσεων	0	0	0
Λοιπά Αποθεματικά	42,469	27,690	70,159
Δικαιώματα Μειοψηφίας	0	0	0
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	275,795	-76,462	199,333
Σύνολο Παθητικού	1,632,834	100,150	1,732,984

Πίνακας 32: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ, Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 - Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης
Πηγή: Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 67

	Βάσει ν.2190	Εγγραφές αναπροσαρμογής	Βάσει ΔΛΠ
Εγγεγραμμένα (μικτά) ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	594,847	0	594,847
Μείον: Εκχωρημένα ασφάλιστρα	-81,391	0	-81,391
Καθαρά από αντασφάλιση εγγεγραμμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	513,456	0	513,456
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών	31,664	0	31,664
Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	545,120	0	545,120
Έσοδα επενδύσεων	51,608	-17,207	34,401
Κέρδη από πώληση/λήξη επενδύσεων	16,051	11,138	27,189

Κέρδη από αποτίμηση επενδύσεων	19,602	-10,759	8,843
Λοιπά Έσοδα	2,721	0	2,721
Λειτουργικά Έσοδα	635,102	-16,828	618,274
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων	-308,858	0	-308,858
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	65,444	0	65,444
Επιβάρυνση από ασφαλιστικές προβλέψεις	94,454	3,510	90,944
Έξοδα διάθεσης	110,663	9,766	120,429
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	-30,754	0	-30,754
Λοιπά Έξοδα	-13,049	-4,723	-17,772
Κέρδος (Ζημία) προ φόρων	11,880	-27,807	-15,927
Φόρος εισοδήματος	-11,520	5,233	-6,287
Κέρδος (Ζημία) μετά από φόρους	360	-22,574	-22,214

Πίνακας 33: ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ, Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Κατάσταση Μεταβολών στα Ίδια Κεφάλαια
Πηγή: Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 51

	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπα 01/01/2004	214,533
Αποτέλεσμα περιόδου	-22,214
Κίνηση αποθέματος διαθεσίμων προς πώληση αξιογράφων	15,622
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	0
Μερίσματα πληρωθέντα	-8,608
Υπόλοιπα 31/12/2004	199,333
Αναπροσαρμογή αποτελεσμάτων εις νέον 01/01/2005 λόγω πρώτης εφαρμογής του ΔΠΧΠ 4	169,500
Υπόλοιπα 01/01/2005	29,833
Αποτέλεσμα περιόδου	23,405
Αποθεματικό από αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	-15,149
Καταβολή για αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου	129,107
Έξοδα αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου	-1,338
Υπόλοιπα 31/12/2005	165,858

Πίνακας 34: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α, Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Ισολογισμός 1/1/2004
Πηγή: Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 23

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ	Βάσει ν.2190	Εγγραφές Αναπροσαρμογής	Βάσει ΔΛΠ
	1/1/2004		
Επενδύσεις σε πάγια	0	22,044	22,044
Χαρτοφυλάκιο	43,342	233	43,575

Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	5,840	0	5,840
Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων Ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (United Link)	8,825	0	8,825
Σύνολο επενδύσεων	58,007	22,277	80,284
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	16,925	-839	16,086
Άυλα πάγια	1,280	-1,278	2
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις	0	1,380	1,380
Απαιτήσεις από ασφαλισμένους	12,719	0	12,719
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	85	0	85
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	823	0	823
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επομένων χρήσεων	7,460	0	7,460
Λοιπές απαιτήσεις	12,136	-585	11,551
		0	
Δάνεια σε προσωπικό, ασφαλιστές και ασφαλισμένους Ζωής	1,866	0	1,866
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	2,622	0	2,622
Σύνολο	55,916	-1,322	54,594
Σύνολο Ενεργητικού	113,923	20,955	134,878
Αναλογιστικά αποθέματα μη αντασφαλισμένου κινδύνου ασφαλειών Ζωής	34,063	2,014	36,077
Εκκρεμείς αποζημιώσεις μη αντασφαλισμένων Ζημιών και Ζωής	19,663	7,044	26,707
Μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα (UPR)	12,542	0	12,542
Λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις	3,863	0	3,863
Ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλίσεων Ζωής που οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (UNIT LINKED)	8,825	0	8,825
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστές, πράκτορες και συνεργάτες πωλήσεων	1,315	0	1,315
Υποχρεώσεις προς αντασφαλιστές	3,696	0	3,696
Υποχρεώσεις αντασφαλιστικές δραστηριότητες	902	0	902
Λοιπές υποχρεώσεις	9,165	9,281	18,446
Υποχρεώσεις παροχών μετά την έξοδο από την εταιρεία	0	497	497
Σύνολο υποχρεώσεων	94,034	18,836	112,870
Μετοχικό κεφάλαιο	12,537	0	12,537
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	23,054	0	23,054
Αποτέλεσμα εις Νέον	-24,206	-7,464	-31,670
Λοιπά Αποθεματικά	8,505	9,583	18,088
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	19,890	2,119	22,009
Σύνολο Παθητικού	113,924	20,955	134,879

Πίνακας 35: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α, Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Ισολογισμός 31/12/2004

Πηγή: Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 38

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ	Βάσει v.2190	Εγγραφές Αναπροσαρμογής	Βάσει ΔΛΠ
	31/12/2004		
Επενδύσεις σε πάγια	0	22,041	22,041
Χαρτοφυλάκιο	46,891	242	47,133
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	5,840	0	5,840
Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων Ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (United Link)	7,973	0	7,973
Σύνολο επενδύσεων	60,704	22,283	82,987
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	16,154	41	16,195
Άυλα πάγια	1,032	-909	123
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις	0	658	658
Απαιτήσεις από ασφαλισμένους	15,099	0	15,099
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	189	0	189
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	560	0	560
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επομένων χρήσεων	8,179	0	8,179
Λοιπές απαιτήσεις	13,226	-1,258	11,968
	0	0	
Δάνεια σε προσωπικό, ασφαλιστές και ασφαλισμένους Ζωής	2,500	0	2,500
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	2,759	0	2,759
Σύνολο	59,698	-1,468	58,230
Σύνολο Ενεργητικού	120,402	20,815	141,217
Αναλογιστικά αποθέματα μη αντασφαλισμένου κινδύνου ασφαλειών Ζωής	34,742	2,214	36,956
Εκκρεμείς αποζημιώσεις μη αντασφαλισμένων Ζημιών και Ζωής	22,772	7,351	30,123
Μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα (UPR)	15,260	0	15,260
Λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις	2,970	0	2,970
Ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλίσεων Ζωής που οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (UNIT LINKED)	7,973	0	7,973
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστές, πράκτορες και συνεργάτες πωλήσεων	978	0	978
Υποχρεώσεις προς αντασφαλιστές	2,631	0	2,631
Υποχρεώσεις αντασφαλιστικές δραστηριότητες	639	0	639
Λοιπές υποχρεώσεις	11,684	8,126	19,810
Υποχρεώσεις παροχών μετά την έξοδο από την εταιρεία	0	513	513

Σύνολο υποχρεώσεων	99,649	18,204	117,853
Μετοχικό κεφάλαιο	12,537	0	12,537
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	23,054	0	23,054
Αποτέλεσμα εις Νέον	-23,331	-7,144	-30,475
Λοιπά Αποθεματικά	8,494	9,754	18,248
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	20,754	2,610	23,364
Σύνολο Παθητικού	120,403	20,814	141,217

Πίνακας 36: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α, Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης
Πηγή: Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 24

	Βάσει ν.2190	Εγγραφές αναπροσαρμογής	Βάσει ΔΛΠ
Εγγεγραμμένα (μικτά ασφάλιστρα) και συναφή έσοδα	58,522	0	58,522
Μείον: Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα	-4,464	0	-4,464
Καθαρά από αντασφάλιση εγγεγραμμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	54,058	0	54,058
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών	-2,718	0	-2,718
Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	51,340	0	51,340
Έσοδα επενδύσεων	2,223	496	2,719
Κέρδη από πώληση / λήξη επενδύσεων	1,859	0	1,859
Κέρδη από αποτίμηση επενδύσεων	-200	0	-200
Λοιπά έσοδα	369	0	369
Λειτουργικά Έσοδα	55,591	496	56,087
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων	-30,335	0	-30,335
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	-9,124	0	-9,124
Επιβάρυνση από ασφαλιστικές προβλέψεις	-2,073	-506	-2,579
Έξοδα διάθεσης	-9,941	1,692	-8,249
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	-2,864	369	-2,495
Λοιπά Έξοδα	-379	-472	-851
Κέρδος (Ζημιά) προ φόρων	875	1,579	2,454
Φόρος εισοδήματος	0	-1,094	-1,094
Κέρδος (Ζημιά) μετά από φόρους	875	485	1,360

Πίνακας 37: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α, Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Κατάσταση μεταβολής Ιδίων Κεφαλαίων
 Πηγή: Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 12

	1/1/2005	1/1/2004
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων όπως είχαν απεικονισθεί με τα Ε.Λ.Π.	20,754	19,889
Διαφορές από επανεκτίμηση ακινήτων στην εύλογη αξία	13,771	11,839
Επίδραση από την απάλειψη των ασώματων ακινητοποιήσεων	-909	-1,278
Διαφορές από αποτίμηση χαρτοφυλακίου στην εύλογη αξία (Διαθεσίμων προς Πώληση)	242	233
Προβλέψεις υποχρεώσεων παροχών προσωπικού	-513	-497
Επίδραση από την αναγνώριση επισφαλών απαιτήσεων	-700	-500
Μεταβολή ασφαλιστικών προβλέψεων βάσει του ΔΠΧΠ 4	-9,564	-9,058
Αναβαλλόμενη Φορολογία	283	1,380
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων σύμφωνα με τα Διεθνή Λογικά Πρότυπα	23,364	22,008

Πίνακας 38: ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α., Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Ισολογισμός 31/12/2004
 Πηγή: Ασπίς Πρόνοια Α.Ε.Γ.Α., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 73

	31/12/2004		
	Βάσει ν.2190	Εγγραφές αναπροσαρμογής	Βάσει ΔΛΠ
Περιουσιακά στοιχεία			
Επενδύσεις σε ακίνητα	10,438	11,026	21,464
Ενσώματα πάγια			
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα	58,633	-8,402	50,231
Μεταφορικά μέσα και λοιπός εξοπλισμός	1,524	0	1,524
Άυλα περιουσιακά στοιχεία			
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	92,364	-55,492	36,872
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία			
Διαθέσιμοι για πώληση τίτλοι			
Συμμετοχικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	71,311	-12,727	58,584
Χρεωστικοί τίτλοι			
Διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις	8,124	0	8,124
Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	64,057	0	64,057

Δάνεια και απαιτήσεις			
Δάνεια σε προσωπικό, ασφαλιστές και ασφαλιζόμενους Ζωής	1,825	0	1,825
Απαιτήσεις από ασφαλισμένους	33,274	0	33,274
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	3,763	-37	3,726
Απαιτήσεις από αντασφαλιζόμενους	35	0	35
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επόμενων χρήσεων (DAC)	13,475	0	13,475
Λοιπές απαιτήσεις	87,461	-46,999	40,462
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	2,599	0	2,599
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	449,694	-113,442	336,252
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ			
Κεφάλαιο και αποθεματικά αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής			
Μετοχικό κεφάλαιο	29,357	22,000	51,357
Οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο	22,000	-22,000	0
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	42,765	-190	42,575
Διαφορά από αναπροσαρμογή αξίας χρεογράφων	0	0	0
Αποθεματικά εύλογης αξίας	0	0	0
Λοιπά αποθεματικά	47,870	-39,899	7,971
Αποτελέσματα εις νέο	-32,083	-70,748	-102,831
Ποσά προορισμένα για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου	0	0	0
Σύνολο καθαρής θέσης	109,909	-110,838	-929
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Ασφαλιστικές υποχρεώσεις			
Μαθηματικές προβλέψεις ασφαλειών Ζωής	155,379	0	155,379
Ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλισμένων Ζωής που οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	64,057	0	64,057
Εκκρεμείς αποζημιώσεις Ζωής και Ζημιών	21,843	0	21,843
Προβλέψεις για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα (UPR)	2,332	0	2,332
Λοιπές παροχές	11,776	0	11,776
Σύνολο ασφαλιστικών προβλέψεων	255,387	0	255,387
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	0	0	0
Δάνεια	15,000	0	15,000
Προβλέψεις για παροχές στους εργαζομένους	138	491	629
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	0	32	32
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις			

Υποχρεώσεις προς ασφαλιστές, πράκτορες και συνεργάτες πωλήσεων	6,961	0	6,961
Υποχρεώσεις προς αντασφαλιστές	2,351	-37	2,314
Υποχρεώσεις προς αντασφαλιζομένους	72	0	72
Λοιπες υποχρεώσεις	59,876	-3,091	56,785
Σύνολο υποχρεώσεων	84,398	-2,605	81,794
Σύνολο καθαρής θέσης και υποχρεώσεων	449,694	-113,442	336,252

Πίνακας 39: ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α., Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης
Πηγή: Ασπίς Πρόνοια Α.Ε.Γ.Α., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 74

	31/12/2004		
	Βάσει ν.2190	Εγγραφές αναπροσαρμογής	Βάσει ΔΛΠ
Εγγεγραμμένα (μικτά) ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	117,411	0	117,411
Μείον: Εκχωρημένα ασφάλιστρα	-4,315	0	-4,315
Καθαρά από ανασφάλιση εγγεγραμμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	113,096	0	113,096
Μεταβολή μαθηματικών αποθεμάτων και αποθεμάτων μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών	-38,825	0	-38,825
Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	74,271	0	74,271
Κέρδη / (ζημιές) από πώληση / λήξη επενδύσεων	4,556	0	4,556
Κέρδη / (ζημιές) από αποτίμηση επενδύσεων	-3,187	-3,471	-6,658
Λοιπά έσοδα επενδύσεων	4,870	0	4,870
Λειτουργικά έσοδα	80,510	-3,471	77,039
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων	-51,303	0	-51,303
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	26,553	0	26,553
Επιβάρυνση από ασφαλιστικές προβλέψεις	4,776	0	4,776
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	12,724	301	12,423
Αποσβέσεις	-3,259	1,509	-1,750
Λοιπά έξοδα	-15,907	-614	-16,521
Λοιπά έξοδα / έσοδα	-3,625	0	-3,625
Κέρδος (Ζημιά) προ φόρων	-28,084	-2,275	-30,359
Φόρος εισοδήματος	0	0	0
Κέρδος (Ζημιά) μετά από φόρους	-28,084	-2,275	-30,359

Πίνακας 40: ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α., Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Κατάσταση μεταβολής Καθαρής Θέσεως
 Πηγή: Ασπίς Πρόνοια Α.Ε.Γ.Α., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 75

	31/12/2004
Καθαρή θέση έναρξης περιόδου, σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα	109,909
διαγραφή εξόδων πολυετούς απόσβεσης	-312
Διαφορά αποσβέσεων	1,095
Διαγραφή επισφαλών απαιτήσεων	-5,500
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	-728
Διαφορά από αποτίμηση χρεογράφων	-68,219
Ζημιά από πώληση χρεογράφων	-37,436
Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	-70
Διαφορά στη λογιστικοποίηση χρηματοδοτικής μίσθωσης	14
Λοιπές διαφορές	318
Καθαρή θέση έναρξης περιόδου, σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα	-929
Προσαρμογή στα ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΠ 4	-60,854
Διαφορά από αποτίμηση χρεογράφων στην εύλογη αξία	55,175
Συνολική επίπτωση διαφορών	-5,678
Καθαρή θέση έναρξης περιόδου, σύμφωνα με τα ΔΛΠ	-6,607

Πίνακας 41: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ Α.Ε., Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Ισολογισμός 31/12/2004
 Πηγή: Αγροτική Ασφαλιστική Α.Ε., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 79 - 80

	31/12/2004		
	Βάσει ν.2190	Εγγραφές αναπροσαρμογής	Βάσει ΔΛΠ
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	115	0	115
Αξιόγραφα	223,451	2,215	225,666
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	209,766	0	209,766
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	6,387	0	6,387
Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων (Unit Linked)	19,168	0	19,168
Πελάτες	80,103	-451	79,652
Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	12,296	0	12,296
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	45,788	0	45,788
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	7,638	-7,373	265
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	31,728	0	31,728
Φορολογικές Απαιτήσεις	0	31,652	31,652
Σύνολο Ενεργητικού	636,440	26,043	662,483
Υποχρεώσεις Παροχών μετά την έξοδο από την Εταιρία	12,009	13,204	25,213
Ασφαλιστικές Προβλέψεις	501,183	85,851	587,034
Φορολογικές υποχρεώσεις	0	0	0

Άλλες υποχρεώσεις	28,932	-451	28,481
Σύνολο Υποχρεώσεων	542,124	98,604	640,728
Μετοχικό κεφάλαιο	41,114	0	41,114
Ίδιες μετοχές	-2,453	0	-2,453
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	23,344	0	23,344
Αποθεματικά	55,155	890	56,045
Σωρευμένα κέρδη / (ζημίες) προηγούμενων χρήσεων	-22,844	-73,451	-96,295
Δικαιώματα Μειοψηφίας	0	0	0
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	94,316	-72,561	21,755
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Παθητικού	636,440	26,043	662,483

Πίνακας 42: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ Α.Ε., Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης
Πηγή: Αγροτική Ασφαλιστική Α.Ε., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 81

	31/12/2004		
	Βάσει ν.2190	Εγγραφές αναπροσαρμογής	Βάσει ΔΛΠ
Τόκοι και συναφή έσοδα	14,064	-6,325	7,739
Μείον: Τόκοι και συναφή έξοδα	-345	0	-345
Καθαρά έσοδα από τόκους	13,719	-6,325	7,394
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	520	0	520
Μείον: έξοδα από αμοιβές και προμήθειες	0	0	0
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	520	0	520
Κέρδη/(ζημίες από χρηματοοικονομικές πράξεις	0	2,340	2,340
Κέρδη/(ζημίες) από πράξεις επενδυτικού χαρτοφυλακίου	0	2,686	2,686
Έσοδα από μερίσματα	1,042	0	1,042
Αποτελέσματα από την πώληση ασφαλιστηρίων συμβολαίων	31,693	14,625	46,318
Άλλα λειτουργικά έσοδα	176	6,038	6,214
Λειτουργικά Έσοδα	32,911	25,689	58,600
Ζημίες από δάνεια και προκαταβολές	0	0	0
Λειτουργικά έξοδα	-51,291	4,881	-46,410
Λειτουργικά Κέρδη	-51,291	4,881	-46,410
Έκτακτα έσοδα	0	0	0
Έκτακτα έξοδα	0	0	0
Έκτακτα αποτελέσματα	0	0	0
Αναλογία αποτελεσμάτων συγγενών επιχειρήσεων	0	0	0
Κέρδος/(ζημία) προ φόρων	-4,141	24,245	20,104

Φόρος εισοδήματος		-18,951	-18,951
Κέρδος / (ζημία) μετά από φόρους	-4,141	5,294	1,153

Πίνακας 43: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ Α.Ε., Εγγραφές αναπροσαρμογής και αναμόρφωσης χρήσης 2004 – Κατάσταση μεταβολής Ιδίων Κεφαλαίων

Πηγή: Αγροτική Ασφαλιστική Α.Ε., Ετήσιο Δελτίο 2005, σελ. 34

	31/12/2004
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων , όπως είχαν απεικονισθεί σύμφωνα με το ΕΓΛΣ	94,316
Επίδραση από την αποτίμηση των ασώματων ακινητοποιήσεων	-7,373
Επίδραση από την αναγνώριση των επισφαλών απαιτήσεων	0
Αναβαλλόμενη φορολογία	31,652
Αποτίμηση Χαρτοφυλακίου στην εύλογη αξία του	2,503
Αναπροσαρμογή των παγίων βάσει της εύλογης αξίας των	0
Προβλέψεις υποχρεώσεων παροχών προσωπικού μετά την έξοδο από την εταιρία	-13,203
Μεταβολή αναλογιστικώς υπολογιζόμενων ασφαλιστικών προβλέψεων βάσει του IFRS 4	-85,850
Λοιπά	-290
Σύνολο προσαρμογών	-72,561
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων κατά τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα	21,755
Καθαρή Θέση έναρξης χρήσης (01/01/2004 αντίστοιχα)	21,470
Κέρδη της χρήσης μετά από φόρους	1,153
	22,623
Καθαρό εισόδημα καταχωρημένο απευθείας στην καθαρή θέση	-668
Αγορές ιδίων μετοχών	-200
Καθαρή Θέση λήξης χρήσης (31/12/2004 αντίστοιχα)	21,755

Πίνακας 44: Αριθμοδείκτες ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.

ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.		
	ΕΤΟΣ 2004	
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ	Βάσει ν.2190	Βάσει Δ.Λ.Π.
Συνολική αποδοτικότητα	0.73%	-0.93%
Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων	4.34%	-7.70%
Περιθώριο κέρδους	2.00%	-2.68%
Αποδοτικότητα επενδύσεων	6.08%	3.61%
Συνολική κυκλοφοριακή ταχύτητα	36.43%	34.33%
Δείκτης γενικής ρευστότητας	3.97	3.89
Δείκτης άυλων στοιχείων	0.29%	0.23%
Δείκτης φερεγγυότητας	21.95%	15.12%
Δείκτης ασφαλιστικών προβλέψεων	76.97%	76.05%
Δανειακή επιβάρυνση - Ξένα προς ίδια κεφάλαια	4.92	7.69

Δανειακή επιβάρυνση - Ξένα προς συνολικά κεφάλαια	83.11%	88.50%
Δείκτης παγιοποίησης περιουσίας	15.82%	8.72%
Δείκτης χρηματοδότησης πάγιου ενεργητικού	106.75%	131.85%

Πίνακας 45: Αριθμοδείκτες ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.		
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ	ΕΤΟΣ 2004	
	Βάσει ν.2190	Βάσει Δ.Λ.Π.
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α. - Συνολική αποδοτικότητα	0.75%	1.78%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α. - Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων	4.31%	10.82%
Περιθώριο κέρδους	1.50%	4.19%
Αποδοτικότητα επενδύσεων	3.75%	3.33%
Συνολική κυκλοφοριακή ταχύτητα	44.90%	38.28%
Δείκτης γενικής ρευστότητας	2.67	1.74
Δείκτης άυλων στοιχείων	0.86%	0.09%
Δείκτης φερεγγυότητας	24.79%	25.05%
Δείκτης ασφαλιστικών προβλέψεων	69.53%	66.06%
Δανειακή επιβάρυνση - Ξένα προς ίδια κεφάλαια	4.8	5.04
Δανειακή επιβάρυνση - Ξένα προς συνολικά κεφάλαια	82.76%	83.46%
Δείκτης παγιοποίησης περιουσίας	14.27%	11.56%
Δείκτης χρηματοδότησης πάγιου ενεργητικού	120.76%	143.18%

Πίνακας 46: Αριθμοδείκτες ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.

ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.		
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ	ΕΤΟΣ 2004	
	Βάσει ν.2190	Βάσει Δ.Λ.Π.
Συνολική αποδοτικότητα	-6.25%	-9.03%
Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων	-25.55%	3267.92%
Περιθώριο κέρδους	-23.92%	-25.86%
Αποδοτικότητα επενδύσεων	1.98%	2.58%
Συνολική κυκλοφοριακή ταχύτητα	25.15%	33.63%
Δείκτης γενικής ρευστότητας	1.69	1.18
Δείκτης άυλων στοιχείων	0.18%	0.00%
Δείκτης φερεγγυότητας	43.04%	-0.36%
Δείκτης ασφαλιστικών προβλέψεων	56.79%	75.95%
Δανειακή επιβάρυνση - Ξένα προς ίδια κεφάλαια	3.09	-362.95
Δανειακή επιβάρυνση - Ξένα προς συνολικά κεφάλαια	75.56%	100.28%
Δείκτης παγιοποίησης περιουσίας	13.56%	15.39%
Δείκτης χρηματοδότησης πάγιου ενεργητικού	180.28%	-1.79%

Πίνακας 47: Αριθμοδείκτες ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ Α.Ε.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ Α.Ε.		
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ	ΕΤΟΣ 2004	
	Βάσει ν.2190	Βάσει Δ.Λ.Π.
Συνολική αποδοτικότητα	-0.65%	3.03%
Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων	-4.39%	92.41%
Περιθώριο κέρδους	-2.24%	10.88%
Αποδοτικότητα επενδύσεων		
Συνολική κυκλοφοριακή ταχύτητα	29.02%	27.88%
Δείκτης γενικής ρευστότητας	10.02	10.16
Δείκτης άυλων στοιχείων	1.20%	0.04%
Δείκτης φερεγγυότητας	18.82%	3.71%
Δείκτης ασφαλιστικών προβλέψεων	78.75%	88.61%
Δανειακή επιβάρυνση - Ξένα προς ίδια κεφάλαια	5.75	29.45
Δανειακή επιβάρυνση - Ξένα προς συνολικά κεφάλαια	85.18%	96.72%
Δείκτης παγιοποίησης περιουσίας	8.39%	6.95%
Δείκτης χρηματοδότησης πάγιου ενεργητικού	176.54%	47.24%